

СЕВАСТОПОЛЬ: СТОР.
РОСІЙСЬКИЙ чи УКРАЇНСЬКИЙ? 20

ТО ХТО Ж СТОР.
РОЗПОЧАВ ДРУГУ 42
СВІТОВУ ВІЙНУ?

ЕТНОФЕСТИВАЛІ: СТОР.
КАЛЕНДАР НА ЛІТО 54

Тиждень

український

www.ut.net.ua

№ 23 (84), 12–18 ЧЕРВНЯ 2009 р.

ВІКТОР ПИНЗЕНИК:
УКРАЇНУ ОЧІКУЄ
НЕПРОГНОЗОВАНА
ІНФЛЯЦІЯ
стор. 34

ЯН-КИДОК

Об'єднання,
що не мало
перспективи

ISSN 1996-1561

**Взяв з собою за кордон
свій мобільний телефон?
І дзвонити будеш всім?
Тоді для тебе ТревелСіМ !!**

- відтепер стартовий пакет містить: ТревелСіМку (за ціною \$9) та зручний для абонента баланс
- стартбаланс від \$14
- ТревелСіМка працює у 163 країнах
- безкоштовні вхідні у 62 країнах
- у 104 країнах вихідні дзвінки у межах \$0,39-\$1,00
- незмінний балтійський номер, що стає відомим до поїздки
- номер зберігається безстроково
- ТревелФакс: окремий балтійський номер для прийому fax2email
- послуга "Мобільний Перекладач"
- бонуси в програмах лояльності "Панорама" (МАУ) і "Меридіан" (Аеросвіт)
- зручні цілодобові тарифи
- абонплата відсутня
- плата за з'єднання відсутня
- безкоштовна доставка по Україні при замовленні продукції на суму від \$100

Країна перебування	Вихід	\$	Вхід	Країна перебування	Вихід	\$	Вхід
Австралія	0,50	0,00		Польща	0,59	0,00	
Австрія	0,55	0,00		Португалія	0,59	0,00	
Бельгія	0,65	0,00		Росія	0,45	0,00	
Болгарія	0,75	0,20		Словаччина	0,55	0,00	
Велика Британія	0,59	0,00		Туніс	0,75	0,25	
Греція	0,65	0,00		Туреччина	0,55	0,00	
Грузія	0,55	0,00		Угорщина	0,65	0,00	
Єгипет	0,55	0,00		Фінляндія	0,55	0,00	
Ізраїль	0,45	0,00		Франція	0,59	0,00	
Іспанія	0,59	0,00		Хорватія	0,55	0,00	
Італія	0,59	0,00		Чехія	0,55	0,00	
Кіпр	0,39	0,00		Швейцарія	0,69	0,00	
Латвія, Литва	0,55	0,00		Швеція	0,59	0,00	
Німеччина	0,59	0,00		Японія	0,55	0,00	

Тарифи станом на 15/06/2009р.

довідка та інформація про точки продажу:
(050) 800-1001 (044) 223-8008 (098) 800-1001
w.TravelSiM.ua

«Він влаштував справжній 1937-й рік!», – казали колись про вмілих керівників кафедр історії КПРС у радянських вищих. Те, що історія мала бути лише повією

істориків, аби врешті привести відповідну поласти на... Прапор. Малюнок Валентина Стоянова.

при владі, нікого не тільки не коробило, а навпаки. Зараз Росія, забороняючи на всьому пострадянському

тепеї (!) 6jap-ke більшунство більшість «одніччини та п'яжгобі», багато з яких інтернешнелі. Тільки ж то поки тільки посівні посівні

Тиждень

Засновник ЕСЕМ Медіа ГмбХ
Видавець ТОВ «Український Тиждень»
Шеф-редактор Юрій Макаров
Головний редактор Сергій Литвиненко
Заступник головного редактора
Наталя Васютин
Редактори Анатолій Астаф'єв, Вікторія Герасимчук,
Дмитро Губенко, В'ячеслав Дарпінінц, Ігор Кручик,
Андрій Лаврик, Катерина Липа, Мар'яна Олійник,
Вікторія Поліненко
Журналісти Анна Бабінець, Жанна Безг'ятчук,
Богдан Буткевич, Василь Васютин, Сергій Гузь,
Інна Завгородня, Роман Кабаній,
Олександр Киричук, Валентина Кузік,
Нatalia Petrynska, Олена Чекан
Літературні редактори Олександр Григор'єв,
Лариса Мищенко
Контент-редактор сайту Таня Овчар

МАТЕРІАЛИ, ПОЗНАЧЕНІ ЛІТЕРОЮ «Р», ПУБЛІКУЮТЬСЯ НА ПРАВАХ РЕКЛАМИ

Генеральний директор Микола Шейко
Виконавчий директор Роман Чигрин
Фінансовий директор Андрій Решетник
Відповідальний секретар Віталій Столига
Арт-директор Андрій Єрмоленко
Дизайнери Юрій Довбах, Ганна Єрмакова,
Тимофій Молодчиков
Художник Павло Ніц
Більд-редакція Олександр Чекменев, Валентина Бутенко
Фотограф Андрій Ломакін
Кольорокоректор Олена Шовкопляс
Коректори Марина Петрова, Світлана Титаренко
Директор зі збуту Олександр Грищенко
Директор з реклами Світлана Єгорова,
(097) 962-55-42, е-mail: yes69@ut.net.ua
Відділ ПРОМО та PR Наталія Саг'ян
Відділ маркетингу Ганна Кашеїда

Свідоцтво про державну реєстрацію
КВ №13005-1889Р від 13.08.2007 р.
Друк ТОВ «НОВИЙ ДРУК»,
Київ, вул. Магнітогорська, 1
№ зам. 090785
Наклад 30 700
Адреса для листування
03067, Київ, а/с №2
E-mail: OFFICE@UT.NET.UA
Телефон (044) 351 1300
Виходить щотижні
Розповсюджується
в роздрібний торіві
та за передплатою
Ціна договірна
Передплатний індекс 99319

ПЕРЕДПЛАТИТЬ ТА ОТРИМУЙТЕ
ЩОП'ЯТНИЦІ
передплатний індекс – 99319

Аналогії

ЮРІЙ МАКАРОВ
шеф-редактор

Константін Затулін занедував у Сімферополі. Красень-мужчина, між іншим, офіційна особа – перший заступник голови комітету Держдуми РФ – приїхав освятити своєю присутністю III міжнародний фестиваль «Великое русское слово».

Те, що це не культурний, а політичний захід, навіть нема потреби доводити. Власне культурні російські імпрези – літературні, театральні, музичні, образотворчі тощо, в тому числі за участі посольства Російської Федерації – відбуваються в Україні мало не щотижня. Ось у Київському музеї російського мистецтва щойно відкрилася виставка Владіміра Немухіна, славетного радянського авангардиста, і ззвучали вірші Бродського, Айгі, Чичибабіна, музика Губайдуліної, Шнітке, Денісова... Нічого, крім удячності. Ні, в Криму зовсім інше.

Спрямування «фестивалю» найпростіше визначити цитатою зі звернення до нього п. Затуліна з лікарняного ліжка: «...Наши народы, на самом деле, есть один мощный, православный, восточнославянский народ. За вычетом, быть может, – в семье не без урода, – бандеровцев, господ Ющенко и Тягнибока». Якщо з таким хохмами йдеш в Україну, треба бути готовим до відповідної реакції, й не треба вдавати з себе святу простоту, хай як переконливо в тебе це виходить. Щоправда, Затулін гадає, що Крим – це не Україна, та й України як такої немає, ну це вже вибачайте. Один літературний герой також був переконаний, що місяць робиться в Гамбургу. Тут допоможе тільки швидка.

Затулін також викликав швидку: на тралі літака, де його спробували не пустити в Україну, в нього раптом підскочив тиск. Припустімо, що це справді не запалення хитрості, а реальний гіпертонічний криз. Не виключено, хоча минулого разу Константін Фьодорович намагався прорватися в Крим

з метою участі в тенісному турнірі «Великий капелюх». Боягуз, як відомо, не грає в хокей, а гіпертонік у теніс. В лікарні, куди привезли пана Затуліна, він одразу відмовився від ліків, бо його благородні нерви не витримали присутності прикордонників у коридорі. Тепер із комсомольським завзяттям і переконливістю (дається взнаки до свідомості комсомольського функціонера, комсомольського стукача й комсомольського «бізнесмена») пан заступник голови комітету скаржиться на моральні тортури. Плакати хочеться.

А тепер припустімо, що та сама колізія сталася в Росії. А що, їде якесь цабе з Києва на Кубань розповідати, що Україна – це від Сяну до Дону, а ваш Путін – потвора (це не мої слова, а парафраз із Затуліна). Звісно, в аеропорту Краснодара його зупиняють, у нього стається серцевий напад... Російські прикордонники лякаються, везуть його до лікарні, страшенно каються, вибачаються й бажають присімного перебування на території Російської Федерації. Так і бачу.

Можна робити вигляд, що всі забули про чорні списки небажаних осіб на кожному пропускному прикордонному пункті Російської Федерації. І якщо вже йдеться про сльозинку дитини, то я не розумію, чим моральні страждання п. Затуліна заслуговують на більше співчуття, ніж переживання заступника голови Об'єднання українців РФ Юрія Кононенка, якого не пустили додому, до Москви, за значно менші гріхи, ніж пустощі депутата Держдуми. Ну, добре, припустімо, це був звичайний обмін люб'язностями: ви нам Леонтьєва, ми вам Каськіва, ви нам Павловського, ми вам Кононенка, так би мовити, «око за око». А коли не пустили кореспондента опозиційного (одного з лічених у РФ) журналу The New Times молдаванку

Наталію Морарь, це що – теж помста за Затуліна? Та киньте!

Тобто з «чорними списками» зрозуміло. Що ж до турботи про громадян Росії, то вона носить вибрковий характер. Коли хотіли покарати за неслухняність Грузію, почали роздавати російські паспорти осетинам. А коли треба було захистити 140 тисяч етнічних росіян у стратегічно важливому для «Газпрому» Туркменістані часів Туркменбаші (де вони справді не на жарт піддавалися утискам), їх здали без жодних вагань. Звісно, газ пахне, проте газові гроші не пахнуть.

До речі, про гроші. «Інститут країн СНД», який за сумісництвом очолює наш гіпертонік, існує за рахунок московського міського бюджету. Злі язики твердять, що Затулін підпрацьовує кур'єром: возить гроші від ще одного фаната східнослов'янської єдності Лужкова кримським сепаратистам із непоганою маржею, за що отримав прізвисько «Костя-сорок відсотків» (знову-таки, це не я вигадав, усі претензії до російської преси). За таку маржу можна й морально помучитись. А Крим, уже даруйте, залишиться українським – про це читайте матеріал Ігоря Лосєва на стор. ...

Уявімо, що у Федеративній Республіці Німеччині муніципалітет якогось там містечка Тремпель-ам-Тюмпель, скажімо, десь на Мюнхенщині прийняв рішення відновити на ратуші свастику, і в тому ж-таки Тремпелі невідомі зловмисники облили фарбою пам'ятник Гете. Неможливо уявити? Чому неможливо? Можливо, на різні пустощі здатні сини Адама. Тільки у Федеративній Німеччині наступного ж дня пустунів взяли б під варту, бо, по-перше, мало місце порушення закону, а по-друге, в німців виховали непогану історичну пам'ять. Вони досі чудово пам'ятають, чого їм коштувала свастика.

фото: ГЕНДАЙ МИЧЕНКО

20

ПОПРИ ВСЕ УКРАЇНСЬКИЙ
Тиждень розвінчує міфи про російськість
 Севастополя

ФОТО: REUTERS

ФОТО: УКРІНОМ

48

ТУМАНИ ФРІСКО
 В Сан-Франциско живе багато
 українців, поміж яких є і велиki
 міжнародні злочинці

54

УКРАЇНА-ТРИПЛЯ-ТРАНЗИТ
 Літні етнофестивалі шукають
 виходу з кризи, й не лише
 фінансової

Перше українське пиво з 1715 року

НА ЧАСІ

3	КАРИКАТУРА ТИЖНЯ Малюнок Валентина Стоянова
4	ОСОБИСТА ДУМКА Юрія Макарова
6	ФОТО ТИЖНЯ Дитя Аворори
8	ТЕНДЕНЦІЇ ТИЖНЯ Світова криза досягла дна
12	ОЦІНКА Вахтанга Кіліані політичного кідка

ВПРИТУЛ

16	КАНДИДАТСЬКИЙ МІНІМУМ У претендентів на президентське крісло немає чіткого бачення майбутнього країни
18	СОН РОЗУМУ Три стадії українського відчаю
26	МІСТО УКРАЇНСЬКОГО БЕЗСЛАВ'Я Чому державницькі сили в Севастополі програють своїм проросійським опонентам
30	«ЕЛІТА-ЦЕНТР» ПО-ФЛОТСЬКИ Російські моряки в Севастополі вплутались у будівельну аферу
32	ДИКТАНТ БОГОСЛОВСЬКОЇ Марення філологічного зображення про лексику українських політиків
34	ЕМІСІЯ НЕЗДІСНЕННА Екс-міністр фінансів Віктор Пинзеник про реальний стан економіки
38	СЕЗОННИЙ РОЗПРОДАЖ Банкрутство General Motors приведе до переформування світового автопрому

МИ

40	НАРОДЖЕНИ В ПОМСТІ Лише після перших голосних терактів ОУН Польща заговорила про українців серйозно
42	ПРОГНІСТЬ І ДЯКУЙ Кремль знову переписує історію заради своїх імперських амбіцій.
44	СЕЛО ШЕВІ Тиждень побував у Двірківщині, де народився Андрій Шевченко
46	У ГОСТИ ДО НЕЗНАЙОМЦІВ Як подорожують за обміном

НАВІГАТОР

60	ВІДГУКИ Вистави, фіلمи, виставки, книжки, записи
62	КУЛЬТУРНІ ПОДІЇ
66	КІЛЬКА СЛІВ Від журналістів ТИЖНЯ

Дитя Аврори

20-річна Аврора, кит-білуха, після тривалих важких пологів народила дитинча у Ванкуверському акваріумі (Канада). Новонароджений кит (імені йому ще не дали) щонайменше рік харчується молоком має тері, доки не стане більш-менш самостійним.

Ці близькі родичі дельфінів у природі зустрічаються виключно в Арктиці. Там на них полюють касатки й білі ведмеді (клишоногі глушать білух лапами, коли ті винирюють в ополонках, аби подихати). Однак найбільшу загрозу для китів несе людина – внаслідок промислу й активного освоювання арктичного шельфу цей вид вважається вразливим (лишилося не більше 200 тис. особин). Оскільки білухи, як і дельфіни, дуже легко піддаються дресуванню, вчені планують залиучити їх до... освоювання арктичного шельфу – доставляти обладнання водолазам, вести підводну розвідку тощо. Таким чином, дресовані кити стануть активними учасниками руйнування свого середовища існування.

Фото: REUTERS

Пік доброї надії

Більшість розвинених країн пройшли пік економічної кризи. Україна – на черзі

Протягом першої декади червня найавторитетніші ділові часописи констатували поліпшення економічної ситуації у більшості розвинених країн. Згідно зі звітом Організації економічної співпраці та розвитку 30 економік, сукупний валовий продукт яких становить три чверті агрегованого світового ВВП, пройшли пік кризи у квітні, вперше після багатомісячного падіння продемонструвавши висхідні тенденції. Економіст, лауреат Нобелівської премії Пол

П'ЯТЬ ОБЛИЧ

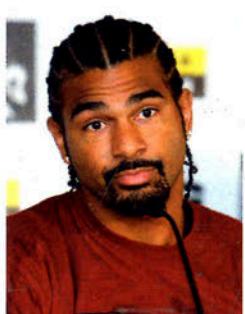
ЛОРА ЛІН та ЮНА ЛІ засуджені на 12 років

Американських журналісток, яких у березні затримали північнокорейські прикордонники, засудили на 12 років колонії за незаконне проникнення на територію КНДР. Державний секретар США Гіларі Кліnton повідомила, що Вашингтон вживає для звільнення жінок «усіх можливих заходів».

ДЕВІД ХЕЙ відмовився битися з Кличком

Британський боксер відмовився від бою з Володимиром Кличком, що був запланований на 20 червня. Як повідомила команда Хея, він травмувався на тренуванні, а для відновлення потрібно щість – вісім тижнів. На боксерському рингу його замінить узбек Руслан Чагаєв.

АВРААМ ГІРШЗОН винний у шахрайстві

Окружний суд Тель-Авіва визнав колишнього міністра фінансів Ізраїлю винним у шахрайстві. З 1998 по 2005 рік Гіршзон із п'ятьма колегами викрав із каси національної профспілки «Гісадрут», яку він очолював, 12,3 млн шекелів (близько \$3,15 млн). Йому особисто дісталися 2,5 млн шекелів.

ОЛЕКСАНДРА КУЖЕЛЬ виключена з Партиї регіонів

Голову Держкомітету з питань регуляторної політики і підприємництва виключили зі складу партії разом з Інною Богословською та Тарасом Чорноволом. Однопартійці засудили Кужель, коли вона прийняла пропозицію уряду очолити Держкомпідприємництва.

ОЛЕКСАНДР ЛУЦЕНКО не був п'яний

Німецька газета Bild таки надрукувала спростування інформації, що під час інциденту в аеропорті Франкфурта-на-Майні син міністра внутрішніх справ був у стані алкогольного сп'яніння. Надрукувати спростування зобов'язав суд, який виніс відповідну постанову ще 22 травня. Однак редакція видання виконувати судове рішення категорично відмовлялася.

Кругман вважає, що майже всі індикатори свідчать про завершення вільного падіння світової економіки. Зокрема, після досягнення мінімальних позначок у березні почали оживати фондові ринки. Майже 50-відсоткове зростання котирувань аналітики пов'язують із позитивними економічними очікуваннями, зазначаючи, що найвища динаміку показали майданчики країн, які найбільше постраждали від кризи. Традиційно вважають, що стабільне зростання світових фондових ринків є першою ознакою початку нового економічного циклу.

Ще одним індикатором того, що глобальна економіка досягла dna, є подорожчання нафти, зумовлене позитивними очікуваннями стосовно розвитку США, Індії та Японії, а також тримісячним зростанням промислового виробни-

цтва у Китаї (економіка Піднебесної є другою у світі за обсягами споживання палива). Так, якщо у квітні середня вартість ф'ючерса на нафту марки WTI на Нью-Йоркській біржі становила \$49,9 за барель, то вже 4 червня ціна чорного золота сягнула максимуму з листопада минулого року — \$68,8 за барель.

Експерти прогнозують економічне зростання в розвинених країнах у першій половині 2010 року

Оптимізму додає й ситуація на ринку праці: у травні в США зафіксовано найменшу кількість звільнень із вересня 2008-го, що дає підстави говорити про сповільнення темпів скорочення робочих місць. У квітні — травні також знизився рівень безробіття в

Німеччині (на 0,2%), Росії (на 2%).

Експерти прогнозують економічне зростання в розвинених країнах у першій половині 2010 року, що з певним часовим лагом приведе до поліпшення ситуації в Україні. Так, очікується підвищення попиту на вітчизняну продукцію на зовнішніх ринках, а також при-

плив капіталу в країну. Певні позитивні сигнали щодо цього вже є: за даними НБУ, у квітні від'ємне сальдо зовнішньоторговельного балансу України зменшилося на

\$87 млн — до \$317 млн. Загальний обсяг прямих іноземних інвестицій у вітчизняну економіку на 1 квітня становив \$36,52 млрд у наростаючому підсумку — на 2,3% більше, ніж на початку року.

Олексій Воронич

Рейтинг 200 найкращих художників світу, які жили в період з початку минулого сторіччя й до наших днів, склали британська газета The Times. До першої трійки ввійшли іспанець Пабло Пікассо, французький імпресіоніст Поль Сезанн та основоположник австрійського модерну Густав Клімт. Найвідоміший у світі український художник та скульптор, засновник кубізму Олександр Архипенко посів 95-те місце. З Україною пов'язане життя ще трьох художників, які потрапили до 200-ки.

Засновник поп-арту Енді Воргол (8 місце) народився у США в родині лемків, емігрантів із Австро-Угорщини. Російський художник Василь Кандинський (15 місце) зростав в Одесі, а етнічний поляк Казимир Малевич (17 місце) народився в Києві.

РЕЙТИНГ

Найкращі художники

До 200-ки великих потрапили чотири митці, чиє життя пов'язане з Україною

20 найкращих художників ХХ і початку ХХІ сторіч

1	Пабло Пікассо	11	Поль Гоген
2	Поль Сезанн	12	Френсіс Бекон
3	Густав Клімт	13	Роберт Раушенберг
4	Клод Моне	14	Жорж Брак
5	Марсель Дюшан	15	Василь Кандінський
6	Анрі Матісс	16	Костянтин Бранкузі
7	Джексон Поллок	17	Казимир Малевич
8	Енді Воргол	18	Джаспер Джонс
9	Віллем де Кунінг	19	Фріда Кало
10	Пієт Мондіран	20	Мартін Кіппенбергер

В опитуванні, за результатами якого було складено рейтинг, взяли участь понад 1,4 мільйона читачів газети The Times.

ГРАФІКА: НАВІО ВІЛЛ

ЦИФРА ТИЖНЯ

71,6%

На стільки зменшилися в Україні обсяги продажу мобільних терміналів у першому кварталі цього року порівняно з першим кварталом 2008-го — до \$109,2 млн. Продано близько 860 тис. пристрій, що на 52,2% менше, ніж у четвертому кварталі 2008 року.

6 вишів

мусить припинити свою освітню діяльність. Державна акредитаційна комісія анулювала їхні ліцензії за численні порушення. Ліцензійних умов надання освітніх послуг. Без ліцензій залишилися навчально-консультаційний центр у м. Хусті (Закарпатська обл.) Дрогобицького педагогічного університету імені Івана Франка, консультаційний центр у м. Міжгір'ї (Закарпатська обл.), полтавська філія приватного ВНЗ «Європейський університет», Закарпатський інститут імені Августина Волошина, Київський індустріальний коледж та Міжнародний інститут бізнесу.

13%

На стільки менше українці випили пива за перші чотири місяці поточного року порівняно з аналогічним періодом 2008-го. Скорочення випуску і споживання пива зафіксовано в Україні вперше за останні десять років. Головною причиною називають зниження купівельної спроможності населення.

Знову шахтарська трагедія

8 червня на шахті імені Скочинського, що належить ДП «Донецька вугільна енергетична компанія», у другій західній лаві стався викид вугілля і газу. В цей час на аварійній ділянці працював 51 гірник. Загалом під землею перебували 344 особи. Станом на 10 червня підтверджена загибель дев'яти гірників, доля ще чотирьох невідома. 34 шахтарі, які постраждали внаслідок вибуху, перебувають у лікарні. З 1992 року на цій копальні загинули 97 осіб. Наймасштабніша трагедія сталася у квітні 1998-го, коли від вибуху метану загинули 63 особи.

Посилення контролю

Генпрокуратура Росії пропонує посилити контроль за іноземними громадянами, які в'їжджають до країни. Російські правоохоронці планують брати в іноземців під час перетину кордону відбитки пальців, фотографувати їх і сканувати особові посвідчення.

Реабілітація Романович

У Росії реабілітовані шість представників царської династії Романовичів. Після вивчення архівних матеріалів було встановлено факт здійснення щодо членів родини Романовичів репресій без висунення їм звинувачень у сконні злочинів. Це вже третій етап реабілітації царської династії. Розгляд питання

про реабілітацію самого царя Ніколая II, його дружини та дітей тривав близько трьох років.

Порятунок банків

Кабмін прийняв рішення про входження в акціонерний капітал Родовідбанку, Укрзбанку та банку «Київ». На фактичну націоналізацію трьох фінінстанов уряд

Зглянулися над історією

Міносвіти відмовилося від наміру вилучити курс історії України з переліку обов'язкових для вивчення предметів у видах. Історія української культури, якою раніше хотіли замінити історію України, відтепер буде ще однією обов'язковою дисципліною. З 1 вересня цього року першокурсники матимуть змогу самостійно обирати світоглядні гуманітарні дисципліни. Із загального обсягу предметів вибіркові дисципліни становитимуть 10–15%.

ВВП вже не тасмниця

З'явилися перші офіційні відомості про стан української економіки від того часу, як Кабмін заборонив Держкомстату оприлюднювати оперативні макроекономічні показники. За даними Рахункової палати, в І кварталі 2009-го

ВВП України впав на 21,2% відповідно до аналогічного періоду минулого року. Державні аудитори ставлять під сумнів звіти Держказначейства і заявляють, що в січні-квітні бюджет недовиконаний на 2,6%. Поміж «пожежних» джерел наповнення державної казни в Рахунковій палаті називають заборгованість із відшкодування ПДВ (15 млрд грн) та авансові податкові платежі (14 млрд грн).

витратить майже 9,5 млрд грн.

Разом до СОТ

Росія, Білорусь і Казахстан спільно домовлятимуться про умови вступу до Світової організації торгівлі. Причиною такого рішення є намір трьох держав створити Митний союз і запровадити єдині митні тарифи з 1 січня 2010 року.

Свинцеві пігулки

кинувши скутер та пістолет. Слідчі пов'язують замах із професійною діяльністю. У квітні вона звинуватила чиновників у протидії виходу на ринок дешевих вітчизняних препаратів задля просування іноземних.

Також не раз заявляла про спроби рейдерства щодо ВАТ «Фармак». Жебровський належить 45,2% акцій другого за потужністю виробника медпрепаратів у країні. Торік її статки оцінили в \$251 млн.

Рівняння направо

На виборах до Європарламенту, що відбулися 4–7 червня у 27 країнах – членах ЄС, переконливу перемогу здобула права Європейська народна партія (ЕНП), яка завоювала 264 із 736 місць. Виборці знову віддали перевагу прагматикам і продемонстрували недовіру до лівих, які навіть в умовах кризи не можуть запропонувати своєму електорату нічого, крім гасел. Утім, порівняно з минулими складом парламенту, до якого вхо-

дили 785 депутатів, збільшили своє представництво тільки зелені. Решта політичних сил втратили мандати, а найбільшої поразки зазнали соціалісти. Не справдилися й прогнози про те, що економічна криза приведе до успіху лівих і правих радикалів, – групи «Ліві» та «Союз за Європу націй» теж скоротилися. Порівняно з минулими виборами зменшилася і явка виборців – до рекордно низьких 43,1%.

ЄВРОПАРЛАМЕНТ 2009 року – 736 місць

Арабське євро

Чотири країни – учасниці Ради співробітництва арабських держав – Бахрейн, Катар, Кувейт і Саудівська Аравія – уклали угоду про спільну грошову одиницю. До кінця року країни створять єдину валютну раду, що контролюватиме дотримання угоди.

Минулого тижня від участі у валютному союзі відмовилися Об'єднані Арабські Емірати.

Розрахунок за доломогою верстата

Президент України Віктор Ющенко заявив, що для розрахунку з Газпромом за газ, спожитий у травні, було проведено емісію в розмірі 3,8 млрд грн. За

його словами, наразі держава не має інших коштів для оплати поставок російського газу. Прем'єр-міністр Юлія Тимошенко спростувала заяву президента, вказавши, що для розрахунку з російським монополістом було використано кредитні ресурси НАК «Нафтогаз України».

Музей, на вихід!

Літературно-меморіальний музей-квартира Павла Тичини, що розташований на вулиці Терещенківській у Києві, отримав ордер про примусове виселення з приміщення.

Причина — несплата оренди у сумі 16 тис. грн.

Кошти на її оплату мали надйти з бюджету міста. Керівництво музею вже надіслало скаргу до

постійної комісії Київради з питань культури й туризму. «Схоже, що комусь із високопосадовців музеїне приміщення просто припало до душі. Бо уявити собі, що з бюджету столиці неможливо виділити 16 тис. грн, досить важко», — про-

коментував ситуацію голова комісії Олександр Бригинець.

ЦИТАТИ ТИЖНЯ

Президент України Віктор Ющенко не довіряє ані Юлії Тимошенко, ані Вікторові Януковичу:

«Я відверто скажу: чи тому, чи тому подав руку – рахуй пальці. Це в нас дві проблеми однакові, тільки з різних сторін»

Голова Верховної Ради Володимир Литвин боїться за долю України після президентських виборів:

«Питання лежить у площині: як уберегти країну після завершення президентської кампанії, щоб її не рознесли вщент у процесі політичного протистояння, особливо з відчуттям необхідності помсти за те, що не відбулося»

Російський президент Дмитрій Медведев про зовнішні фактори, які впливають на ситуацію на Північному Кавказі:

«Це екстремізм, що поставляється нам з-за кордону, – коли виродки всякі приїжджають, щоб на нашій території паскудити. Цього допустити не можна... Роботи з наведенням порядку, винищенню терористичного непотребу повинна бути продовжена»

ОЦІНКА

Бонні і Клайд у степах України

«В одну телегу впрячъ не можно коня и трепетную лань», – Пушкін не був політологом, але діагноз тому, що б відбувалося в українській великій політиці, дав точний. Щоправда, питання: хто – «кінь», а хто – «лань»?

АВТОР: Вахтанг Кіпіані

Минулого тижня декому навіть стало страшно. Привид антидемократичного заколоту блукав Україною. Його бачили в особняках на вулицях Липській і Турівській. Він заглядав у кулуари парламенту – навіть до кабінету спікара. Він інкогніто злітав до Москви й мав там зустрічі, як прийнято казати, з високими сторонами. Нарешті, він тимчасово поселився в телеефірах Шустера – там йому – привиду – звісно, було найкраще, найкомфортніше. Самі свої.

За ці кілька днів ми дізналися, що політики здатні об'єднуватися не тільки за п'ять хвилин до розстрілу. Що криза може зліквидувати всі ідеологічні розбіжності й дріб'язкові суперечки. Що мудрий народ не пробачає своїм обранцям недалекоглядності. Що тільки консолідована позиція найбільших фракцій (аж до 2024-го?) є синонімом порятунку по-українськи. Що політична відповідальність – це не просто слова.

Але зауважте – до вікопомного, під суфлер, виступу лідера опозиції на території Святої Лаври – з майже трьох сотень депутатів Верховної Ради (потенційних учасників можливої ширки), не знайшлось жодного достойника, хто б уголос сказав – люди, ви що, подуріли: яка таємна Конституція, який президент Янукович, обраний через Раду, який імперативний мандат, яке обмеження свободи слова?

Жодного. Мовчали всі – й колишні націонал-демократи, й младоолігархи, й юристи, й пересічні бійці, на рахунку яких не один десяток поламаних мікрофонів і відірваних гудзиків.

Вони виявилися по факту тлом, масовою в черговій малоросійській оперетці, «шістками», які нічого не знають і не виришують, і це «героям вчераших днів» визнати гірко. Отака красна ціна українському парламентаризму. І його кожній 450-й часточці.

Так, у багатьох дискусіях і розмовах минулого тижня відчувався страх. Повзуча контрреволюція; ревізія Конституції у вкрай непублічний спосіб; Віктор Медведчук, який, за спостереженнями, тримав руку на пульсі підготовки змін; надактивний перший президент, який повернувся з пенсіонерської дрімоти з фальшивим гаслом «Якщо залишиться стара Конституція, війна не відбудеться» – все це спокою не додавало.

Не знаю, як ваші мізки, але, спостерігаючи за майже цілодобовою репортерською роботою журналістів «Української правди»,

мої часом закипали. Іноді навіть не вірилося, що це правдиві зведення з політичних кулуарів, а не синопсис дешевого блокбастеру «Бонні і Клайд у степах України». Невже вони думають, що так із нами можна? Невже досвід 2004-го нічого не навчив?

Ну, до Януковича та його радників загалом питань і претензій немає. А ось до Тимошенко, її помічників, з-поміж яких чимало знайомих, питання є. Невже никому пояснити, що на білих костюмах від Луї Вюїттона репутаційні плями не виправити, іх не зачистити соціальною риторикою та «юліними тисячами». Вам садим не гідко?

Поясню позицію. Страшна не так звана ширка. Аморальна сама схема отримання влади під одними прапорами, а потім – із поворотом на 180 градусів – утримання її. Перед очима партійна газета «Наша Батьківщина», яку БЮТ розповсюджував перед останніми виборами мільйонним накладом. Великими літерами: «Біда України – ненаситність Януковичів». Уже не кажу про передвиборчу програму блоку Тимошенко під на-

звою «Український прорив»: «Перший пункт – конституційний прорив, котрий полягає в тому, що українці самі будуть писати свою Конституцію...»

Отже, за логікою, щоб послати народу меседж, а не просто по-

слати народ, треба з відповідною програмою піти на вибори й знов отримати мандат довіри... Або не отримати. Є такий «казус Мороза», і добре, що він одного разу вже спрацював... Нехай, припустімо, – БЮТ і ПР переконали українців, що наміри їхні чисті, а руки нічого не вкрадли, бо денно й нощно переписували Основний закон у його ж, народу, інтересах. Тоді в коаліціантів буде рівно чотири роки на те, щоб формувати нову коаліцію, ухвалювати нову Конституцію та закони, вступати в НАТО чи ОДКБ, любити Обаму, Путіна, Медведєва чи Саркозі. І при цьому вони нестимуть політичну відповідальність.

Ця абетка є демократією. Тимошенко з Януковичем зазіхнули на святе. Наше право давати їм оцінку. Наше право сказати їм геть. Коли в Італії іржа корупції роз'їла навіть найтитулованіші футбольні клуби – їх, цілком легітимно, відправили у нижчі ліги. Цього року ми, слава Богу, все ж таки матимемо можливість зробити те саме з вітчизняною політичною верхівкою. Або не зробити. Вольному воля!

Фоновий звук

Системи відображення інформації

- комутація та наладка роботи обладнання в приміщеннях площею від 100 до 100 000 м²
- гарантійна, сервісна та технічна підтримки
- розробка та впровадження нестандартних інноваційних рішень

Послуги "під ключ" - від розрахунків до запуску в експлуатацію

на фото співробітники ТОВ "ПресКом" (С.Шабак, В.Волин, А.Шаров, Д.Борисюк, А.Остапчук, С.Шапак)

ПресКом® TECHNOLOGY

тел./факс: (044) 585-97-27
www.presscom.ua

ВМГО "Студентська Республіка" представляє
ШОУ-КОНЦЕРТ, КОНКУРС КРАСИ "ПЕРША ЛЕДІ", МАФІЯ, КВЕСТ І БАГАТО ІНШОГО

Раз на рік відкривається країна для молоді

До Дня молоді!

ТУТ ЗБУВАЮТЬСЯ
ЗАПОВІТНІ МРІЇ
ТУТ ПОЧИНАЄТЬСЯ
ЗАВТРАШНІЙ ДЕНЬ!

www.studrespublika.com

За підтримки:

Міністерство
України
у справах сім'ї,
молоді
та спорту

Міністерство
освіти і науки
України

Український фонд
підприємництва
Голова правління
Людмила СУПРУН

Національно-демократична
ліга молоді
НДЛМ

Генеральний
інформаційний
партнер

<META>
meta.ua

Інтернет-партнер

І ПЕРШИЙ

Телевізійний партнер

ТИЖДЕНЬ

Інформаційний партнер

MFM

Музичний партнер

Челодія
Всекрімська
радіомережа

Спеціальний радіо-партнер

Ісаюк Олеся

Історія України на неісторичних спеціальностях виглядає як погрішена версія шкільної історії. Студенти мають одну лекцію на два тижні й один семінар із тим са-мим інтервалом, причому слухають що лекцію всім курсом, а до семінару готуються у кращому разі за підручником, який потрапив під руку. Вибача-юся перед студентами, які чинять інакше, але загальна картина саме така.

ККД від такого «вивчення історії» нуль-вий. Студент у будь-якому разі вчить те, що потрібно йому як фахівцеві з обра-ного предмета. Тому думаю, що скасу-вання історії України як предмета матиме навіть позитивний ефект — вивільнить час для вивчення справді потрібних курсів. Бо в нинішній ситуації історія України як предмет університетського курсу на формування історичної свідомості не впливає. Знання історії — як фактів, так і їхнього змісту — має давати середня школа. Університет — це не місце для по-яснень на зразок: «Богдан Хмельницький почав Національно-визвольну війну в 1648 році». Університет — місце, де не за-пихають знання в голову, а вчать мис-лити. Тому вважаю впровадження кон-цептуального всеохопного курсу цілком віправданим. Але за однієї умови: якщо буде забезпечено всебічне, глибоке, якісне вивчення історії України в серед-ній школі, що не буде обмежене уроками, а включить у себе обов'язкові екскурсії, походи в музей, читання якісної beletrystики та інше.

Богдан Образ

Мені прикро, що Україна — це країна, де хочуть стерти пам'ять, свідомість, над-бання, змусити забути все, що було («Го-лодомор був ... але його не було»), і все, що казалося («долю цієї країни ніколи не ви-рішуватимуть бандити, долю цієї країни вирішуватимете ви — чесні люди»), де певні люди хочуть, щоб народ все забув і пробачив, де «що минулося, те забулося». Мені прикро, що школярі мучаться у школі протягом вже 12 років, а студенти не вивчатимуть своєї історії, а носити-муть пляшки задля складання БЖД і т. ін.

Марія

Ось так викидати історію з університет-ських програм не можна. Це загрожує

втратою і без того слабкої національної ідентич-ності. Справді, потрібно реформувати програми, форми викладання, але ж не викидати. Ще один ва-гомий аргумент на ко-ристь історії — це те, що вивчення історії в школі та ВНЗ різне (різними є сприйняття, осмислення причинно-наслідкових зв'язків, постатей, мотивацій, вчинків), а історія української культури не може замінити або хоча б доповнити часто не систе-матизовані, не осмислені, не усвідомлені знання фактажу шкільного курсу. Є ще одна проблема, пов'язана з цим питан-ням. Куди подінеться всі ті викладачі істо-рії і звідки візьмуть стільки викладачів історії української культури?

Ольга

Я підтримую прагнення нашого міністра освіти на всі 100%! Напевно, в автора статті не було можливості вивчати істо-рію української культури. У мене така можливість була. Звичайно, все залежить від людини, яка береться викладати цей предмет. Мені пощастило: у Львівському національному медичному університеті його викладає пані Божко — це справді ФАХІВЕЦЬ. Цей предмет набагато шир-ший, ніж просто історія України. Ще один аспект. У школі історію України ви-вчають сім років, а у видах — семестр чи в кращому разі два. За цей час просто по-біжно повторюють шкільний курс. Хто знов історію зі школи — пощастило, хто не знов — часу для вивчення занадто мало (безліч інших дисциплін). А історія української культури дозволяє з іншого боку, тришки під іншим кутом і повинне подивитися на вже відомі (хоч краєчком вуха) події. Проблема з викладачами — це не проблема: це ті самі люди, що ви-кладають курс історії України чи куль-тури. Головне — їхнє бажання. І як у кожній професії, є, були і будуть люди, які живуть своєю професією, а є байдужі.

Світлана

Дивна в чиновників логіка! Не потрібно взагалі історії, бо в школі вчили... Чому б не змінити просто підхід до викладання істо-рії — зробити його просто заликовим за-містом зупірні дат: показувати документаль-ні фільми, якісні визначні місцевості. Якось зацікавлювати студентів Україною, прищеплювати любов до землі... Навіщо

історія культури? Хіба важливіше знати, в яких горищах варили колись юшку, аніж хто і коли керував державою?

Andrzej Lwowski

З програми вузів треба забрати ВСІ за-гальні дисципліни — перетворити вузи на заклади, де готують насамперед фа-хівців. Bo всі загальні дисципліни на зра-зок культури, філософії, історії... вчать для голочкі й одразу забувають. A для тих, хто хоче отримати повноцінну вищу освіту, створити інституцію класичних університетів гуманітарного спряму-вання. Нехай краще будуть спеціалісти вузької спеціалізації, ніж ніякі, але без знання з основ гуманітарних курсів. A якщо по правді, за півсеместру нічого добре навчити не можна. I ці дисципліни взагалі існують передусім для того, щоб забезпечити роботою викладачів, а не для розширення світогляду студентів.

Оксана

Ну чому у нас все поспіхом?! Спочатку ініціатива, потім її обговорення, що думають самі вузи з цього приводу, потім можна і рішення вводити, якщо є хоч якесь підтримка. А що, воно горить? Ось саме це? Або ще одна ініціатива... З ве-ресеня студенти обирають собі курси на вибір... Можна і так. Ale як це ро-бить, де механізм вибору? Як наванта-ження викладачів враховувати? Знову необдумано... Ніхто ж не каже, що зміни не потрібні. Ale все обдумано, вива-жено. Входить, як у Задорнова: «Де я, а де завтра?» Кожен міністр думає: ось сьогодні я є, то навидумую новацій, а завтра хто його знає... A після мене хай розгрібають. Погоджуся з автором статті, що міністрові Вакарчуку треба подякувати за зовнішнє тестування. Ale його запровадження проводилося довго, обговорюючи і т. д. т. п.

Доктор Смалець

Підтримую ініціативу пана міністра. З умовою, що кожні півроку всі міністри будуть зобов'язані складати іспити на зна-ння історії України в обсязі шкільної програми. Може, тоді ми нарешті пере-станемо всім строем по граблях ходити?

ЧИТАЧ

Xi-xi-xi. Якось запитав молодика років десети (баптиста, здається), коли починається історія України? Він відповів: «У XVI столітті», тому що саме тоді на українських землях виникла перша якесь рідна йому протестантська община. Ось що буде, коли викинуть історію з ВНЗ.

Орфографія дописувачів зберігається

Свої зауважки та коментарі
до статей Ви можете
залишати в блозі **Тижня** —
ut-magazine.livejournal.com
та на нашому сайті
www.ut.net.ua

Редакційна рада: Кирило Галушко, Юрій Макаров,
Лідія Смола, Олексій Сокирко, Роман Цуприк (голова)

Редакція залишає за собою право на літредагування надісланих матеріалів без узгодження з автором. Рукописи не повертаються й не рецензуються. За зміст реклами та листів, надісланих читачами, редакція відповідальності не несе

Український тиждень

www.ut.net.ua

Передплатіть журнал
«УКРАЇНСЬКИЙ ТИЖДЕНЬ»
на друге півріччя 2009 року
та візьміть участь у розіграші
шести нетбуків від компанії

acer® www.acer.ua

Aspire One

Нетбук – мініатюрний та легенький комп’ютер, котрий завжди буде з тобою і дозволить залишатися на зв’язку зі світом Інтернету.

Миттєве увімкнення: **лише 15 секунд!**
Мініатюрні розміри: **дисплей 8,9 дюйми.**
Невелика вага: **лише 995 грамів.**

Зручна клавіатура з повним набором клавіш.
Підключення до бездротових мереж Wi-Fi.

Модель нетбука – Acer Aspire One

УМОВИ АКЦІЇ:

Передплатіть журнал «Український тиждень» не менше ніж на 6 місяців та надішліть до 30 червня 2009 року копію передплатного абонемента на журнал «Український тиждень» для підтвердження участі в акції за адресою: м. Київ, 03067, а/с №2, редакція журналу «Український тиждень».

ОФОРМИТИ ПЕРЕДПЛАТУ ВИ МОЖЕТЕ:

1. У редакції:

- заповніть квитанцію у відділенні будь-якого банку
(Отримувач: ТОВ «Український тиждень», р/р 26007026823721
у Печерському відділенні КМФ АКБ «УКРСОЦБАНК». МФО 322012.
Код ЕДРПОУ 35392656. Передплата на журнал «Український тиждень»);
- розберільво зазначте адресу доставки та контактний телефон;
- оплатіть її у найближчому відділенні банку;
- надішліть копію сплаченого бланка замовлення (квитанцію про оплату):
* факсом: (044) 351-13-00 (01);
* поштою: ТОВ «Український тиждень», м. Київ, 03067, а/с №2.

Вартість редакційної передплати журналу «Український тиждень»:
6 місяців – 84 грн;
3 місяці – 42 грн;
1 місяць – 14 грн.

2. У будь-якому відділенні зв’язку «Укрпошта». Передплатний індекс – 99319.

3. У передплатних агенціях:

АТЗТ «САММІТ» (м. Київ) (044) 254-50-50 багатоканальний

- ДП «САММІТ-Крим» (м. Сімферополь) (0652) 51-63-55, 51-63-56
Філія ДР «САММІТ-Крим» (м. Ялта) (0654) 32-41-35
- «САММІТ-Харків» (0572) 14-22-60, 14-22-61
- «САММІТ-Кременчук» (0536(6) 3-21-88, 79-61-89
- ДП «САММІТ-Дніпропетровськ» (056) 370-44-23, 370-45-12
- ТОВ «ПресЦентр» (м. Київ) (044) 536-11-75, 536-11-80
(м. Запоріжжя) (0612) 62-45-39
- ТОВ «Фірма «Періодика» (м. Київ) (044) 278-00-24
- ТОВ «ВПА» (м. Київ) (044) (502-02-22)
- ТОВ «Агенція передплати «Меркурій» (м. Київ) (044) 248-88-08, 249-98-88
(м. Кременчук) (0536) 70-03-84
- ТОВ «Фірма «Меркурій» (м. Дніпропетровськ) (056) 721-93-93, 721-93-94
(м. Новомосковськ) (05693) 6-00-93
- (м. Павлоград) (05632) 6-00-93
- ТОВ «Донбас-Інформ» (м. Донецьк) (062) 345-15-92, 345-15-94
- ТОВ «Медіа-Прінт» (м. Черкаси) (0472) 45-31-13, 45-25-10
- ПП «Медіа-Новости» (м. Полтава) (0532) 50-90-75
- ЗАТ «Передплата агенція KSS» (м. Київ) (044) 585-80-80
- Агентство передплати та доставки «Бліц-Преса» (м. Київ) (044) 205-51-16,
205-51-50
- ТОВ «НВП «Ідея» (м. Донецьк) (062) 304-20-22

За детальною інформацією звертайтесь за тел. (044) 351-13-00 (01). Менеджер з передплати Семяновська Каріна K.sem@ut.net.ua

NB! До участі в акції приймаються копії передплатних абонементів* з чітким відтиском касового апарату або квитанції про оплату, де розберільво, бажано друкованими літерами, має бути зазначенено телефон, адресу, ПІБ. Результати розіграшу будуть надруковані в журналі «Український тиждень», № 28 від 10.07.2009 року, а також розміщені на сайті <http://www.ut.net.ua>. *Для отримання призу, будь ласка, зберігайте оригінал передплатного абонемента.

Процесор еквівалент призів не виплачується і не компенсується.
Під питанням «отримання призу» мається на увазу можливість придбати приз за 1 грн.

Кандидатський мінімум

У претендентів на президентське крісло немає чіткого бачення майбутнього країни

АВТОР: Мар'яна Олійник

Політики, політологи, журналісти, бурхливо обговорюючи наміри потенційних коаліцій та щодо поділу влади, чомусь

майже не ставили собі запитання: а якою була б «їхня Україна»? Як вони забезпечуватимуть законість і порядок? Як відлучатимуть (і чи відлучатимуть) великий бізнес від політики? Як вирішуватимуть проблеми мови та інформаційної безпеки? Чи мінятимуть зовнішньополітичний курс? Зрештою, чи мають чітке уявлення, в який спосіб виводити країну з нинішньої кризи?

Вочевидь, із виразною програмою спільних дій тандему Янукович – Тимошенко, що не відбувся, країна мусила б зачекати. «Одне можу сказати точно: окрім проекту Конституції, на

свогодні у нас більше нічого узгодженого немає», – повідомляв один із лідерів Партії регіонів Борис Колесников. Хоча план реформ, за його словами, був на той час «блізький до завершення».

Утім, зрив домовленостей Януковича й Тимошенко не позбавляє їх необхідності відповісти на запитання, яку Україну вони мають намір розбудовувати. Адже тепер вони голосно заявили, що йдуть у президенти. Врешті, те саме треба вимагати від усіх учасників президентських перегонів. Але, на жаль, поки

Віктор Янукович

1. —
2. Передбачає розвивати національні ФПГ, що сприятиме не відокремленню, а навпаки, подальшому злиттю влади й бізнесу.
3. Пропонує ухвалити закон, за яким місцеві органи влади зможуть забезпечити права російськомовного населення у галузі освіти, документообігу і в судах.
4. Позаблоковий статус України; якнайвидше приєднання України до ЄС, добросусідські відносини з Росією.
5. Знизити податки для малого та середнього бізнесу; держава має сприяти реструктуризації боргів українських корпорацій із високим рівнем надійності; стабілізувати валютний курс, посиливши, зокрема, контроль над відливом капіталу за «тіньовими схемами». Втім, антикризована програма Партії регіонів – типова програма сприяння великому капіталові.

Юлія Тимошенко

1. Декларує впровадження антикорупційної експертизи законодавчих актів та створення Антикорупційного бюро.
2. Декларувала раніше, але до виборчих списків БЮТ включали й, вочевидь, і надалі включатимуть представників великого бізнесу.
3. Розробити проект Концепції державної мовної політики та нової редакції Закону про мови; передбачався «вільний розвиток російської та інших мов».
4. Набути членство України в ЄС, поглибити співпрацю з СНД і добросусідські відносини з Росією; вступ до НАТО за результатами всеукраїнського референдуму.
5. Меморандум про співпрацю України з МВФ.

Арсеній Яценюк

1. —
2. Спонсорами Арсенія Яценюка є Віктор Пінчук та Дмитро Фірташ.
3. Держава має створити умови для вільного вивчення і користування англійською, російською, німецькою, польською, французькою та іншими мовами, які українці вважають своїми рідними чи хочуть їх опанувати.
4. Постійний діалог із Європою й «нормальні відносини – як із дуже близьким і хорошим сусідом» – із Росією; «абсолютно новий рівень спілкування з новою американською адміністрацією».
5. Розширити внутрішній ринок, подолати залежність України від імпорту, припинити «відверту економічну брехню» та жорстко економити («не витрачати більше заробленого»).

Віктор Ющенко

1. Запропонований ним проект концепції реформування правоохоронних органів, який передбачав ще в 2006 році здійснити низку революційних кроків, зокрема створити Національну службу розслідувань, досі «попередньо обговорюється».
2. Уже навіть не декларує.
3. Рік тому вимагав виділити 200 млн грн на розвиток інформаційної безпеки держави та втрічі збільшивши фінансування українського книgovидавництва.
4. Декларує незмінність курсу на євроінтеграцію.
5. Антикризові ініціативи президента – це переважно жорстка критика дій уряду.

що без конкретики. Зокрема, антикризовий менеджмент більшості претендентів на президентство наразі полягає у нищівній критиці опонентів.

Судячи з програм політичних сил (або громадських рухів) та заяв самих потенційних учасників майбутніх підегорів, в наступній президентській кампанії вони вадуться до знайомих уже гасел і обіцянок-цианок — повернути заощадження, провести пенсійну реформу, ввести податок на розкіш, запровадити суд присяжних, стимулювати депресивні регіони тощо.

Що же казати про ідеологічну складову (на відсутність якої у вітчизняних партій дружно нарікають політологи), якщо деякі майбутні кандидати навіть не знають, правих чи лі-

вих поглядів вони притримуються. Скажімо, ідеологією Арсенія Яценюка є, за його словами, «пріоритет людських цінностей». «Політичний центризм» Партії регіонів та «солідаризм» БЮТ — із тієї ж опери...

Диявол у деталях, вважають французи. Можливо, але хотілося б переконатися, що в людей, які нібито готові взяти на себе відповіальність за майбутнє країни, є стратегічне бачення цього самого майбутнього. Претенденти мають визначитися, яку Україну вони будуватимуть. Брак чітких відповідей свідчить про намір зберегти ручний режим керування країною в цілому і економікою зокрема. А значить, загроза прийняття ситуативних рішень і досягнення сумнівних політичних компромісів лишатиметься. ■

Без стратегії

Тиждень визначив 5 пріоритетів, без яких неможливий рух України вперед:

1. Забезпечити законність і порядок
2. Відокремити великий бізнес від влади
3. Створити умови для негайного формування самодостатнього мовнокультурного та інформаційного простору
4. Чіткий зовнішньополітичний курс. Державна программа запровадження євростандартів в усіх сферах життя.
5. Наявність антикризової програми.

Проаналізувавши заяви політиків, які вже висловили намір балотуватися в президенти, та программи їх політичних сил і громадських рухів, **Тиждень** дійшов висновку, що наразі жоден кандидат навіть не декларує справжній український прорив.

Анатолій Гриценко

1. —
2. —
3. Представив на парламентських слуханнях проект Концепції національної інформаційної політики та інформаційної безпеки, розроблений Центром ім. Разумкова. Але це було ще в 2001 році.
4. Членства в НАТО, прагматичні відносини з Росією.
5. —

Олег Тягнибок

1. Ініціює ухвалення закону про матеріальну особисту відповіальність президента, депутатів і суддів за незаконні рішення.
2. —
3. Пропонує скасувати оподаткування книgovидання, аудіо- та відеопродукції державною мовою; запровадити іспити з української мови для держслужбовців; запровадити українськомовне програмне забезпечення тощо.
4. Членство в НАТО і вступ України до Євросоюзу; повернути Україні статус ядерної держави.
5. —

Сергій Тигілко

1. —
2. —
3. —
4. Зовнішньополітична позиція кандидата: «Якщо відносини з Росією економічно вигідні, а політично — ні, то не мати їх винятково через політичний популізм — це просто марнотратство».
5. Пріоритетами в боротьбі з кризою, вважає пошуки нових ринків збуту, стабілізацію фінансового сектору, спрощення умов для бізнесу тощо.

Інна Богословська

1. 2005 року презентувала своє бачення судової реформи: аби уникнути тиску на суддів, перекроїти судові округи, щоб вони не збігалися з територіальними; суттєво збільшити фінансове забезпечення суддів.
2. Підтримує одних олігархів (свою часу відстоювала інтереси «Інтерпрайзу» Віктора Пінчука на Нікопольському заводі феросплавів), бореться з іншими: обіцяла не дати коаліції ПР і БЮТ «поділити країну між десятма сім'ями».
3. —
4. Проти членства в НАТО, за без'ядерний позаблоковий статус України.
5. —

ПОГЛЯД

Сон розуму

Три стадії українського відчаю

АВТОР: Тарас Возняк, філософ

Останнім часом переконуюся в правоті данського мислителя Сьорена Кьеркегора. Цей дивак усе життя опонував сам собі. Змушувало його робити це загострене відчуття тривоги. Врешті-решт, окреслив суть людини як Тривогу. Тривогу в усіх її різновидах – від жаху й трепету, до радості, яка теж є неспокоєм. Єдине, що недоступне невтасмничений людині, є справжнє щастя, коли людина насправді нічого не хоче. Натомість ми хочемо звичного людського щастя. Однак як сягнути хоча б спокою та певності за майбутнє? І людина, і народ пробують прорватися до цієї певності. Вони шукають тих форм співіснування, які є гарантами їхнього принаймні безпроблемного майбутнього. А цими формами є, як не казенно це звучить, той устрій, який називається державою. Не буде ідеалізувати американські чи європейські правила внутрішнього розпорядку. Однак конституції цих спільнот забезпечують рівність шансів усіх учасників гри, яких називають громадянами. Український народ так само хоче певності. Однак завжди наштовхувався на якісь чудовиська, які руйнували його надії. Чимало було надій, а насправді ілюзій, пов'язаних ще з Перестройкою. Але совок, так і не отримавши людського обличчя, розвалився. Наступну надію українці покладали на незалежну Україну – свій маленький дім. Але й ця надія була вкрадена посткомуністичною номенклатурою на чолі з Леонідом Кравчуком. Наступною спробою стала всіма тепер запльовувана Помаранчева революція 2004 року. Та чи можна плювати у мрії людей? Тим більше, що плюємо самим собі в обличчя. Народ відчув, що він щось може,

що він господар своєї долі. Та і цей гідний найбільшої шані та подиву порив до справедливості було або змарновано, або ж викрадено. Вже тоді до переможців примазувалася маса хитрунів та нездар. Цей шанс, ця надія на початку 2005 року цвіла буйним цвітом не лише на Заході чи Центрі нашої країни, але навіть і на Сході. Я далекий від того, щоб бачити все тільки в чорних тонах. Після 2004 року Україна таки стала демократичною країною, хоча дехто бачить у демократії по-українськи тільки хаос та безлад. Як виявiloся, демократію можна скористатися, щоб її ж і придавити. Знову бачу, як із темних зачутків вилізають все ті ж та нові повтори.

Народ втомлений – гадають наші доморощені макіавеллі. Під покровом ночі можна прихопити чималу європейську державу на десятиліття

Добігає кінця епоха Віктора Ющенка. Бог йому суддя. Я – ні. Можу сказати тільки – непоганий чоловік. Однак знову бачу безнадію в очах людей. Бачу сон розуму. Бачу політичну апатію. Політичних крикунів до уваги не беру – вони мають свій інтерес. Бачу тривогу, породжену без силлям. Бачу без силля народу і бачу, що цим без силлям та розpacем знову хотіли скористатися й уже надовго, якщо не наважди усунути такий клопіткий народ від вирішення своєї долі.

Народ втомлений – гадають наші доморощені макіавеллі. Під покровом ночі можна прихопити чималу європейську державу на десятиліття. Потворні плани

розпилу України поволі вмовляються одурманеному люду. І не без успіху. Реалізації цих планів заважає тільки ненависть політиків одне до одного. Ну не вірю я, що Юлія Тимошенко не кидане Віктора Федоровича, так само, як і в те, що він не спробує «обидеть слабую женщину». Що й сталося.

Дивлячись на це борсання мого народу в потемках відчаю, знову повертаюся до Кьеркегора. Він окреслив три стадії відчаю. Першою є «відчай від можливого» – ми не згідні з тією реальністю, яка нас оточує. І самими собою – ми хочемо бачити себе кращими і не можемо. А тому страждаємо, будуємо ілюзії і раз

за разом розчаровуємося. Це типовий український синдром. Другою – «мужній відчай» – ми погоджуємося з тим, якими ми є. Хочемо бути самими собою. Будуємо свою Україну. Недосконалу, кульгаву, але свою. Це відчай націоналіста. Третією стадією є «абсолют-

ний відчай» – ми розуміємо, що Бог покинув нас, покинув Україну, що немає сенсу далі борсатися, пробувати облаштувати життя по-своєму, що нас ніхто не любить і ніхто не потребує. Це ідеальна форма відчаю для наших любих воріженьків, які готові прихистити нас в обіймах, наприклад, «матушки Росії». Вони зроблять усе, щоб загнати нас у глухий кут цієї форми розпуки. А вона породить страх, і тоді ми перестанемо бути народом.

На якій стадії відчаю ми є? Гадаю, кожен особисто має дати відповідь. Відповісти на просте запитання лемківської пісні: «Що то буде з нами?»

КРАЇНА МРІЙ

етнічний фестиваль

ініціатор Олег Скрипка

www.krainamriy.com

Coca-Cola

ПАРТНЕР

ФЕСТИВАЛЮ

27 червня 2009 р.

Співоче поле

з 12.00 до 22.00

Живий звук, майстри,
дитяча галявина,
козацькі розваги.

Генеральний
телевізійний
партнер

ПЕРШИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ

Офіційний
інформаційний
партнер

день

Інформаційні
партнери

Тиждень

Україна молоді

Інтернет підтримка

ГЛАВРЕД

Біг-борди

Луверо

Пряма трансляція
фестивалю

Етера
fm

КОРОЛІВСЬКЕ ПОСОЛСТВО НОРВЕГІЇ

СЕВАСТОПОЛЬ

український

Місто затиснуте між московською
експансією та київською байдужістю

АВТОР: Ігор Лосев

Це відносно невелике місто (378 тис. осіб) усі 18 років незалежності України е дражливою точкою в геополітичному бутті держави, адже змушує українських політиків чітко визначатися щодо цілісності України, українсько-російських відносин, статусу і майбутнього російського Чорноморського флоту.

«НАВІЩО НАМ ФЛОТ?»

Феномен Севастополя примушує наш політикум робити те, що йому геть не до вподоби: боротися й протистояти тоді, коли боротьба не стосується приватних інтересів політичних заробітчан, для яких соборність держави – абстракція. Севастополь є улюбленою територією геополітичного піару для російських політиків. І то невипадково, бо росіяни давно зрозуміли істину, сформульовану українським геополітичним мислителем Юрієм Липю: «Хто володіє Севастополем, той володіє Кримом. Хто володіє Кримом, той володіє Чорним морем». Ця істинна дуже важко пробиває собі дорогу в нетрях офіційного Києва, де праць Липи не знають, та й Грушевського з його ідеєю чорноморської орієнтації України читали неуважно. Україна мала всі шанси позбавити себе головного болю з Чорноморським флотом ще в 1992 році. Якби мала інший провід...

Співавтором цього головного болю став тоді Леонід Кравчук, який сьогодні вдає видатного державного діяча, а на початку 1990-х демонстрував зразково хуторянське мислення, заявляючи російським учасникам перемовин із проблем розподілу Чорноморського флоту: «Зачем нам флот? Нам бы флотишко!» Довідчена (500 років державності) російська еліта, якщо не на сто, то на дев'яносто відсотків точно, скристалася геополітичною примітивістю

партийно-радянсько-господарського активу УРСР, повісивши на шию України надзвичайно болочу, загрозливу проблему. Про рівень цієї примітивності свідчить такий, приміром, факт: коли після референдуму 1 грудня 1991 року командувач Чорноморського флоту адмірал Ігор Касатонов приїхав

до Києва (і цілком можливо, міг присягнути Україні!), його зустрів неголений сержант на роздовбаному драндулеті. Допоки київські керівники-хуторяни вирішували, що їм робити з Касатоновим, Москва взяла його під своє крило, й адмірал став одним із найпереконаніших супротивників України.

Якби у квітні 1992 року група офіцерів-патріотів не змусила Кравчука підписати указ про створення Військово-Морських сил України, то нині наша держава цілком вірогідно не мала би ані флоту, ані Севастополя, ані Криму. Адже боротьба велася тоді (як і зараз) не за кораблі, а за територію. Флот, військова присутність були засобом контролю та утримання території. Ось уже 18 років триває політичне, ідейне, інформаційне та культурне протистояння між Україною та Росією за це ключове для всього українського Півдня місто. В цьому протистоянні можна побачити чимало цікавого, над усе – в боротьбі за свідомість мешканців міста. Севастополь на очах перетворився на величезну фабрику з виробництва історичних міфів, де реальна історія вже абсолютно не обходить «бійців ідеологічного фронту».

МАТРОСЬКЕ ПРІЗВИЩЕ НАХИМЕНКО

Із міфу розпочинається саме заснування міста. Насправді Севастополь як військово-морська база виник на півдні Криму 1783 року, коли перші будинки на місці селища з татарською назвою Ак-Яр звів адмірал Томас Мак-Кензі, шотландець на російській службі. Він був справжнім засновником міста, хоча цей факт проігнорували структури російського Чорноморського флоту та проросійські організації Севастополя, коли в 2008 році нав'язали севастопольцям пам'ятник Катерині II

Севастополь на очах перетворився на величезну фабрику з виробництва історичних міфів, де реальна історія вже абсолютно не обходить «бійців ідеологічного фронту»

як нібито засновниці. Справді, на Томасі Мак-Кензі імперського зиску стільки, як на Катерині, не матимеш...

На березі Артилерійської бухти Севастополя Чорноморський флот спорудив уже за часів незалежності України пам'ятний знак на честь кораблів ескадри адмірала Клокачова, який нібито

вперше привів їх до майбутнього міста. Але Клокачова на один день випередив вихованець Києво-Могилянської академії козацький полковник Сидір Білій із його Дніпровською флотилею. Однак про це місцева влада воліє не згадувати. Замовчують також той факт, що місто будувалося руками українських робітників, а на Чорноморському флоті служили здебільшого українські рекруті з «малоросійських» губерній імперії. Отже, так звана російська слава завоюувалася переважно українською кров'ю. Досить лише нагадати, що найуславленішими героями оборони Севастополя під час Кримської війни XIX ст. були матроси Кішка Й. Шевченко, а юні учасники боїв, такі собі севастопольські «гавроши», мали прізвища Пищенко Й. Рибальченко. Радянський історик академік Євген Тарле процитував у своїх творах лист із обложеного Севастополя офіцера, російського аристократа князя Васильчикова: «Матроси вже встигли прозвати Нахімова Нахіменком, щоби, як вони кажуть, було більше схоже на матроське прізвище».

Отже, на переконання захисників Севастополя, типове матроське прізвище мало звучати на український лад. Це лише сьогодні проросійські ЗМІ міста намагаються довести, що українці не мають жодного стосунку до історії Севастополя, де нібито все було і є суто російським. Кумедний приклад: автор цих рядків, севастопольець у 4-му, а кримчанин у 9-му поколінні, пам'ятає, як ще за часів СРСР експозиція музею Чорноморського флоту в Севастополі розпочиналася з макета української козацької чайки. Таким чином визнавався факт, що у російського флоту на Чорному морі були попередники. Проте за період незалежності України макет кудись зник...

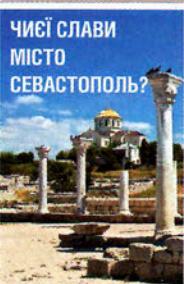
Історія під тиском політичної діяльності перетворюється на поле актуальної боротьби проти України, бо ця перекручена «історія» використовується як аргумент на користь територіальних зазіхань Російської Федерації на землі українського Півдня, на самперед Севастополь і Крим.

СИНЬО-ЖОВТИЙ ПРАПОР НА ЩОГЛІ

На початку ХХ ст. у місті активно діяли українські підпільні й напівлегальні організації, які (а зовсім не більшовики), зокрема, і долутилися до організації повстання на панцернику «Потьомкін». ■

У 1917 році на кораблях Чорноморського флоту імперії, що базувався головним чином у Севастополі, розпочинаються процеси українізації. Утворюються українські комітети, ради, а навесні 1918 року, в квітні, на щоглах кораблів було піднято синьо-жовті прапори й командувач Чорноморського флоту адмірал Саблін надіслав до Києва телеграму про те, що флот служить Українській державі. Між іншим, перш ніж ухвалити таке рішення, Саблін дав наказ провести на всіх кораблях загальні збори офіцерів і матросів. Більшість висловилися за службу Україні. Згодом на чолі Українського державного флоту постали нащадки славетних українських родин: адмірала Андрія Покровського і Михайла Остроградського-Апостола. Дуже активно працювала Севастопольська українська Чорноморська громада. Членкинею цієї організації була пані Колчак, дружина Александра Колчака, який на той момент командував російським Чорноморським флотом. Звісно,

422-421 роки до н. е.	988 рік	Кінець XIV ст.	Червень 1783 року	1784-1797 роки	1797-1826 роки	
ЧИСІ СЛАВИ МІСТО СЕВАСТОПОЛЬ? 	 Грецькі переселенці з Гераклії засновують перше поселення – Херсонес Таврійський	 Київський князь Володимир Великий захоплює візантійський Херсонес	 Херсонес зруйнований татарами. На його місці виникає кримськотатарське селище Ак-Яр	 Російська імперія анексує Крим. На місці стародавнього Херсонеса засновують нове місто Ахтіар	 Місто Ахтіар переіменовано на Севастополь (із грецьк. – «місто слави»)	 Місту повертають називу Ахтіар, але з 1826 року закріплюється інша – Севастополь

в культовому нині в Російській Федерації фільмі «Адміраль» (про життя Колчака) про цей факт немає та й не могло бути жодної згадки...

Цей період історії флоту й Севастополя за комуністичних часів був приреченій на забуття. Сучасна проросійська пропаганда не без успіху прагне вилучити зі свідомості людей реальній історичний Севастополь, замінивши його «легендарним». Варто зазначити, що ніякого дефіциту легенд у Севастополі справді немає. Ось, наприклад, легенда про «непріступність». ЇЇ поширюють, попри очевидну невідповідність фактам. Севастополь за весь час його існування намагалися взяти 7 разів і 6 спроб виявилися вдалими. Севастополь брали англійці, французи, італійці й турки під час Кримської війни.

Севастополь брали війська Антанти, кайзерівські німці, неодноразово

«блі» й «червоні». Зрештою, місто було взято німцями й румунами в 1942 році. Якось це не дуже схоже на «непріступність». Севастополь встояв лише на початку 1918 року, коли атака кримськотатарських ескадронів нападників успіху не мала.

А що стосується російської «слави», то назагал здачу супротивникові потужної військово-морської фортеці можна називати «славою», лише маючи про неї велими екзотичні уяв-

лення. Тим більше, що в XIX ст. іноземний експедиційний корпус воював у Криму, перебуваючи на великий відстані від своїх баз. А вітрильний тоді Чорноморський флот, побачивши на обрії британські та фран-

цузькі прапори, не знайшов іншого для себе виходу, крім самозатоплення. Навіть цілковита загибель Чорноморського флоту в бою з кораблями «володарки морів» виглядала б значно пристойніше, ніж цей безнадійний сукід... Але людям постійно навіюють — «слава», «слава», «слава», і якщо відмкнути здоровий глузді і тверезість суджень (що з багатьма людьми таки відбувається), то з цим можна погодитись. У Севастополі чимало робиться саме на запереченні здорового глузду та на його дискредитації.

Є також речі, про які воліють мовчати, бо вони псують яскраво намальовану картину бажаної історії. Наприклад, про трагедію мису Херсонес. Саме там, на цьому маленькому клаптику суходолу зібралися останні захисники Севастополя в червні – липні 1942 року. Командування Чорноморського флоту та Приморської армії, адмірали, генерали та партійні керівники втекли з цієї пастки на літаках і підводних човнах, кинувши десятки тисяч матросів і солдатів, у тому числі поране-

них, напризволяще... Майже всі ті люди або загинули, або потрапили в полон. Керівники-втікачі отримали нові звання й нагороди, а ті, кому пощастило повернутися з німецького полону, на все життя — тавро підозрілою людини, яка передувала в полоні. Пропагандисти «військової слави» уникають принципового обговорення цієї теми, тим більше, що іменами втікачів названо чимало вулиць у Севастополі.

Привертає увагу той факт, що у вермахті, на відміну від Червоної армії та флоту, в середовищі генералів не було заведено кидати своїх солдатів у безнадійні ситуації. Там уважали нормою примати долю своїх бойових товаришів, хоч би якою трагічною вона була: смерть, полон...

ПОЛІТИКА КІЄВА: НЕВТРУЧАННЯ

Нині населення міста, насамперед молодь (незалежно від етнічної принадлежності), виховується винятково на російській історії, російському патріотизму та лояльності, традиціях російської державності тощо.

Величезну роль у цьому процесі відіграє Чорноморський флот РФ, що здійснює функції, які виходять далеко за межі обов'язків військової структури, зокрема освітні, пропагандистські, інформаційні та культурницькі. Під його крилом діє філія Московського університету (а крім неї, ще десяток філій вишів Російської Федерації, де українським громадянам пояснюють, «чим насправді є ця так звана Україна»), створена особисто мером Москви Лужковим. В центрі Севастополя звели споруду, на якій великими червоними літерами написали: «Дом Москви». А що ж офіційний Київ? Він веде політику невтручення у внутрішні справи України (на відміну від російських візавів, що втручаються залюби). Не можна сказати, щоб він узагалі нічого не робив, але те, що робиться, виглядає чимось дуже боязким... Кілька років тому Кабмін України виділив

1854–1855 роки

1856 рік

1871 рік

Червень 1905 року

Квітень 1918 року

1954 рік

1978 рік

Під час Кримської війни більшість моряків Чорноморського флоту-українці за походженням

За умовами Паризького мирного договору, поклавши край Кримській війні, місто було демілітаризовано

Місто знову почало виконувати роль військової бази імперського флоту

У Севастополі проти царського режиму повстають матроси на панцернику «Потьомкін»

Контр-адмірал Михаїл Саблін оголошує, що флот служитиме Українській державі

Наказом Президії Верховної Ради СРСР Кримську область передано зі складу РРФСР до УРСР

У Конституції УРСР визначено статус Севастополя як міста республіканського підпорядкування

ТОЧКА ЗОРУ

Чи можливе повторення південноосетинського сценарію в Криму?

Домінік Фін,
експерт Французького інституту міжнародних відносин

Імовірність південноосетинського сценарію в Криму не можна повністю виключити. Південна Осетія та Крим справді мають деякі спільні характеристики. Обидва регіони перебувають під сильним російським упливом упродовж тривалого часу, в обох випадках має місце видача місцевим жителям російських паспортів. Як суверенітет Грузії над Південною Осетією, так і суверенітет України над Кримом деякі російські політики ставлять під сумнів. Вони вважають, що пробудження примар сепаратизму в таких регіонах відповідає інтересам Росії.

З іншого боку, в становищі Південної Осетії та Криму є суттєві відмінності. Південна Осетія прагнула реінтегруватися в Російську Федерацію впродовж останніх десятиліть. Вона стала місцем ескалації насильства, спровокованого розпадом СРСР та громадянською війною в Грузії. Політичне життя в Україні ніколи не було аж таким хаотичним, як Україна ніколи не використовувала військову силу проти населення півострова.

З військового погляду, кампанія в Криму була б для Росії значно ризикованішою. По-перше, Москва мала б спровокувати військову атаку України на Крим, що само по собі видається неможливим. По-друге, на вторгнення в Крим миттєво б зреагували Туреччина та США, а то й НАТО.

При цьому значна частина українського населення напаштована проросійськими. Росія завжди знайде в Україні політичні сили, які враховуватимуть у своїй діяльності інтереси Кремля. Все це, власне, й підштовхує до висновку про те, що Росія не відмовиться від шансів гарантувати свої інтереси в Україні мирним шляхом, не вдаючись до будь-яких військових авантюр. Але потрібно взяти до уваги, що ситуація може змінитися. Тому Києву важливо зосередитися на тому, яким чином сприяти всеобщому розвиткові Криму та успішній інтеграції його в Українську державу, зокрема обмеживши російський уплив чи формуючи фобію російського вторгнення.

Яблуком разбрата між двома країнами може бути російський Чорноморський флот, пereбування якого в Севастополі від початків української незалежності зачіпало як питання утвердження державного суверенітету України, так і ідентичності міста Севастополь. Але це значною мірою результат надмірної політизації цієї теми. Флот не мав ставити каталізатором взаємної ворожнечі. Попередити такі тенденції є сьогодні ключовим завданням для України.

Войцех Конончук,
експерт Центру східних досліджень (Польща)

Я вважаю, що ні. Ситуація в Криму докорінно відрізняється від довоєнної ситуації в Південній Осетії та Абхазії. Тому не випадає говорити про загрозу відторгнення Криму від України. Росії Крим сам по собі не потрібен. Вона використовує Крим як інструмент впливу на Україну для досягнення своєї політичної мети. Треба відзначити, що цьому сприяє брак із боку Києва ефективної політики щодо Криму. Головною загрозою для стабільності регіону в найближчі роки буде проблема Чорноморського флоту РФ. Дії Москви свідчать про те, що вона не зирається виводити флот у 2017 році. Сьогодні Росія сподівається, що її таки вдасться домовитися з майбутньою українською владою щодо пролонгації договору про перебування ЧФ в Україні. У разі незгоди Києва Кремль, певно, докладе чимало зусиль задля того, аби «переконати» Україну в тому, що ЧФ має залишитися в Криму, скажімо, як «захисник» інтересів російських громадян. Чорноморський флот зі штаб-квартирою в Севастополі потрібен Росії насамперед як вагомий важіль упливу на Крим та Україну. І меншою мірою як важіль упливу на Чорноморський регіон. Сукупність невирішених кримських проблем, зокрема ЧФ, вказують на те, що найближчими роками Крим залишатиметься однією з найсерйозніших загроз для стабільності України.

Лоуренс Шітс,
директор проекту «Кавказ» Міжнародної групи із запобігання кризам

Наша організація вивчає поточний стан справ на півострові, які мені важко уявити такий розвиток подій, за якого в Криму могла б відбутися ескалація військового конфлікту.

■ 9 млн грн на «розвиток української культури в Севастополі». Результат: ані грошей, ані української культури. За 17 років Київ нарешті знайшов 5 млн грн на будівництво єдиної в Севастополі української школи-колегіуму, але міська рада, яка постійно демонструє, що «бачила вона ту Україну в білих капелях», відмовилася від участі в цьому проекті, принципово не знайшовши аж 500 тис. грн у міському бюджеті. Тепер місьцева влада прохоче, щоб Київ усі витрати взяв на себе, враховуючи специфічну позицію севастопольської міської ради щодо України і всього українського. Що ж це за державна влада, яка не здатна наполягти на своєму і яка не може змусити підкоритися? Хто поважатиме таку владу й виконуватиме її розпорядження? А тим часом, допоки київські хуторяни чухаються, Лужков уже встиг збудувати в Севастополі елітну російську гімназію (з умовами кращими, ніж у Москві) й збирається будувати другу. Російська еліта ще більш егоїстично і крадійкувата, ніж наша, але який потужний державницький рефлекс! Захоплюєсь і заздріє. Вже багато років київські достойники не можуть практично вирішити питання про створення у Севастополі філії Києво-Могилянської академії, не розуміючи, що йдеться не лише про освіту й культуру, а про збереження соборності України, що ставки в цій боротьбі є дуже високими.

Якщо з російського боку активна діяльність у Севастополі ведеться в контексті великої державної політики, то з українського — як приватна справа окремих патріотично стурбованих осіб за глухої байдужості офіційного Києва... І цим окремим особам часто-густо доводиться ставати в кругову оборону, тобто не лише на московському, але й на київському напрямку.

Український флот в умовах хронічного безгрошу'я примудрюється на всіх спільніх із флотами країн НАТО навчаннях отримувати високі оцінки, українські патріоти, яким б'ють шибки, погрожують, палять дачі, роблять своє. У квітні в Севастополі на честь чергової річниці з дня утворення Військово-Морських сил України вулицями міста проїхали десятки автомобілів під українськими державними і морськими прапорами. То був величний український марш, до якого держава наша, на жаль, не мала ніякого стосунку. Севастополь contra omnes (всупереч усьому) залишається українським. ■

Працюємо для Вас
24 години на добу

НОВЕ ВЕСНЯНЕ МЕНЮ
від шеф-кухаря Андре Пельтре

м. Київ, вул. Городецького 5
Телефон: **279-5422, 279-6822**
у житті-як у кіно...

Місто українського

Державницькі сили у Севастополі програють своїм проросійським опонентам у дисципліні та самоорганізації

АВТОР: Василь Васютин
ФОТО: Дмитро Метьолкін

«А український пропрєць у вас є?» – запитую в продавця сувенірів на набережний. Той заперечливо хитає головою. Зате російських триколорів – на будь-який смак і гаманець. І чому дивуватися – як-не-як приїхав я до Севастополя.

ПРОСТО БІЗНЕС

З тим-таки продавцем вдалося розговоритися. Відсутність української символіки він пояснив банально – немає попиту. Та йому байдуже, чим торгувати, головне, щоб зиск був. Багато на сувеніріах не заробиш. А ось саме на специфічності «міста руської слави» можна робити бізнес. Туристи (на вулиці я випадково зіштовхнувся навіть із кількома американцями) приїжджають сюди не лише задля відвідин руїн Херсонеса. Севастополь для них – своєрідне місце екстрем-туризму; де ще в Україні можна побачити російських моряків, помилуватися величчю Чорноморського флоту

або потрапити на шоу, організоване проросійськими радикалами. Тому, констатує Вася, з відходом чужоземних кораблів зникне й головна родзинка міста, а відтак постраждає його бізнес. А щодо того, у якому Севастополі йому хотілося б жити – українському чи російському – він відповів: байдуже. Головне, щоб жилося комфортно.

Закритість Севастополя упродовж десятиліть як стратегічного пункту військового комплексу СРСР надто позначилася на психології його мешканців. «У людей виробилася споживацька психологія, – вважає Олександр Гладких, головний спеціаліст Нахімовської райдержадміністрації Севастополя й водночас представник видавництва «Смолоскіп». – Місто, нерозривно пов’язане з Чорноморським флотом, існувало завдяки дотаціям із центру, цілі покоління жили у цій системі. Тому вони не уявляють себе поза нею».

Аналізуючи ситуацію із сепаратистськими настроями севастопольців, слід ураховувати важливий чинник: велику частину населення міста становлять колишні військовослужбовці Чорноморського флоту

РФ, список яких постійно поповнюється. Служити тут вигідно – зарплата удвічі більша, ніж у моряків з інших флотів Росії, зважаючи на те, що чорноморці служать за кордоном. Відповідно, осівши у Севастополі після закінчення служби, можна розраховувати на вищу пенсію, ніж дінде.

За даними міськодержадміністрації, якщо загалом по Україні середня пенсія становить 918 грн, то в Севастополі – 976 грн «цивільна» і 1744 грн «військова» за середньої зарплати по місту – 1792 грн. У себе на батьківщині російські моряки на такі суми розраховувати не можуть, тому після виходу на пенсію осідають у Севастополі, приймають українське громадянство. Щоправда, у багатьох про всякий випадок є паспорт із двоголовим орлом, вони вважають себе невід’ємною частиною батьківщини, дивляться російські телеканали і виходять на антинатовські маніфестації. Саме на цей контингент зорієнтована риторика про відокремлення від України. Проросійські радики розраховують на те, що коли не вдастся відняти Крим, то принаймні це можна зробити із Севастополем. □

ТРИ ЗАПИТАННЯ ЧИНОВНИКОВІ

Сергій Кунін, голова Севастопольської державної адміністрації

СПІЛКУВАВСЯ Василь Васютин

У. Т.: Як складаються відносини з командуванням Чорноморського флоту Росії, чи вирішується проблема погашення боргів ЧФ РФ перед містом та Пенсійним фондом?

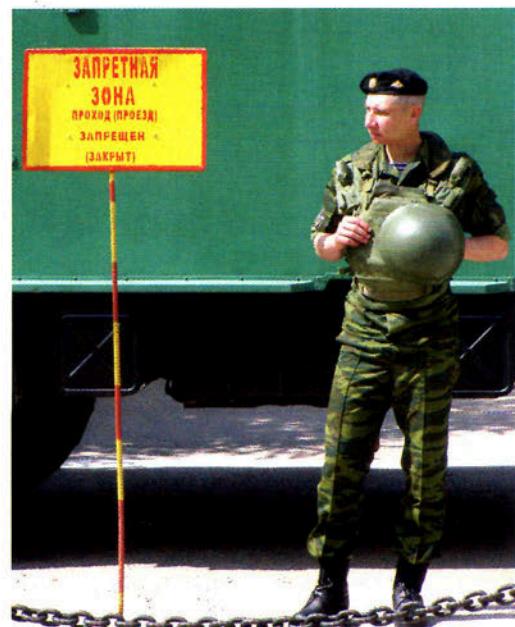
– Із ЧФ РФ прагнемо нормально співпрацювати. Але є питання, які на рівні командувача не вирішити. Тоді виходимо на вищий рівень. Підключаємо наше МЗС, уряд. Борг флоту перед Пенсійним фондом є. Сума постійно міняється, але все одно застигає на рівні 4–5 млн грн. По суті, це половина загальноміського боргу. На початку року на 13-му заводі ЧФ були борги

по зарплаті. Сьогодні їх погасили. Залишається проблема будівельного управління ЧФ РФ. Там – основні скорочення й борги. Заморожене будівництво житла. Люди пікетують штаб ЧФ РФ, як ті обдурені вкладники. Кажуть: «Ми за житло заплатили, де воно?»

I справді, скорочення – це проблема. За радянських часів Крим був таким собі «авіаносцем»: 11 аеродромів, Чорноморський флот чисельністю в 137 тисяч осіб. Сьогодні два флоти – це 25 тисяч людей.

Після підписання Указу президента України «Про додаткові заходи з соціально-економічного розвитку міста Севастополя» деякі політики почали кричати, що указ

безслав'я

спрямованій мало не на виведення російського Чорноморського флоту. Але й без жодного «зовнішнього тиску» на ЧФ РФ скорочують людей. І рахунок уже пішов на тисячі осіб.

Як керівник міста, я змушений прораховувати гірші варіанти. Прогноз – звільнення до кінця року 10 000 осіб, скорочених на ЧФ, у навколофлотських структурах.

У. Т.: А як керівник міста, ви знаєте, як вирішити цю проблему?

– Ми розробляємо проект міста відкритої економіки, готуємо законопроект, який надав би змогу привернути до Севастополя капітал, створити тут нові підприємства, додаткові робочі місця.

Я прошу в державі: дайте мені право провести в Севастополі економічний експеримент. Давайте приймемо у Верховній Раді України не закон про політичний статус Севастополя, про який нині багато говорять, а про економічний. Дайте нам економічні пільги на створення робочих місць. І звільнені люди змогли б влаштуватися. Для нас це вихід. Міські власті повинні бути готові до будь-якого сценарію. Ніякої політики, тверезий розрахунок. 2017-й не за горами. І якщо раптом вивільнитимуться десятки тисяч людей, що робити? Адже це – «людина з рушницею», людина, научена військового ремесла. Що отримаємо тоді?

У. Т.: Міська рада Севастополя знову підняла зайеждану тему російської мови. Мовне питання справді актуальне для міста?

– Депутати, не всі, звісно, але більшість – від ПР, КПУ, ПСПУ – все з ніг на голову перевертають. Вибачте, в Севастополі й так мова викладання в школах здебільшого російська. При цьому гроші на українську школу-колегіум міськрада чомусь вирішила не виділяти. В Севастополі з радянських часів нових шкіл не зводили. З'явилася така можливість – спорудити сучасну українську школу. Міськрада ж, по суті, заблокувала це питання. Але школу ми все одно збудуємо – Кабмін виділив нам на це 24 млн грн. ■

НА ВОРОЖІЙ ТЕРІТОРІї. Багато хто з російських моряків мріє після служби лишитися в Севастополі

ЇХНЄ ВСЕ

У Верховній Раді України зареєстрований законопроект про розпуск Севастопольської міськради і призначення позачергових виборів. Представники фракції блоку «Наша Україна – Народна Самооборона» вважають, що депутати міськради перевищили свої повноваження, обмеживши своїм рішенням право севастопольців на вивчення української мови. Міськрада на підставі організованих Партиєю регіонів загальноміських батьківських зборів ухвалила рішення заборонити міському управлінню освіти виконувати Наказ Міністерства освіти та науки України №461 про поглиблене вивчення в російськомовних школах державної мови.

Лідер фракції ПСПУ у міськраді Євген Дубовик заявив: якщо Верховна Рада спробує розпустити міську раду Севастополя, його однопартійці готові до радикальних кроків: наполягатимуть на приєднанні Севастополя і Криму до Росії. Промова прогресивного соціаліста стала причиною виклику до СБУ – його заяву розіцінили як зазіхання на цілісність держави.

У розмові з **Тижнем** Євген Дубовик, у минулому капітан II рангу Чорноморського флоту, висловлював не такі радикальні погляди. Наша зустріч відбулася наступного дня після його візиту до СБУ. «Якщо розпустять цю міську раду, на зміну нинішнім депутатам прийдуть інші, радикальніші – такі наші реалії, – каже соратник Наталії Вітренко. – Я не сепаратист. Однак ми виступаємо за Севастополь у єдиній союзній державі у складі Росії, України та Білорусі. І фразу «Севастополь – город русской славы» слід сприймати власне у цьому контексті: руської, а не російської.

На особисте переконання Дубовика, місто не має жодного іншого шляху розвитку, як залишитися базою військового флоту. «Інакше Севастополь просто перетвориться на провінційне містечко, – переконаний Дубовик. – Адже він лежить у кінці кримського залізничного шляху. Від туризму дивідендів місто не отримує, пляжів у нас немає. Спроби підняти промисловість до успіху не приведуть. А тим часом флот – і український, і російський – годує приблизно 220 тис. мешканців міста». Зазначимо, що наразі на ЧФ РФ відбуваються масові

скорочення найманих працівників, флот має чималу заборгованість перед українськими соціальними фондами.

ЛІСІН У ВИШИВАНЦІ

Мішанину російських та українських прапорів на будівлях у центрі Севастополя найкраще роздивлятися з височини. Ця строкатість чимось нагадує розміщення фігур на шаховій дощці, відмінність тільки у кольорах. Синьо-жовті стяги – на держустановах та будівлях ВМС України. Триколори – на спорудах Чорноморського флоту Росії, Дому Москви, відкритого в 2006 році коштом мера російської столиці Юрія Лужкова, філії Московського держуніверситету імені М. Ломоносова. На протилежному боці Південної бухти стоять на рейді кораблі, причому поряд наші й російські. Українські моряки змушені орендувати у ЧФ РФ причали, розташовані на орендованій росіянами українській землі.

На Графській пристані висить меморіальна таблиця в пам'ять російських моряків, які в листопаді 1920 року покинули Крим із білогвардійськими військами Врангеля. Під нею – залишки синьої фарби. Рік тому укра-

їнські військовики намагалися встановити поруч табличку на честь річниці підняття синьо-жовтого прапора на кораблях Чорноморського флоту, за що отримали стусанів від проросійських налаштованих радикалів. Табличку ж облили фарбою й викинули в море.

Пам'ятних знаків, що вказували б на належність Севастополя до України, місто практично не має. Недолугості пам'ятника Петрові Сагайдачному соромляться навіть українські патріоти. Найбільше ж пам'ятників морякам-героям Кримської та Другої світової воєн. Щосуботи «ініціативна група громадян» з російськими та андріївськими прапорами здійснює обхід із покладаннями квітів та вінків до постаментів. Обов'язковим пунктом зупинки є пам'ятник імператриці Катерині. Офіційно він не існує, ніхто дозволу на встановлення не давав, до пам'яток архітектури його не зараховано. Проте монумент ніхто не зносить, щоб не провокувати скандалу.

«Громадські організації у нас застigli на рівні 1990-х, значно поступаючись в активності проросійським, — розповідає Олександр Гладких, який свого часу очоловав у Севастополі молодіжне крило партії «Батьківщина». — Ті самі постійні скарги на утиски, але мінімум реальної роботи. Під час якихось святкувань практично немає навіть державних прапорів, зате багато партійних. Особливо напередодні виборів. Фактично всі патріотичні об'єднання пе-

МОВНЕ ПИТАННЯ.
Севастопольці підкреслюють свою російськість

ретворилися на замкнені структури, які часто ворогують між собою».

Як приклад Гладких наводить зібрання Конгресу українців Севастополя у грудні минулого року, що перетворилося на презентацію ВО «Свобода». Організатори забули навіть розгорнути державний прапор — він одиночко сиротув у фойє. У 2006 році був гучний скандал навколо виділеної з держбюджету субвенції у 9 млн грн громадським організаціям на популяризацію української культури у «місті російської слави». Гроші зникли. Зокрема, з придбаніх 100 комп'ютерів залишилося тільки 20.

«Нині найбільший патріотичний потенціал має саме молодь, — вважає Максим Кіцюк, голова Севастопольської організації Фундації регіональних ініціатив. — Вона самоорганізу-

ється, проводить якісь акції просто з натхнення, довкола ідеї, а не якогось прапора».

З Максимом, який часто сам брав участь у різних флеш-мобах, ми якраз проходили повз велетенський пам'ятник Леніну. Він пригадав, як юнаки торік вирішили вдягнути його у вишиванку. Найвідчайдушніший видряпався нагору й обгорнув тіло вождя білим папером. Візерунок домалювати не встигли — підійшли міліціонери. Проте «роздягати» скульптуру вони побоялися, ще добу Ленін простояв у савані.

Нині ж біля пам'ятника вождеві відніється напівстертий напис «Хохли у**ки!». «Це хтось розписався у власній недолугості», — зауважив Гладких, запевнивши, що більшість севастопольців так не вважають. ■

В сучасному світі процеси протікають швидше...

Ви не можете чекати,
доки перекладуть необхідну Вам інформацію,
бо вона швидко знецінюється.

**Ми цінуємо Ваш час і тому розробили цю систему
ТЕРМІНОВОГО ПРОФЕСІЙНОГО
ОНЛАЙН-ПЕРЕКЛАДУ:**

www.translation-service.kiev.ua

溌氣氣味薄氣氣味 溘氣氣味薄氣氣味

A language is a dynamic set of visual, auditory, or tactile symbols of communication, including its tactile symbols of communication and the elements used to manipulate them.

先守足人口先子足人口

A language is a dynamic set of visual, auditory, or tactile symbols of communication, including its tactile symbols of communication and the elements used to manipulate them.

溌氣氣味薄氣氣味 溘氣氣味薄氣氣味

A language is a dynamic set of visual, auditory, or tactile symbols of communication, including its tactile symbols of communication and the elements used to manipulate them.

Агенція термінових перекладів Ком'юнік Компані

Консультації та підключення до сервісу

за тел.: 8(044)592-93-77

translation@communic.com.ua

«ЕЛІТА-ЦЕНТР» по-флотськи

Російські моряки у Севастополі вглуталися в будівельну аферу

АВТОР: Василь Васютин

Щтаб Чорноморського флоту Російської Федерації у Севастополі. Під ворітами стоять броньовані вантажівки, й вишикувалися морські піхотинці в бронежилетах, з шоломами і гумовими кийками. Позаду них — офіцери, озброєні пістолетами. Додаткові заходи безпеки вжиті не з причини воєнного стану чи підступів «бандерівців». Це інвестори будівництва, що велося силами моряків, вкотре прийшли з'ясувати, коли отримають свої квартири.

Такі пікети під транспарантами «Москва кинула севастопольців» і «Росіє, віддай наші гроші!» відбуваються щочетверга ось уже третій місяць.

МОСКВА СЛЬОЗАМ НЕ ВІРТЬ
Ця історія розпочалася у 2004 році. Керівництво флоту тоді вирішило, що на своєму будівельному підрозділі можна добре підзаробити. Російські військові зодчі заходилися будувати готелі, санаторії та житло на Південному узбережжі Криму. Тоді ж узялися й за спорудження «об'єкта 53/40» — чотирьох багатоповерхових корпусів у Севастополі за адресою Астана Кесаєва, 10.

При Будівельному управлінні ЧФ РФ оперативно створили відділ інвестування, до якого потягнувся потічок потенційних новоселів. Район, де мали з'явитися новобудови, не елітний, проте пропозиція підкуповувала доволі демократичною ціною (від \$600 за м²), можливістю за окрему плату в процесі будівництва переплановувати помешкання на свій смак та обіцянкою виконати роботи оперативно. Окрім того, гроші можна було вносити поетапно, причому кінцеву

суму — після отримання ордера. На щедру пропозицію ЧФ спокусилися близько 200 родин. І не лише севастопольців, а й мешканців інших кримських міст, Києва, Запоріжжя, Москви, Петербурга. Був поміж інвесторів навіть матрос із Малайзії, який працював на торговому судні.

Цікаво, що в договорах (їх підписання ініціювали самі пайовики, спо-

чатку їм пропонували покластися на «чесне слово моряка») залежно від того, коли було зроблено внесок, вказувалася різні дати кінцевої здачі. Згодом працівники Будівельного управління ЧФ почали зв'язуватися з інвесторами і просити переукласти договори — з іншими датами та за умови повної передоплати. Мовляв, інфляція з'їла частину коштів, а доро-

НАСЛІДКИ СКАНДАЛУ. Деякі севастопольці вже думають, що НАТО краще за російських моряків

бити залишилося якийсь дріб'язок. Люди повірили, і ще два роки тому більшість із них стовідсотково усе проплатили. А це від \$30 тис. до \$100 тис. за квартиру.

Нині корпуси №№ 4 і 5 будинку вже рік як застигли на 90% готовності, №№ 6 і 7 готові наполовину. При цьому за час, доки роботи не велися, почало руйнуватися те, що вже було збудовано. Нині у штабі ЧФ говорять: щоб завершити будівництво, потрібно ще 9,5 млн грн — на вулиці ж бо криза.

Непевна ситуація змусила інвесторів звернутися до президента Росії Дмитра Медведєва, прем'єр-міністра Владіміра Путіна та міністра оборони РФ Анатолія Сердюкова по допомозі. У листі, зокрема, вони пишуть: «Ми орендували до планованої здачі будинків тимчасове житло без будь-яких людських умов для проживання. Іногородні селилися на якийсь час у родичів і знайомих. Багато сімей із малень-

кими дітьми і старими батьками. Деякі змушені були купувати альтернативне житло, брати кредити в банках, погоджуючись від безвиході на величезні відсотки, оскільки під не могли виступати заставним майном». Проте Москва досі мовчить.

МОВЧАННЯ АДМІРАЛІВ

«Таке ставлення до нас змусило створити Товариство обманутих пайовиків і вийти під стіни штабу», — каже Олександр Добровольський, який сподівався отримати однокімнатну квартиру. За його словами, вдається до радикальних дій змусили побоювання, що навіть у випадку, коли об'єкти добудують, квартир вони так і не отримають.

Інвестори підозрюють, що від самого початку стали заручниками багатоходової афери. Оскільки, по-перше, у Будівельному управлінні ЧФ їм відмовили надати повний список інвесторів та інформацію про внесені ними суми. Це викликає підоози, що ті самі квартири могли бути продані різним людям. По-друге, Будуправління може перепродати об'єкти іншим компаніям. Ті ж не нестимуть жодної відповідальності за зобов'язання свого попередника. До того ж саме Будуправління нині фактично ліквідоване. За інформацією Севастопольського центру зайнятості, з початку року Чорноморський флот звільнив майже 2 тис. службовців, передусім вільнопроміжників громадян України. Поміж них 732 працівники Будуправління ЧФ РФ. Розформовано і військову частину, що була підрядчиком будівництва. Будуправління з листопада заборгувало севастопольцям близько 1,5 млн грн заробітної плати. Ще 4,23 млн грн становить борг Пенсійному фонду.

Джерела у штабі Чорноморського флоту РФ повідомили, що нині активно розпродуються майно і техніка, що належать Будуправлінню. Тому, коли пайовики врешті відважаться довести справу до суду, може з'ясуватися, що й повернути гроші вони не зможуть, оскільки відповідач — банкррут без майна й активів.

«Командування ЧФ РФ за це відповідальноті не несе. Ми не знаємо, де ваші гроші. І взагалі, яка різниця, коли будуть добудовані об'єкти: у 2009 році чи пізніше?» — заявив по-терпілим під час одного з пікетувань заступник командувача ЧФ з будівництва, інженерного забезпечення та

реквіртування генерал-майор В'ячеслав Кім. Без відома цієї людини жоден камінь не може бути закладений у фундамент об'єкта, який зводить Будуправління. Під час чергового пікету штабу протестувальникам повідомили, що Кім саме вирішує їхню проблему в Москві (хоча вони помітили, як той визирав у вікно). А ще за кілька днів з'явилася інформація, що заступник командувача готує документи для виходу на пенсію.

Зустрітися з командувачем Чорноморського флоту віце-адміралом Олександром Клецковим з приводу незавершеного будівництва ані обманутим пайовикам, ані журналістам **Тижня** досі не вдається.

ЗВИЧАЙНЕ МАРОДЕРСТВО

«У нас намагаються відібрати останнє, не даючи жодних гарантій, — нарікає Добровольський. — У мене є лист, датований серпнем минулого року, в якому Будівельне управління вимагало сплатити решту суми за квартиру, а інакше погрожувало розірвати договір. Я сплатив. А тепер мені кажуть: плати ще. І доки це триватиме!»

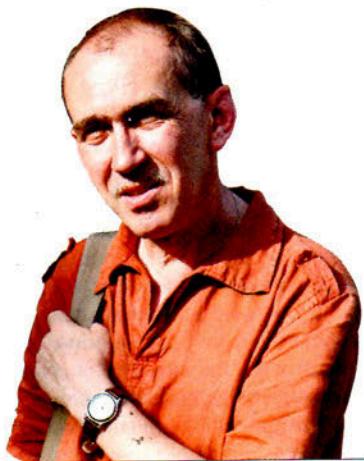
Тетяна та Володимир Серьогіні три роки з 12-річним сином мандрують орендованими квартирами. «Ви знаєте, як це важко з дитиною, особливо коли у будь-який момент може прийти господар і вигнати тебе на вулицю, — бідкається Тетяна. — Але це ще нічого, ось одна наша сусідка взагалі вагітною вкладала гроші, сподіваючись привезти дитину в нове помешкання. Інша, 82-річна жінка, весь цей час живе у напіврозваленому дачному будиночку».

«Торік я приїжджаю сюди зустрічати крейсери, що поверталися з берегів Грузії. Раділа за наших моряків і писала флотом. Чи не марно? Ми тут кричимо «НАТО — геть!», а можливо, якби тут були війська НАТО, такого беззаконня не було б. У мене родичі в Естонії живуть, так вони навіть не уявляють, що може трапитися щось подібне», — розмірковує Валентіна Косіцька із Санкт-Петербурга. Її син за станом здоров'я не міг жити у Пітері, тому задля зміни клімату продав квартиру там і переїхав до Севастополя. Гроші вклав у новобудову, тепер змушений тинятися чужими квартирами. Навіть не може отримати реєстрацію — житла ж не має. А так він уже й українське громадянство готовий прийняти, стверджує матір. ■■■

ФОТО: ДМИТРО МЕЛЬНИК

ПОГЛЯД

Диктант Богословської

Марення філологічного збоченця про лексику українських політиків

АВТОР: Олександр Іванець, письменник

Знову я на цю набридлу, осоружну тему. Звісно ж, ітиметься про мову – а про що ще може більш-менш компетентно і, сподіваюся, цікаво міркувати український письменник. Та сьогодні хочу застутитися не за українську, а за російську. Так-так, за мову Пушкіна і Толстого, за мову Буніна і Набокова. Бо з нею теж не все гаразд. Принаймні в Україні.

Минулого тижня, коли «розширене коаліція» ще всім нам вивдалася неминучо реальністю, у вечірньому ефірі 5-го каналу з'явився один із депутатів від Партиї регіонів. Прізвища запам'ятати мені не вдалося – це був старший добродій, який не входить в обойму зірок тієї політичної сили, таких як Борис Колесников або Ганна Герман. Депутат, маю визнати, хоча час від часу й поривався перейти на російську, все ж і державною говорив доволі зграбно. Зрозуміти можна було. Коли зайллюло про ймовірність створення розширеної коаліції, цей пан все ж перейшов на більчу йому російську і чи то від свого імені, чи від усієї партії висловив цілком резонне побоковання. Він підозрював майбутніх партнерів у нещирості або й у нечесності, а сформулював це гранично відверто. Мовляв, ті, з ким ми оце зараз ведемо непрості переговори, вже не раз інших своїх політичних партнерів – увага, читата! – «кідала па тяжолому». Саме так заявив у прямому ефірі представник найбільшої політичної сили в нашій державі. Лексика, як бачимо, не зовсім парламентська.

За кілька хвилин, під час обговорення ймовірних змін до Конституції, розмова торкнулася можливого обрання президента не всенародно, а парламентом. На думку ведучого (чи це таки була ве-

дуча?), обраний таким чином президент буде нелегітимним. Чомусь остання лексема роздратувала пана депутата. «Ну-у-у – протягнув він, – легітимний, ето таке слово... ево не все понімають...»

Ось і все. Два цілком дріб'язкові факти, пов'язані між собою доволі опосередковано. Чи таки ні? Пан депутат вважає чужим і незрозумілим слово «легітимний». Водночас словосполучення «кінуть па тяжолому» здається йому простим і дохідливим, таким, що не потребує жодних пояснень чи коментарів. І лапок пальцями він у повітрі не малює, так, як це роблять, бажаючи підкреслити читату

робить не з голови, а з папірця, завбачливо підготованого консультантами.

Утім, і на батьківщині мови, що претендує на звання другої державної у моїй країні, не все добре і гладко. Навіть не згадуватиму вже давній, аж класичний епізод, під час якого терористів пропонувалося «мочіті в сартірах». Достатньо того, що недавно громадськість довідалася, що в Російській Федерації під час незалежного тестування нижній поріг із російської мови становив 37 балів зі ста (у перерахунку на звичну для старших поколінь п'ятибальну систему це означає значно більше одиниць, але трохи менше від двійки), і навіть цю планку не спромо-

глися подолати майже 6% російських випускників.

А я, як письменник і патріот, ви вже пробачте мені, читачу, у своїх снах і мареннях інколи бачу іспит із мови, який складають вищі посадовці моєї

держави. Усі – від першої особи і далі, вниз по вертикалі. Нехай навіть письмовий, бо такий, кажуть, простіший. Екзаменований має час подумати, вирішити. На нього не тиснуть, не підганяють. І навіть не конче українською – хто не впевнений у собі, нехай пише російською. І як апофеоз моєї збоченої уяви виринають відскановані тексти цих диктантів, одразу ж після написання розміщені в інтернеті. Диктант Ющенка, диктант Литвина, диктант Тимошенко, диктант Януковича. Потім Яценюка, Гриценка, Богословської, Богатирьової. Без помарок і вправлень, нехай навіть без оцінок. Оцінки ми їм самі виставимо.

Пан депутат вважає чужим і незрозумілим слово «легітимний», тоді як словосполучення «кінуть па тяжолому» здається йому простим і зрозумілим

або умовність сказаного. Тобто пан депутат щирий і природний у своїй поведінці, і в мові також.

А тепер бодай мінімально спробуймо проаналізувати ситуацію. Немає сумніву, що вже за місяць-другий, коли розпочнеться повноцінна президентська кампанія, в Україні знову лунатимуть заклики надати російській мові статус другої державної. І перед у цій боротьбі вестиме саме Партія регіонів (якщо цього не станеться, присягаюся приселюдно вибачитися). Партія, до якої входить згаданий вище депутат. Партія, лідер якої, вже навчений попереднім досвідом, записи у книзі почесних гостей сьогодні

Фоновий звук

**Системи відображення
інформації**

- комутація та наладка роботи обладнання в приміщеннях площею від 100 до 100 000 м²
- гарантійна, сервісна та технічна підтримки
- розробка та впровадження нестандартних інноваційних рішень

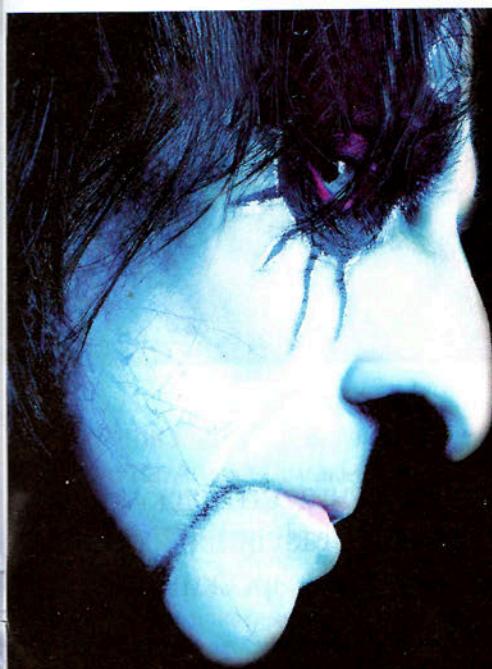
Послуги "під ключ" – від розрахунків до запуску в експлуатацію

ПресcКом® TECHNOLOGY

тел./факс: (044) 585-97-27
www.presscom.ua

на фото співробітників ТОВ "ПресcКом" (С.Шапка, В.Волинь, А.Широк, Д.Баранюк, А.Острий, С.Шапка)

Вперше в Україні!

Легенда
шок-року

**ALICE
COOPER**

Еліс Купер

radio
БІЗНЕС 93.8
Генеральний радіопартнер

Живий звук

Замовлення та безкоштовна

432-19-73

Доставка квитків: www.ps-agency.com

2 липня 2009
Палац Спорту, 19:00

WHAT'S ON

Діапред

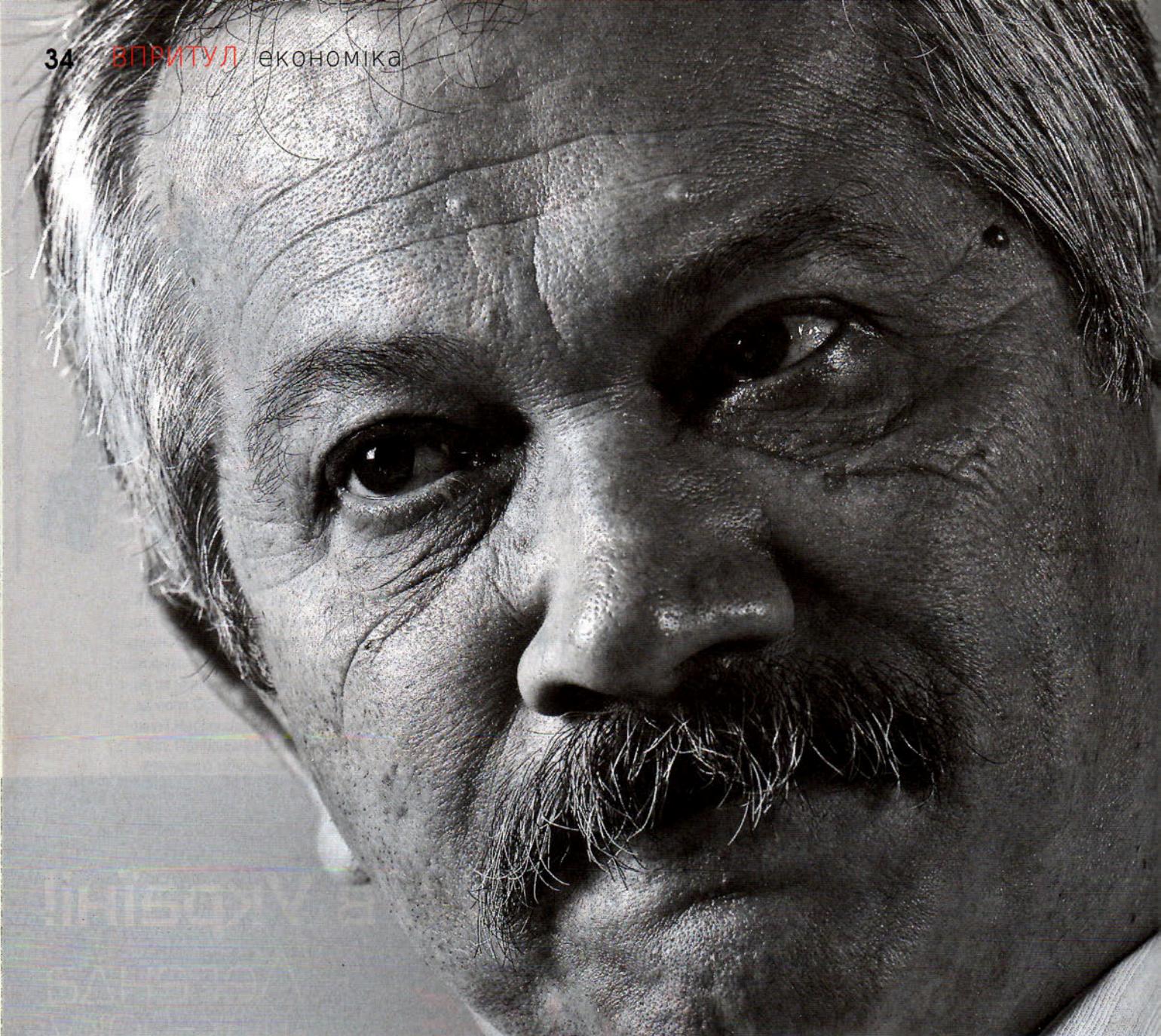
TimeOut

Gala

Кіноти

БІОКОН

Організатор ТОВ "Преміум С", тел. (044) 234 33 99, www.ps-agency.com

Емісія

НЕЗДІЙСНЕННА

Екс-міністр фінансів Віктор Пинзеник стверджує, що Україну очікує непрогнозована інфляція, якщо уряд і надалі використовуватиме друкарський верстат для покриття дефіциту бюджету

СПІЛКУВАЛАСЯ Валентина Кузик
ФОТО: Андрій Ломакін

Y ряд заборонив Держкомстату оприлюднювати оперативні макроекономічні показники, обмеживши можливість аналізувати поточну економічну ситуацію в країні незалежним експертам. Екс-міністр фінансів Віктор Пинзеник — людина, яка не лише добре знає кухню Мінфіну, а й досі має доступ до закритих даних. За його оцінками, в травні загальний фонд держбюджету вдалося виконати на 77%, а переможні реляції уряду про пере-

виконання плану пов'язані зі зміною бюджетного розпису.

ЖОНГЛЮВАННЯ ЦИФРАМИ

У. Т.: Чи є у вас інформація про реальний стан економіки?

— Квартальне оприлюднення показників ВВП — нормальна річ для стабільної ситуації. Але в нинішніх умовах потрібна оперативна інформація. Уряд прийняв рішення обмежити доступ до статистичної звітності, і з цього приходу вже б'ють тривогу міжнародні фінансові організації. Є квартальний звіт з ВВП, але його публікацію відтермінували до червня. Та навіть попри відсутність зведені статистики, можна оцінити економічний стан за секторальними показниками — ці дані є в щомісячному звіті.

У. Т.: Чи свідчать наявні статистичні дані про стабілізацію економічної ситуації?

— Відразу зазначу, що некоректно порівнювати показники поточного місяця до попереднього, бо місяці мають різну кількість днів, а деякі виробництва мають сезонний характер. Протягом минулих років були періоди, коли фіксували від'ємні показники місяць до попереднього місяця, але ж ніхто не говорив про падіння економіки. Так само й зараз — не варто тішитися з того, що в поточному місяці виробили більше продукції, ніж у попередньому... Коректно порівнювати актуальні дані з показниками відповідного періоду минулого року.

У мене немає підстав твердити, що оприлюднені дані свідчать про зменшення темпів спаду в економіці (про зростання взагалі не йдеться). Є деякі коливання в межах відсотка у промисловості та будівництві, але цього замало, щоб говорити про стала позитивну тенденцію. Зафіксовано невелике зростання в аграрному секторі, але ж частка АПК у ВВП України — менше 6%, за рахунок лише аграрів ситуацію не врятувати. Натомість є ключові сектори, в яких спад посилюється, а саме: транспорт (10% ВВП) і торгівля (14% відповідно).

БЮДЖЕТНІ СПРАВИ

У. Т.: Кабмін намагається покрити бюджетний дефіцит, збільшуучи податки та емітуючи облігації внутрішньої державної позики, які викуповує Нацбанк. Чи економічно виправдана така політика?

— Дефіцит бюджету великий, він затверджувався у розмірі майже 8% ВВП — 31 млрд грн, а ще 44 млрд грн передбачено на рекапіталізацію комерційних банків. Дефіцит — це різниця між видатками й доходами. Якщо витрати легалізовані, а надходження немає, то це означає збільшення дефіциту. З огляду на те реальний бюджетний дефіцит значно більший за декларований і перевищує 10% ВВП. Зверніть увагу, що в травні вдалося зібрати податків і зборів набагато менше, ніж у попередній місяці. Реальні доходи бюджету акумулюються в загальному фонду. За даними розпису, який затверджувався ще при мені, у травні бюджет виконано на 77%. Ця цифра суттєво відрізняється від офіційної. З січня план змінювали щонайменше двічі. Звісно, під виконання бюджету. Однак у травні доходів було на 4 млрд грн менше, ніж очікували.

Є проблеми з надходженнями за податком на прибуток, з виконанням бюджету Пенсійного фонду, у НАК «Нафтогаз України» виникають труднощі при розрахунках за російський газ. Але річ не так в розмірі дефіциту, як у джерелах його покриття. Зазвичай перевищення видатків над доходами фінансуються за рахунок залишків коштів на казначейському рахунку (якщо вони є), надходжень від приватизації та позик. На продаж держмайна уряду не варто сподіватися. Чи не єдиний об'єкт, який вдалося реалізувати цього року, — Полтаваобленерго. На початку року на казначейському рахунку було 14 млрд грн залишків, але їх уже «пройли». Єдиний вихід — позики.

У. Т.: Чи доцільно під час кризи збільшувати державний борг?

— Позики сьогодні — це борги, які доведеться гасити завтра. Також залишається великий ризик монетарного фінансування дефіциту держбюджету. Кілька років у графі «Звітність заборгованості з ОВДП перед Нацбанком» стояв «0», уряд не мав боргів перед НБУ, а зараз вони перевищують 24 млрд грн. Поки що ми не відчули інфляційних проблем унаслідок монетарного фінансування бюджетного дефіциту, тому що протягом останніх місяців відбувалося зменшення грошей в обігу за рахунок відтоку депозитів. Емісія не збільшила приrostу грошей, вона відновлювала кошти, вилучені з обігу, але ж така політика має свої

межі, їй уже в квітні почалося стрімке зростання грошової бази.

У. Т.: Якою може бути інфляція за підсумками року?

— До останнього часу відбувалося «спазмування» грошової бази, її річна плинна інфляція скорочувалася порівняно з минулорічними показниками. В І кварталі промислові ціни зросли лише на 6,3% рік до року. Що буде далі? Відбувається накачування економіки грошима, але ж невідомо, чи зупинить уряд друкарський верстат, фінансуючи бюджетний дефіцит. Якщо ні — можуть бути інфляційні проблеми.

АНТИКРИЗОВІ ПРОПОЗИЦІЇ

У. Т.: Які антикризові заходи є доцільними в Україні?

— Перш ніж вести мову про вихід із кризи, слід зрозуміти її причини. Нинішні негаразди почалися у фінансовому секторі, а згодом охопили більшість галузей економіки. Ключова причина падіння — зменшення споживання. За підсумками І кварталу, найбільші показники спаду в металургії — -43,8% рік до року та в будівництві — -55,6% відповідно. Аби відродити економіку, потрібно насамперед відновити споживання.

У. Т.: Внутрішнє виробництво стимулюють зниженням податків та за рахунок реалізації інфраструктурних проектів. У нас такі методи спрацюють?

— Якщо завод стоїть, то він не за працею, які б в йому податки не встановили, бо в нього немає покупця. Водночас, той же ЗАЗ, наприклад, може будь-коли збільшити обсяги виробництва, якщо його машини купуватимуть. А хто в останні роки формував платоспроможний попит? Здебільшого — банки, надаючи кредити. Тому я завжди наголошував, що влада має зосередитися на відновленні банківського сектору. Реалізація інфраструктурних проектів — теж ефективний метод, але важливо чітко обрати ті програми, які зачіпають найбільш уражені сектори економіки. Але є невеличка проблема — відсутність бюджетних коштів.

У. Т.: Чи реально спрямувати на інфраструктурні проекти кошти Міжнародного валутного фонду?

— Звісно, в нинішній ситуації кредити потрібні, але вони не вирішують проблеми. Інфраструктурні

проекти мають бути реалізовані на комерційних засадах, а не за рахунок кредиту МВФ.

У. Т.: Чи вистачить 44 млрд грн на рекапіталізацію комерційних банків?

— Цього, звісно, замало. Деякі банки, зокрема іноземні, рекапіталізуватимуться за рахунок материнських компаній. А що стосується інших — не всіх слід рятувати державним коштом. Допомагати потрібно системним банкам, а інші мають бути якнайшвидше ліквідовани. А ось рекапіталізацію системних фінінстанов варто було проводити набагато раніше, аби вони відновили сектор споживання. Якби це зробили відразу (з виникненням у них проблем), як у всьому світі, то вкладники не відчули б жодних проблем. За нинішніх же підходів, коли рекапіталі-

зування відбувається після падіння цін на акції, переживає дефіцит ліквідності, інвестиційна активність падає тощо. Підстав для поліпшення економічної ситуації просто немає. Допускаю ще одну хвилю кризи, адже банківський сектор хибо реагує на проблеми реальної економіки.

У. Т.: Що ви маєте на увазі?

— Банки живуть старим стереотипом: «Є проблема — значить здерти». Якби банк мав проблеми лише у відносинах із позичальником-Пінзеником... Але ж поруч із Пінзеником ще 46 млн фізосіб, значна частина яких потрапила в скрутну ситуацію і не може повернати кредит. Банки відкладають цю проблему. Так звана реструктуризація кредитних зобов'язань, яку практикують і в нас, і на Заході, нічого не дає. Що зміниться, якщо валютний кредит

розтягнули з 5 до 10 років? Його все одно неможливо обслуговувати, бо він значно подорожав — курс виріс. І не варто очікувати, що за 5 років курс повертеться до 5 гривень за долар США...

Такого вже не буде. Банк, пролонгуючи кредит або ж пропонуючи позикові канікули, нічого не вирішує. Борги фізичних та юридичних осіб рано чи пізно стануть проблемними. Візьмімо ситуацію: ви взяли мільйон гривень в іпотечний кредит і не повертаєте. Якщо банк забере у вас квартиру, за скільки він її зможе продати? Нехай за 500 тис грн. Що це означає для банку? Збитки. І значно більші збитки, ніж за умови правильної реструктуризації кредитів.

У. Т.: Яким може бути вихід із цієї ситуації?

— Я пропоную банкам піти на компроміс із позичальниками, зменшивши тіло кредиту, умовно кажучи, до 600 тис грн. Банк втрачає? Звичайно, але менше, ніж якщо піде традиційним способом. Питання в тому, аби мінімізувати збитки, які сьогодні можуть бути непомітні в обліку, але проявляться за рік-два. Наївно розраховувати, що той, хто сьогодні бере кредитні канікули, завтра повертаємо гроші. Радше, навпаки, кількість проблемних позичальників зростатиме, а це спровокує подальше погіршення економічної ситуації... Нинішня криза безпрецедентна у світовій історії. Світ, без сумніву, вирулює з неї. І вирулює економічно здоровішим. Важливо — якою ціною.

Держава має допомагати системним банкам, невеликі проблемні слід ліквідувати

зація затягується, відновлення довіри до банківської системи буде тривалим і болісним.

У. Т.: Наскільки тривалою буде стабілізація курсу гривні щодо долара США?

— Не впевнений, що ситуація останніх місяців дає підстави говорити про можливість зміцнення гривні. Таке зміцнення зменшує конкурентоспроможність вітчизняної економіки й погіршує можливість виправити ситуацію з платіжним балансом.

АНАЛІЗ-ПРОГНОЗ

У. Т.: Яким чином розгортається криза?

— До кінця року динаміка ВВП поганішається. Але, на жаль, не завдяки змінам в економіці, а з погляду статистики. Поясню: в листопаді 2008-го відбулося падіння ВВП на 15% рік до року, в грудні — приблизно на 16–17%. Тобто цьогорічна статистика за листопад — грудень рахуватиметься вже до мінусової бази. Відповідно показники падіння ВВП наприкінці року будуть значно меншими, проте це не означає, що економічна ситуація поганішається. Не очікую позитивної динаміки і на початку 2010-го. Адже погіршуються експортні можливості держави в умовах падіння світової економіки, зменшуються реальні доходи населення, банківський сектор

ТВОЯ ДОРОГА - ТВОЕ РАДИО!

Вінниця 100,3 FM; Дніпропетровськ 104,8 FM; Донецьк 106,0 FM; Євпаторія 106,8 FM; Запоріжжя 99,3 FM; Павлоград 106,1 FM
Полтава 100,0 FM; Севастополь 102,8 FM; Сімферополь 90,6 FM; Суми 107,9 FM; Умань 102,1 FM; Харків 106,1 FM; Чернігів 100,6 FM
Одеса 100,4 FM; Шостка 102,5 FM; Миколаїв 103,3 FM; Кременчук 102,1 FM; Керч 107,6 FM; Київ 107,4 FM; Кіровоград 102,6 FM
Івано-Франківськ 106,4 FM; Конотоп 103,6 FM; Кривий Ріг 91,1 FM; Луганськ 101,8 FM; Львів 105,4 FM; Нікополь 101,2 FM

Сезонний РОЗПРОДАЖ

Банкрутство General Motors призведе до перерозподілу сил у світовому автопромі

Автор: Дмитро Губенко

«Я роками думав: те, що добре для країни, добре для General Motors і навпаки», — заявив міністр оборони США і колишній керівник американського автогіганта Чарльз Вілсон у 1952 році. Мабуть, йому було б нелегко уявити ситуацію, коли Америка визнає за краще ліквідувати General Motors (GM). Однак саме це сталося 1 червня, коли компанія оголосила про початок процедури банкрутства.

Тепер на GM чекають великі зміни. Фактично автовиробник перейде у державну власність — уряду США дістанеться 60% акцій оновленої GM. Натомість компанія одержить з американського бюджету \$30 млрд на фінансування своєї діяльності під час процедури банкрутства. Побічним ефектом стане також розпродаж частини контролюваних GM брендів.

ВІД ТРІУФУ ДО КРАХУ

Ще 30 років тому GM була найбільшою компанією у світі, що давала роботу 853 тис. працівників по всій планеті й контролювала 45% американського автомобільного ринку. Її доходам могли позаздрити середнього розміру країни, а позиції на ринку здавалися непорушними. Сьогодні ком-

панія виробляє лише кожне п'яте продане у США авто, і тільки торішні збитки сягнули \$30,9 млрд.

Саме у 1970-ті почалася історія занепаду автогіганта. На американський ринок наполегливо торували шлях японські, а згодом і корейські компанії, що пропонували споживачам невеликі, але надійні та економічні автомобілі. Перші експортні моделі азійських конкурентів викликали в американців, які звикли до великих авто, сміх. Проте незабаром у США оцінили переваги японської якості, і ринкові частки Toyota, Honda та Nissan стали невпинно зростати — за рахунок дієтитської «великої трійки» (General Motors, Ford та Chrysler).

Американські автовиробники фактично поступилися іноземцям на рідному ж ринку іншою компактних автомобілів, зосередившись на випуску великих і дорогих авто. Їхнім конником завжди були пікапи — популярні у сільській місцевості вантажні джипи, тож для мешканців передмість вони запропонували комфортніші позашляховики. Вони викликали ненависть у захисників довкілля, але головною причиною скорочення продажу таких авто стало зростання цін на пальне.

Та крім ощадливих двигунів японські автовиробники мали перед своїми американськими конкурентами й інші переваги: на їхніх заводах у США не було таких потужних профспілок. На заводах же General Motors більшість працівників належали до профспілки United Auto Workers, що успішно блокувала будь-які спроби керівництва зменшити витрати.

СКОРОЧЕННЯ БРЕНДІВ

Тепер профспілки стануть чутливішими до пропозицій менеджменту, адже United Auto Workers отримає 17,5% в оновленій

ЗЛЕТ І ПАДІННЯ GENERAL MOTORS

Власник Buick Motor Company Вільям Дюран засновує у Детройті General Motors Company. Того самого року він купує Oldsmobile

Дюран купує Cadillac і 50% Oakland Motor Car (Pontiac)

До складу GM входить Chevrolet

GM купує у Великій Британії Vauxhall

GM купує у Німеччині Opel

Після тижневого страйку заснована профспілка UAW

Частка GM на американському авторинку сягає пікових 54%

GM купує частку японської компанії Isuzu

1908

1909

1918

1925

1929

1937

1954

1971

компанії. 12% дістанеться урядам Канади та канадської провінції Онтаріо, 60% – уряду США. Решта – кредиторам. Процедура банкрутства дасть компанії змогу позбутися значної частини боргів, зобов'язань щодо медичного страхування та пенсійного забезпечення працівників і скоротити на третину дилерську мережу.

Уже цього року буде закрито 14 заводів у США. Скорочення зачепить і лінійку брендів. У 1908-му General Motors почала свій історичний шлях, випускаючи тільки Buick, до якого не вдовзі приєдналися Oldsmobile, Pontiac, Cadillac та інші американські й іноземні марки. Оновлена GM залишила собі тільки чотири марки: Buick, Cadillac, Chevrolet та GMC. Решту буде продано або ліквідовано.

Утім, деякі експерти вважають, що навіть чотири бренди – це занадто для ослабленого автовиробника.

На думку Джона

Гаппера з Financial Times, шанси на виживання мають тільки Chevrolet і Cadillac. Траки GMC фактично дублюють такі самі авто під маркою Chevrolet, причому останні значно популярніші на ринку. Buick просто не має майбутнього, адже до нього втратила інтерес молодь. За даними міжнародної маркетингової служби J.D. Power & Associates, середній вік водія Buick – 68 років.

РОЗПОДІЛ ПИРОГА

Глобальна криза завдала удару практично по всіх провідних автомобільних ринках світу, проте не відбилася в автовиробників апетит до поглинань. Тому влаштований GM великий розпродаж привернув увагу багатьох покупців. Найбільш ласим шматочком для них був Opel. На німецький концерн претендувала китайська Beijing Automotive Industry (BAIC), італійський Fiat та дивна коаліція з канад-

ської компанії – виробника автозапчастин Magna, російських Сбербанку і групи «ГАЗ». Перемога останніх неабияк засмутила італійців, які планували об'єднати Fiat, Chrysler і Opel, створивши таким чином автоконцерн, який був би другим або третьим за кількістю проданих авто у світі.

Неочікуваним був також вибір нового власника для Hummer. Ним стала китайська компанія Sichuan Tengzhong,

яка ніколи раніше не випускала автомобілів, а спеціалізувалася на дорожніх роботах, виробництві пластмас та іншої промислової продукції. Китайці не отримують прав на військову версію позашляховика, проте планують самостійно розширити модельний ряд.

Найближчим часом також має бути продано шведський Saab, на який претендують шведська компанія Koenigsegg та італійський Fiat. Претендентами на Saturn є аж 16 компаній, але очікується, що його власником стане Penske Automotive Group, друга за розміром автодилерська мережа у США і давній партнер GM. А ось Pontiac наступного року, найімовірніше, просто зникне.

Глобальна рецесія пришвидшила процес перерозподілу сил у світовій автомобільній промисловості, зокрема на користь Південної Кореї, Індії та Китаю. Торік індійський концерн Tata придбав британські марки Land Rover та Jaguar. І хоча зараз індійська компанія переживає не найкращі часи, відмовляючись від своєї покупки вона не зирається. Одним із претендентів на шведського автовиробника Volvo, який Ford планує продати, є вже відома українським китайська компанія Geely. Можливо, саме завдяки кризі світового автопрому китайці нарішті зможуть закріпитися у Європі. ■

Народжені в помсті

Тільки після перших голосних терактів ОУН Польща заговорила про українців серйозно

АВТОР: Святослав Липовецький

Події червня 1934 року не описані історичною літературою, про них не знято жодного документального фільму, лише побіжно згадують здійснений тоді акт помсти ОУН за польську політику пакифікації українських сіл у шкільних підручниках. А між тим він спонукав українців і поляків до значних світоглядних змін. Стало зрозуміло: нація, яка так відчайдушно обороняється, складає більше ніж екзамен на зрілість — вона заявляє про своє існування.

ВАРШАВСЬКИЙ ЗАМАХ

15 червня 1934 року в центрі Варшави бойовик Організації Українських Націоналістів (ОУН) з пістолета розстрілює міністра внутрішніх справ Польщі Броніслава Перацького. Після цього він без особливих пригод утікає з місця кривавої події, дістаеться Галичини, а вже звідти його переправляють до далекої Аргентини. Хоча ця подія не стала найрезонанснішою за два десятиліття існування Польської держави у міжвоєнний період (1922 року було вбито першого президента Польщі Габріеля Нарутовіча), все ж убивство Перацького за своїм задумом та успішністю виконання стало найнахабнішим.

Слід зауважити, що завданням Григорія Мацейка-«Гонти» — виконавця атентату — було підрвати себе та міністра, але бомба не спрацювала, і бойовик скористався запасним варіантом — пістолетом. Залишки вибухівки привели до хімічної лабораторії українських націоналістів, яка розташовувалася у Кракові. Дещо раніше у Празі чеська поліція випадково натрапила на архів ОУН, який був у головного канцеляриста Омеляна Сеника. «Архів Сеника» було передано польській поліції, і вже напередодні варшавського вбивства у Львові було проведено ма-

Листівка із засудженими унівірситетами

сові арешти, внаслідок яких більшість членів Крайового проводу ОУН разом із провідником Степаном Бандерою опинилися за гратами. За кілька днів на території Німеччини було арештовано й одного з основних організаторів атентату Миколу Лебедя та його наречену Дарію Гнатківську.

Убивство Броніслава Перацького було невипадковим — саме він відповідав за «умиротворення», або, як казали поляки, «пакифікацію» українського населення у 1930 році. «Умиротворення» силовими методами було

Похорон міністра Броніслава Перацького

частиною плану примусової полонізації українців. Унаслідок цих подій було знищено майно українських установ, а тисячі громадських активістів зазнали побиття та знищань. Українці не прощали такої кривди. До речі, за рік перед тим бойовик ОУН у Львові вбив радянського дипломата — приводом став Голодомор у Радянській Україні.

БЕРЕЗА КАРТУЗЬКА

Реакція польської влади на вбивство міністра не забарилася — вже не ішлося лише про засудження керівництв українського підпілля, а було придумано засіб масового покарання полі-

тичних опонентів Польської держави. 17 червня того ж року було підписано розпорядження президента Ігнація Мосціцького про створення концетраційного табору в Березі Картузькій, неподалік невеликого поліського містечка Береза (нині на території Білорусі), у приміщеннях колишнього кармелітанського монастиря.

Вже після Другої світової війни багато в'язнів Берези, а потім нацистських таборів згадували, що умови пereбування у польському концтаборі були важчими, ніж в Аушвіці (Освенцимі). Особливістю Берези було те, що потрапляли сюди не на підставі судового вироку, а лише за рішенням поліції. Такий запобіжний захід офіційно мав тривати три місяці, але в історії концтабору траплялося, що в'язні пereбували тут роками. Найвідоміші діячі українського визвольного руху, зокрема такі постаті, як Роман Шухевич і Степан Бандера, свого часу були в'язнями Берези.

Утім, хоча концтабір створили саме «завдячуточі» українським націоналістам, «надійний прихисток» тут отримали й представники польської політичної опозиції (передусім противники режиму санації, запровадженого з 1926 року: людовці, комуністи тощо). Часом це сприяло польсько-українському порозумінню, принаймні про це свідчить думка провідника польської молодіжної організації «Фаланга» Болеслава П'ясецького, яку він висловив у пресі: «Між поляками є й такі, які заперечують навіть існування української нації. Я мав нагоду в Березі добрé пізнати українських націоналістів. І я стверджую: якщо навіть припустити, що української нації ще немає, ця група людей здібна таку націю створити».

ДВІ СТОЛИЦІ – ДВА ПРОЦЕСИ

Остаточну риску під діяльністю українських націоналістів мали б підвести політичні процеси, які було проведено у столиці Польщі – Варшаві та Галичини – Львові. Процеси «Бандери та товаришів», як їх назвали польські журналісти, викликали резонанс у всій Європі. Лише Акт обвинувачення на Варшавському процесі, складений після тривалого слідства, містив 102 сторінки машинопису, а додані до нього протоколи слідства, повідомлення поліції та інші доказові матеріали утворили 25 томів з приблизно 10 тис. сторінок.

Вирок було зачитано 13 січня 1936 року: Степан Бандера, Микола Лебідь і Ярослав Карпинець – смертна кара із заміною на підставі амністії на довічне ув'язнення, Микола Климишин і Богдан Підгайний – довічне ув'язнення, Дарія Гнатківська – 15 років тюрми, Іван Малюца, Роман Мигаль і Євген Качмарський – по 12 років, ще кілька осіб – по 7–8 років. Українська спільнота відреагувала жалобою – на багатьох українських хатах з'явилися чорні стяги. Продовженням Варшавського став процес над керівниками ОУН у Львові. I хоча кількість підсудних збільшилася з 12 до 23 осіб, головні постаті обвинувачення залишилися ті самі. Львівський процес став ще резонанснішим від Варшавського, адже у Львові підсудним офіційно було дозволено свідчити українською мовою (через таку заборону у Варшаві підсудні взагалі мовчали).

Користуючись правом останнього слова, Степан Бандера сказав: «Тому,

що в цій залі розглядали атентати, що їх виконувала Організація, міг би хтось думати, що Організація не числиться з життям людини взагалі й на віть із життям своїх членів. Коротко скажу: люди, які весь час у своїй праці є свідомі, які кожній хвилині самі можуть втратити життя, такі люди, як ніхто інший, вміють цінити життя. Вони знають його вартість. ОУН цінує вартість життя своїх членів, дуже цінує...» На Львівському процесі над Бандерою і товаришами 27-річний Крайовий провідник ОУН вдруге за останній рік отримав вирок – довічне ув'язнення. Але те, що здавалося фіналом, виявилося навіть не початком, а потужним провісником глобальних подій. Вже за кілька років світ поринув у вир Другої світової, довічно ув'язнені повернулися до політичної діяльності, а підтримка західними українцями ОУН ще протягом майже двох десятиліть засвідчила живучість ідей та помислів цієї організації. ■

Не бачити очевидного

Процеси над ОУН навчили поляків слова «українець»

«Процес проти українських терористів, що ведеться вже понад три тижні, помалу міняє те своє обличчя, що його ми бачили на початку розправи... Тепер оце, за місті «типів з понурим виглядом», бачимо двох дівчат і кількох хлопців, молодих, а навіть молоденьких, що дивляться нам у вічі сміливо та ясно. «З-під лоба», як писала преса, не дивиться ані Гнатківська, ані Лебедь, ані той 26-річний провідник революційної Екзекутиви та її Трибуналу, звінчений студент політехніки Бандера, якому хіба повіримо на слово, що за ним шукали під чотирма псевдонімами бойовика. Робиться людіні дивно, що можна цілими місяцями полювати на близького, мов на звіра, а по тому дивитися так ясно в очі цілому світові. За параграфами, що їх вичислив прокурор, стоїть, мабуть, смерть. У найкращому випадку стойте коли не кінець життя, то кінець щойно початої молодості, ще не перешумілої. Вже тепер повинні б уйти в жили цих людей мертвачина, завмирання та отяжілість довгих років тюрми. Але в них того немає...»

Ті люди вбили, бажаючи служити справі свого народу. Ми не думаємо, що таким чином вони їй добре служили. Успішно служать вони їй тепер: три четвертини.

польської преси, що протягом сімнадцяти років не хотіли знати слова «український», протягом цих трьох тижнів навчилися цього слова і вже його не забудуть. А люди, які не писали інакше, як про «гайдамаків», сьогодні соромляться того дурного клейма про «понурий вигляд» цих людей. 17 років товкмачили нам, що поширювання, навіть за допомогою насильства, на околицях польської мови є рівно-значним із поширюванням польськості, зачіплюванням любові до Польщі. А ось тут ці люди, хоч знають польську мову, не хочуть говорити по-польськи. Їхня ненависть до Польської держави, до польського міністра, публіциста й поліцая поширилася на польську мову. Вчили нас, що ціла та «Україна» є штучним творивом, яке зникне з останніми слідами Австро-Угорської держави, твором якої вона була. А тим часом це та «Україна» свою ненавистю до нас буває сьогодні сильніше, ніж за тих давніх, неспокійних часів, коли-то Січинський убив намісника Потоцького. Ті всі неподільники, ота різниця, що їх бачимо між такими людьми, якими стоять перед нами обвинувачені українці, і вбивство міністра Перецького розтрощує стандартність спрощування, з якою польська думка зжилася протягом 17 років».

**Ксавери Прушинський,
Wiadomości literackie (№ 50 від 15 грудня 1935 року)**

ПОГЛЯД

Прогнись і дякуй

Кремль знову переписує історію під свої імперські амбіції

АВТОР: Кирило Галушко

Давно не стикалися з радянським воєнруком, особливо з його баченням світу та «історичного процесу»? Ностальгія? Не сумуйте, ще є заповідники, де цей представник фауни юрської епохи не знає, а панує й активно розмножується. Раджу завітати на сайт Міністерства оборони Росії, розділ «Історія: проти брехні та фальсифікацій». Він днями уславився нублікацією, в якій провіна за розв'язування Другої світової війни всупереч усталеним стереотипам покладається на Польщу. На тлі решти матеріалів про «вирішальну роль у перемозі над фашизмом», така новація може шокувати. Адже факт німецької агресії 1 вересня 1939 року ніколи не піддавався сумнівам ані радянськими, ані російськими пропагандистами.

Звісно, що в киванні на поляків росіяни – не перші. Тодішній спільник Москви, Берлін, оформив це у відому «глайвіцькому інциденті», коли переодягнені в польську форму виконавці захопили німецьку радіостанцію у Гляйвіці, обляяли в ефірі Третій Рейх та втекли, залишивши необхідні речові докази. Для початку світової війни це був цілком достатній привід. Наслідком того «польського» паскудства стали 60 мільйонів трупів. Чи не завеликий тягар для Польщі? Звісно, такий спосіб мислення зазвичай витравлюється ще тоді, коли учнів шкіл учат розрізняти «приводи» та «причини». Але що поробиш, коли логіка починає заважати патріотичному вихованню?

Проте, зізнаюся, я не зовсім з того боку почав критикувати «воєнруків», – адже річ зовсім не в інтелектуальній здатності розрізняти причини і приводи. У новій концепції змінилися не причини

війни як такі, а їх морально-етичні оцінки, точніше – вони завуальовано зникли, притулмлені начебто об'єктивною логікою. «Всі, хто неупереджено вивчали історію Другої світової війни, знають, що вона почалася через відмову Польщі задоволити німецькі претензії», – категорично стверджує начальник відділу Інституту воєнної історії Міноборони РФ, кандидат історичних наук, полковник Сергій Ковалев. Поляки завинили перед людством че-

Те, що нове трактування з'явилося саме зараз, не дивно: в серпні – 70-та річниця Пакту Молотова–Ріббентропа

рез те, що відмовилися виконати обґрунтовані претензії Гітлера. «Поміж тим вимоги Німеччини були величезними: включити вільне місто Данциг у склад Третього рейху, дозволити побудову екстериторіальних шосейної дороги та залізниці, які б зв'язали Східну Пруссію з основною частиною Німеччини. Перші дві вимоги важко назвати безпідставними», – продовжує неупереджений історик у погонах. Замислимося: як безвідповідально поставилися поляки до німецьких вимог, адже пішли б трохи назустріч (віддали б хоч шосе) – і зовсім не було б ніякої Другої світової війни. Правда? От проіхався б фюрер по тому шосе, зігрівся б серцем і сказав би своїм прихвосням: «Партайгеноссен! Все, про що я мріяв з дитинства – шосе до Східної Пруссії – я отримав від люб'язних польських колег. Демобілізація! Я втішений, я став пацифістом!». Особисто я тепер спокійний за стратегічне мислення фа-

хівців Міноборони РФ. Але не вірю, що це просто дурість. Це підказка: прийшов час вирішувати все з позиції сили, це – нормально.

Згадаймо інший приклад: тоді ж, коли німці висували «обґрунтовані» претензії до Польщі, СРСР робив аналогічні «небезпідставні» пропозиції фіналам. Актуальні питання «взаємної безпеки» вимагали, аби Фінляндія відсунула свої кордони подалі від Ленінграда і здала в оренду під радянську військову базу острів Ханко. Фіни також виявилися безвідповідально впертими – бо ж ризикували розв'язати світову війну. Але яка цікава зміна російських оцінок: раніше шанувалися горді країни, які сміливо не

піддавалися на шантаж агресора. А тепер їх зневажливо роблять винуватцями всіх наслідків своєї непокори. Здаватися треба, прогнися – бо буде гірше, як ти сам будеш винний. Виходить, що ані Гітлер, ані Сталін не винні в тому, що врешті довелося цю безвідповідальну та нахабну Польшу поділити. Бо як державне утворення вона, словами тодішньої московської «Правди», виявилася «штучною». А те, що нове трактування з'явилося саме зараз, не дивно: в серпні – 70-та річниця Пакту Молотова–Ріббентропа, який дуже прозоро окреслює коло справжніх винуватців світової війни. А нам, як мешканцям іншої «держави, що не відбулася» (словами не «Правди», а В. Путіна – це крутіше) варто замислитися над суттю нової концепції:

– Так чим же я вам досадив? – Ягнятко, плачуши, питав. (...) – Як сміло ти мене питати? Вовк, може, істи захотів!..

Шляхтич із Червоної Русі. 1630-ті роки

РИСУНОК І ТЕКСТ: Сергій Шаменков

І шкільної лави ми звикли до вислову «польська шляхта» (наче не було купців чи ремісників-поляків) та «український народ» (наче він взагалі не ділився на стани). Насправді шляхтичі були українцями, й поляками. Головну відмінність між ними становило віропровідання, а щодо способу життя, манери поведінки, одягу та озброєння, то тут відмінності могли залежати хіба що від місця проживання. Отже, типовий західноукраїнський шляхтич носив жупан із парчі, застебнутий на літі позолочені гудзики. Закарваші (відгорнені манжети) та підкладка жупана з жовтого шовку. Синя сукняна делія (верхній шляхетський одяг із короткими рукавами без коміра), оздоблена золотим галуном, обшитим червоним шнуром, із плетеними розетками, що завершуються китицями. Шапка з хутра сарни з зеленим сукняним верхом, прикрашена пір'ям, яке тримає аграф із рубінами. При боці шляхетного пана — шабля, пасами для якої слугують шовкові шнури (за східною модою). В руці шляхтича келеп. На цю древкову зброю спиралися як на костур, але часом використовували й за прямим призначенням: з'ясовували стосунки під час дебатів на сейміках. Саме тому сеймові постанови 1578, 1601 і 1620 років забороняли цивільним шляхтичам носити це «знаряддя демократії». ■

Село

ШЕВИ

У Двірківщині на Київщині батьки Андрія Шевченка показали **Тижню**, де футбольний форвард уперше в житті вдарив по м'ячу

АВТОР: Ігор Петренко
ФОТО: Анатолій Бєлов

У це крихітне сільце доїхати нескладно: 130 км від Києва, кілька кілометрів від Яготина. Якщо тільки відшукаете його на карті: Двірківщина позначена далеко не на всіх путівниках.

Їдемо повз сільську церкву — малу, перероблену з колишньої радгоспної контори: одноповерховий будинок, на даху якого височіє дерев'яний хрест. Паства, мабуть, не густо: тут приблизно 50 дворів і не більше 200 мешканців. За переказами, заснував хутір якийсь козак Двірко — й відтоді, схоже, людей тут не надто побільшало.

Саме тут, у глибинці, народився 29 вересня 1976 року Андрій Шевченко — багаторазовий найкращий футболіст України, Європи, форвард національної збірної. Підлітком і юнаком майже щоліта приїжджав він у Двірківщину на канікули. Звідси родом і батьки футболіста, до яких наїдався **Тиждень**.

БАТЬКИ ГОЛЕАДОРА. Любов Миколаївна та Микола Григорович Шевченки більше часу проводять у Двірківщині, ніж у Києві

ТАТО Й МАМА СВАРИЛИ ЗА ФУТБОЛ

Заходимо до господи, на подвір'я, після споришем, де ганяв м'яча малій Шева. Приязнє подружжя Шевченків одягнене по-літньому фізкультурно: мати форварда — в рожевих

Батько Шевченка хотів бачити Андрія військовим

спортивних штанях, тато — в синіх. У батька помітно сиві скроні, кілька років тому він переніс кардіологічну операцію, син допоміг зробити її саме в Італії, у гарних фахівців.

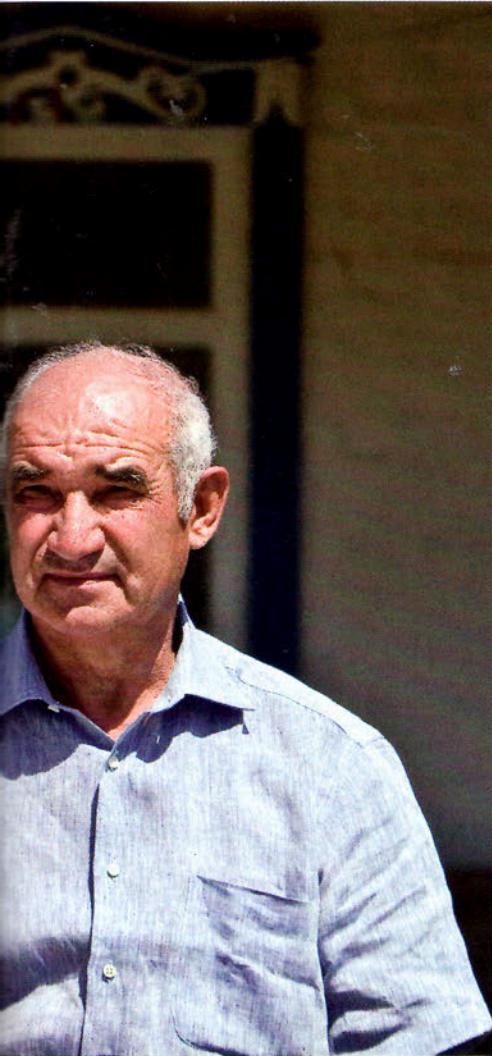
Хата — типова для українського села: з цегли, під бляхою, свіжопобілена, однак у вікнах встановлені сучасні склопакети. Біле й хлів.

На обійсті висаджено багато квітів, росте кілька плодових дерев. На вертикально натягнуту сітку лізе щось рослинно-в'янкe — може, квасолиння чи хміль. Укопаний столик біля ганку затягнутий клейонкою, обабіч нього — дві лавки. Неподалік — теж ретельно побілена криниця під синім дашком, щоб корба не іржавіла від дощів. Стоять металеві ночви. «Воду п'ємо з криниці, дуже

хороша вода в нас, — каже батько во-лодаря європейського «Золотого м'яча», — а опалення в хаті газове».

Батьки Шеви — щирі, привітні, розмовляють чудовою українською мовою.

Микола Григорович тепер на пенсії, а був військовим: відбувши строкову, залишився в армії, став

прапорщиком, служив у Східній Німеччині, згодом — у Києві. Як не дивно, він ніколи не мріяв, аби син подався у футболісти, бо й сам не належав до когорти фанатів шкіряної кулі. Хотів, аби Андрій зробив військову кар'єру. Бувало, вже як родина переїхала до столиці, забороняв синові ходити на футбольні тренування, щоб той краще вчився, а не марнував час.

Микола Шевченко зовні схожий на сина Андрія — тобто, звісно ж, на впаки, син на батька...

Мати футбольного чемпіона Любов Шевченко (у дівоцтві Ганжа) в затінку під горіхом довгенько розмовляє по мобільному, тоді перепрошує: «Це з Андрієм говорила. Дзвонить часто, — хвалиться жінка, — буває, є двічі на день. Питаю, як діти, як сім'я, як самопочуття. Каже, все нормальнно».

ШЕВЧЕНКОВА ХАТА. Тут народився Андрій, а нині чекають його дітей — Джордана і Крістіана

Тиждень пригадав, що офіційна московська «Російська газета» писала: «Малозабезпеченні батьки футболіста без вагань погодилися переїхати на проживання до Мілана». «Чого там Італія? Нам і тут непогано, — каже пані Люба. — Там дуже гарно, але вдома краще. В Андрія своя сім'я, дружина поруч. Усе добре в нього».

Любов Миколаївна ділиться спостереженнями про Мілан: «Там жарко, дуже жарко зараз, + 40°. Он дідуся щойно приїхав, гостював там», — киває у бік чоловіка.

Любов Миколаївна працювала бухгалтером у дитсадку. Вона розповідає, що Андрій жив у Двірківщині до трьох років. Потім родина перебралася до Києва. Син ходив у школу №216 на Оболоні. Але влітку часто приїздив у село до діда.

«Було, після дощу м'яч брудний, а він ним об оци стіну б'є, — показує мама форварда на хлів. — А вона ж білена, тож сліди лишалися. Ми сварили малого, — згадує Любов Миколаївна. — Тоді йшов на вулицю, стукає м'ячем об паркані».

ДІД УБОЛІВАВ І ПИШАВСЯ

У Шевченків на подвір'ї стоїть нова пластмасова дитяча гірка, лежить у траві відерце, совок, іграшки. Видно, таки сподіваються дочекатись онуків із Італії: Андрієві сини Джордан і

Крістіан уже не раз гостювали влітку в Двірківщині.

В кінці шевченкового городу тече невеличка річечка Чумгак, вона там вливається в саморобний ставок. Сюди малий Андрійко з батьками або дідом ходив пляжитися. Батько Шеви й нині залюбки купається в Чумгаку. Річка чиста, є тут і риба.

Запитуємо, чи часто буває Андрія Шевченко на малій батьківщині. «Коли дід був живий, провідував його, але вже півтора року, як тата нема, — зітхає мати футболіста. — Андрій був на похоронах діда. А так — у Києві частіше бачимо, ніж тут. Приїжджає ото торік на шашлики. Коли збірна гріє в Києві, і ми тоді до нього йдемо, або він сюди».

Микола Ганжа, дід Шеви, помер минулого року. Уславлений футболіст дуже його любив. От Микола Якович якраз уболівав по-справжньому, особливо радів, коли онука показували по телевізору. Потім ходив Двірківщиною, обговорював матч із односельцями, пишався Андрієм.

Мама футболіста каже, що в селі ще живуть деякі друзі дитинства Шеви. Коли він дзвонить, інколи розпитує про них...

Їдемо з села повз непоказаний і витоптаний сільський стадіон. Тут, біля школи, а також на вигонах ганяє м'яча найуспішніший футболіст усього пострадянського простору. ■

Xостери (*big англ. – гість*), коуч-серфери (*big англ. – переходили з одного гуваха на інший*) – так по-різному називають людей, які подорожують за обміном.

Львів'янка Оксана Стойчук уже півтора року користується інтернет-ресурсом Couch Surfing, що об'єднує шукачів тимчасового притулку на чужині й тих, хто готовий поділитися з близкім своїм «диваном». Враження і досвід неймовірні. «Я жила у різних людях в Іспанії, Швеції, Угорщині, Німеччині, – розповідає Оксана

Тижню. – Люди готові не тільки поділитися помешканням, а й присвятити тобі свій час. Абсолютно безплатно і безкорисливо. Загалом мене приймали близько двадцяти осіб, а в мене вже зупинялися п'ятеро подорожуючих».

Всього у Couch Surfing зареєстровано понад 1,1 млн користувачів із 231 країни світу. За статистикою ресурсу, майже всі охочі зможуть успішно знайти собі нічліг. Найбільше серферів зареєстровано в США – понад 263 тис. Україну на сайті станом на 5 червня поточного року презентували лише 1898 користувачів (0,2% загальної кількості). Проте їхня кількість збільшується щодня, і можна говорити, що для українців хостерство – новий тренд.

ІНШИЙ БІК ТУРИЗМУ

Люди вдаються до нетрадиційних способів подорожування з різних причин. Для одних – це бажання культурного обміну та спілкування, для других – прагматичний розрахунок (мовляв, так можна заощадити чимало грошей), для третіх – спосіб знайти друзів. IT-спеціаліст із Києва Сергій Паризький довго вагався і, зрештою, погодився прийняти до себе людину – британського студента, поп-музиканта Люсєна. «Досвід виявився позитивним, – каже Сергій. – Тож тепер прийматиму ще когось». А ось поїхати сам у гості він поки що не наважується. Мовляв, хотзна, чи не підведуть ті, з ким ти домовився, коли до них приїдеш і постукаєш у двері.

Головна мета більшості серферів – побачити туристичні міста з нетуристичного боку. Центральні «іграшкові» вулиці й будинки, стандартний набір оглядових місць, алея шопінгу та кілька дорогих ресторанів з відвідувачами-туристами – це не те, що дає змогу відчути місто зсередини.

В ГОСТИ ДО

Якщо вам набриділо або не по кишені традиційний туризм, долучайтесь до руху хостерів, які подорожують за обміном по всьому світу

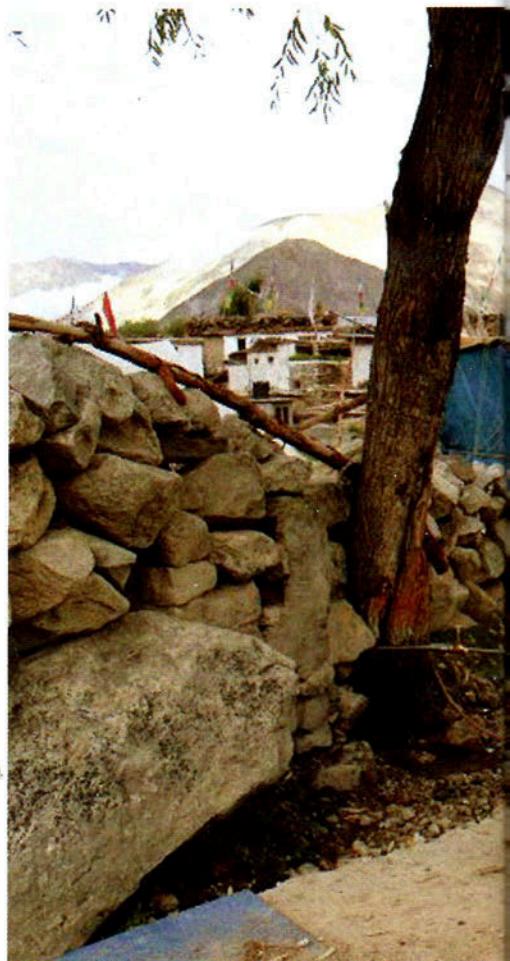
АВТОР: Данило Білик

«Коли ти зупиняєшся у когось у домі, переживаєш із людьми те життя, яким вони живуть у себе на батьківщині, – розповідає Оксана Стойчук. – Приміром, якось я зупинялася в людей у центрі Барселони і дивилася на туристів очима місцевих». Хоча дехто просто віддає гостям ключі від помешкання, мовляв, роби з ним, що заманеться. Один Оксанин стокгольмський «приймач» так і зробив, що просто таки щокувало львів'янку.

Часто користувачі шукають людей із різних куточків планети не для нічлігу, а для проведення часу на чужині. Посидіти в кав'ярні, прогулятися вулицями, відвідати якесь цікаве місце – багато хто реєструється на сайті тільки з цією метою. «Я спочатку наважувався тільки на зустрічі, прогулянки, маленькі екскурсії, – каже Сергій. – І лише за кілька місяців погодився прийняти в себе людину». Ще одна причина серфінгування – бажання збільшити перелік знайомств і контактів. Звісно, не всі гості їх «приймачі» стають друзями. Проте багато таки стають. «Є просто фантастичні люди, – каже Оксана Стойчук. – З багатьма я спілкуюся чи не щодня».

СХІЛЬНІСТЬ ДО РИЗИКУ

Про ризики, пов'язані з серфінгом, самі користувачі сервісу говорити не хочуть. Мовляв, зрозуміло, що пускати додому незнайомців небезпечно, але потрібно намагатися запобігти неприємностям. «Багато людей займаються цим, щоб знайти собі дівчину чи

хлопця, – каже киянка Наталія Мар'янчук. – Але в підсумку відбувається так, як ти цього хочеш. До мене, між іншим, ніхто не чіплявся». А ось київській студентці-журналістці Євгенії Вятчаніновій чоловік, у якого вона зупинялася у Сполучених Штатах, пропонував спати з ним на одному ліжку. Щоправда, коли вона відмовилася, той без проблем надав їй окреме спальне місце.

Британець Люсєн обрав свого хостера Сергія за першим враженням від фото. «Він був зовсім не схожий на збоченця чи маніака, – розповів Люсєн **Тижню**. – Хоча саме про таку небезпеку я думав найбільше, коли вперше вирішив серфінгувати. Гостинністю киянина Сергія британець був уражений. Хлопець пустив його додому о шостій годині ранку, попри

НЕЗНАЙОМЦІВ

НАВКОЛО СВІТУ. Оксана Стойчук знайшла в Індії не тільки гостинних людей

запевняння Люсєна, що він почекає на вокзалі прийнятнішого часу. «Київський вокзал — місце небезпечне, — каже Сергій. — Особливо для іноземця». Жити у Сергія Люсєнові сподобалося, та й Києвом, каже, був приемно здивований.

Оксана Стойчук дас кілька порад щодо того, як уникнути неприємностей. По-перше, слід звертати увагу на відгуки інших людей у профілі користувача (дані людини на інтернет-сторінці), якого розглядаєш як потенційного хостера. По-друге, важливо те, скільки гостей людина вже прийняла. По-третє, сам профіль користувача має виглядати так, щоб було зрозуміло: людину цікавить це явище в принципі, а не короткочасні пошуки сексуальних партнерів. Нещодавно Оксана іздила

до Індії. «Мені одразу надійшло кілька повідомлень від новачків-індусів зі схожими текстами з пропозицією познайомитися і зупинитися в них, — каже вона. — Зрозуміло, що «клувати» на таке не можна».

Психологи одностайні в тому, що є певна частка людей, схильних до ризику. «Точні статистики немає, проте прийнято вважати, що це приблизно третина населення планети, — каже психолог, редактор журналу «Практична психологія і соціальна робота» Олександр Губенко. — До того ж кожна людина має потребу в збудженні нервової системи. Хтось викликає його у такий спосіб — їздить у гости до незнайомців».

А ось доцент факультету психології Київського національного універ-

ситету імені Тараса Шевченка Олег Соснюк великим ризиком прийом вдома незнайомців не вважає. Мовляв, і при знайомстві на вулиці ризик є, як і під час будь-якого контакту з чужою людиною. «Ніколи не знаєш, що в іншого на думці», — нагадує він.

РОЗМОВЛЯЙТЕ З НЕЗНАЙОМЦЯМИ

Чи є хостинг заняттям альтруїстичним, сказати важко. Більшість учасників цього руху, з якими спілкувався **Тиждень**, не стали називати його добросердною справою. «Це взаємодопомога, — каже Оксана Стойчук. — Якщо ти запрошуєш, то й тебе приймають». Близький такий підхід і Люсєнові. За гостинність Сергія він готовий віддягти прийомом у старовинному будинку своєї бабусі в англійській глибинці. «Дarma що там може бути нудно — немає ні кіно, ні клубів», — ніби соромляється, каже він.

А ось координатори таких сервісів схильні до романтизму. Очільники Hospitality Club — альтернативного ресурсу Couch Surfing — на своєму сайті зазначають, що за глобальну мету мають ледве не «мир у всьому світі». Волонтер Couch Surfing Антуан відповів **Тижню**, що, «приймаючи людей у себе й подорожуючи в такий спосіб, кожен може зробити світ трохи меншим, аніж він здавався раніше».

Українці, як уже було згадано, долучаються до хостерства досить активно, проте є кілька важелів, які уповільнюють цей процес. «Люди Заходу мають набагато більший комунікативний досвід, — каже Олег Соснюк. — Власне, вони раніше долучилися до активного користування інтернетом, та й соціальні інтернет-мережі спершу з'явилися на Заході, а вже потім — у нас». Отже, поширення подорожей за обміном — питання часу і нашої довіри до інших людей. Утім, якщо враховувати популярність у нашій країні воландівського «ніколи не розмовляйте з незнайомцями» та нову соціальну рекламу, в якій інтернет змальовується з рогами та страшними очима, часу на встановлення довіри знадобиться чимало. ■

ТУМАНИ

В американському Сан-Франциско колись народився Джек Лондон, а нині живе багато колишніх українців, поміж яких є і великі міжнародні злочинці

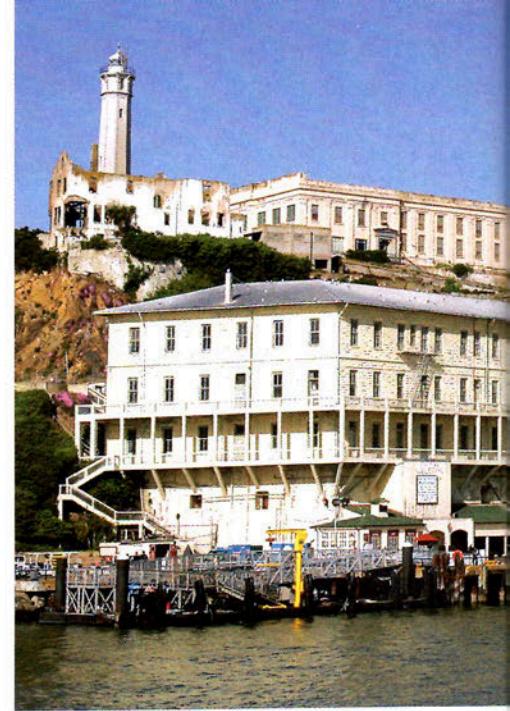

ФРІСКО

ЯК У ЛЮДЕЙ. Сіті-Хол, тобто ратушу, у Фріско американці будували за зразком собору святого Петра у Римі

АВТОР: Ігор ПОТОЦЬКИЙ

Д

о цього міста звикаєш одразу, ніби ти вже колись ходив цими вулицями, а тепер просто повернувся купити газету «Одеський вісник».

БУХТА ДЖЕКА ЛОНДОНА

«Чого бажаєте — лангусти, краби, омарі?» — запитує китаєць перфектною англійською. На набережній Сан-Франциско в одному з численних ресторанчиків ми розкошуємо свіжою океанською рибою, креветками. Усе це коштує недорого: океан — ось він, здіймає хвилі поруч.

Поєднання холodних мас води й високої температури повітря материкової частини Каліфорнії привело до створення феномену сан-франциського туману, що влітку обгортает місто, буває, й днями поспіль.

Американці називають його Сіті, просто Сіті, тобто Місто. А емігранти з колишнього СРСР іноді кажуть на нього Фріско.

Сан-Франциско виник у XVIII столітті, однак реально йому трохи більш ніж сто років, адже в 1906-му тут стався землетрус великої сили і приблизно 80% будинків не встояло. Хоча дивним чином вціліла церква Святого Франциска Ассізького, небесного заступника міста, яку звели ще в 1776-му. Цей храм і є найдавнішою пам'яткою міста.

НЕ ЖУРИСЬ!
Веселенький парад серед хмародряпів, у фінансовому центрі міста

ТЮРМА НА КУРОРТИ. Оглянувши місцевий музей-буцегарнію на острові Алькатрас, туристи гостріше відчувають смак життя

Тут проживають 800 000 мешканців, Сан-Франциско розташований на 42 пагорбах і дуже розтягнутий уздовж узбережжя Тихого океану й затоки. При цьому слід зазначити, що з архітектурного погляду чудово спланованій. Важко повірити, але незліченна кількість вулиць суворо паралельні одна одній, при тому що перебігають з пагорба на пагорб. А по діагоналі всі вулиці перетинає головна — Маркет-стрит.

Легенky, що ніколи обрисами не повторюють один одного, кількаповерхові будиночки з мезонінами й горищними віконцями щільно притиснуті один до одного. Однак навіть на крихіт-

них приватних ділянках передбачене місце для гаражів і квітів.

На Маркет-стрит височіють зведені у 1880-х вигадливі хмарочоси з банками і страховими компаніями. Ранками біля скляних гіантів метуться клерки, нагадуючи мурах, що квапляються звідусль до своєї купи. При цьому офісні трудяги намагаються якнайменше торочити про кризу.

Про владу грошей, що панує в місті, нагадує й доля уродженця цих місць Джека Лондона. Він якийсь час заробляв виломом устриць у бухті Сан-Франциско. Потім мандрував і зумів стати найвищооплачуваним пись-

менником у США, при цьому залишаючись соціалістом. Ale настало творча криза, і сюжет свого останнього роману «Бюро вбивств» він змушений був купити у письменника-початківця. Теж, утім, не бездарного — Сінклера Льюїса.

МІСТ-СИМВОЛ

Символом Сан-Франциско здавна вважається знаменитий міст «Золоті ворота» завдовжки 2730 метрів. Збіг наїзі з київською визначною пам'яткою абсолютно випадковий. Хоча...

Збудований у 1937 році, цей урбаністичний шедевр з'єднує ділову частину міста, що розташована на півострові, з материком. Загальна вага цієї «надлегкої», на перший погляд, споруди на момент закінчення будівництва становила 894 500 тонн.

Неподалік в'їзду на одне з чудес світу височіє пам'ятник його творців — видатному інженерові Джозефові Берману Страусу. Він багато чого зробив для робітників: запровадив важкі будівельні каски, придумав сіткове загородження від каменів, що іноді падали з верхніх ярусів будівництва.

Після нью-йоркських терактів 11 вересня 2001 року біля «Золотих воріт» поставили Національну гвардію. Ale згодом місцевий губернатор Арнольд Шварценеггер посилену охорону скасував, нині міст патрулює муніципальна поліція. Головна їхня проблема — не терористи. Щороку, стрибаючи із сан-франциського мосту,

ВІДЕРШТРАЛЬ
Туристична фірма
www.wrs.com.ua

☎ (044) 49 44 000

Київ, вул. В. Житомирська, 40
✉ wrs@wrs.com.ua

Тури до США і Канади

Тури по сходу США

Нью-Йорк, Вашингтон, Філадельфія, Майамі

Тури по заходу США

Лос-Анджелес, Лас-Вегас, Сан-Франциско

Національні парки

Гранд Каньйон, Долина Монументів та інші

Тури до Канади

Торонто, Монреаль, Оттава

Пропонуємо тури будь-якого складу за індивідуальними замовленнями

Ліцензія ДСТК № 302792 від 25.12.2006 р.

накладають на себе руки близько 300 осіб. Може, самогубців тягне сюди швидка смерть. У США всі тільки й роблять, що рахують. І ось учні підрахували, що 75-метрове падіння з мосту триває 4 секунди, тіло вдаряється об воду зі швидкістю 142 км/год.

ЧЕСНИЙ, ЯК ФРАНЦИСК АССІЗЬКИЙ

Багато американців розпитували мене: «То Павло Лазаренко найбільший махінатор в Україні чи є й більші від нього?». Його родина володіє тут ранчо. При тому, що суд присяжних Сан-Франциско визнав екс-прем'єр-міністра України винним у відмиванні незаконно нажитих коштів через американські банки. До речі, Павло Іванович, чекаючи суду, сидів в ізоляторі жіночої в'язниці, про що тут знають усі.

Але не тільки нечесні політики потрапляють в історію. Так, у міську історію Сан-Франциско вписане ім'я звичайного лікаря Джона Сурхоффа. Якось він прогулювався парком і випадково виявив десь у кущах дамську сумочку, забути туристикою з Канади. У ній лежали коштовності більш ніж на мільйон доларів! Джон відніс сумочку в поліцію. Цю повчальну історію вже кілька років настрильно розповідають туристам, ненав'язливо акцентуючи увагу на чеснотах місцевих аборигенів.

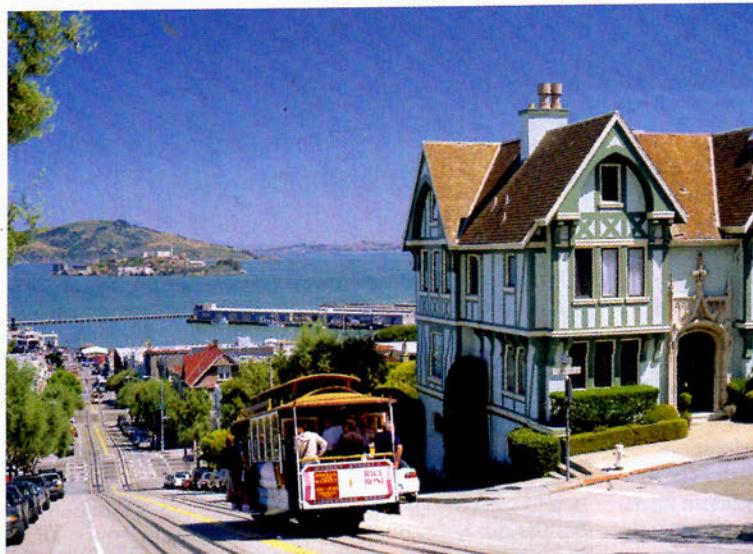
ВІД БОГЕМИ ДО МАВП

У другій половині ХХ століття у Фріско потягнулися представники нової американської культури: художники, письменники, рок-музиканти й... хіпі. До їхніх послуг і тоді, і нині численні картинні галереї, Інтернаціональний музей жінок, Музей народних професій, Музей карикатур, Музей НАО.

Є в місті специфічний район Кастро, де проживають тільки геї та лесбіянки. За статистикою, з усіх шлюбних пар Сан-Франциско близько 3% становлять одностатеві. Нещодавно я побачив афішу: виступає чоловічий хор геїв Сан-Франциско. Виявилось, у його складі 200 чоловіків.

У червні в Кастро відбудеться, як завжди, традиційний грандіозний гей-парад.

Мої друзі показали мені ще одну цікавинку — Чайнатаун, найбільший у США китайський квартал. Щасливі східники почиваються тут, у теплій частині Північної Америки, без маєстів і комуністів, цілковитими господарями свого життя. Більшість із них емігрували з-за Великої стіни ще на початку ХХ століття. Осівши, певна річ, почали перетягувати своїх незліченних родичів. Тепер тут функціонують численні забігайлівки й шикарні ресторани, які тримають нащадки Конфуція.

ПОПОЇСТИ КРАБІВ. Старенький трамвай повезе туди, де нема асфальту — до хвиль океану, до пірсу Хайд стріт, на набережну

місячну допомогу у \$800 їм надає уряд США. Більшість із них — члени груп для людей похилого віку «Коло друзів», старі жартома називають ці групи «нашими дід-садками».

Один із «дідів» цього кола Яків Лернер розповідає: «До кожного тут прикріплена доглядальниця, лікують бесплатно. Жити можна, але сумую за Одесою», — ностальгічно зітхас колишній бухгалтер з «перлини біля Чорного моря». Його син, інженер-конструктор, уже прижився в США, невістка

— хімік, працює в одній із фармацевтичних компаній.

Більшість емігрантів останньої пострадянської хвилі починали свою трудову діяльність у Сан-Франциско з розвезення піци або роботи таксистом. Але з часом багато хто непогано влаштувався, як-то, наприклад, Марек Гольтман, інженер по комп'ютерах, або Вадим Стожаренко, програміст. Вадим любить побалакати по телефону зі своїми українськими друзями. А іх у нього в Одесі залишилося чимало. Трансатлантичний зв'язок недешевий, тож у нього на розмови йде, за його словами, до 25% заробітної плати.

... На Сан-Франциско знову опускається легкий серпанок туману, білі будиночки й хмарочки просвічуються крізь вуаль американської дійності. У цьому місті ніколи не буває занадто спекотно й занадто холодно. Шкода, що вдома найчастіше усе на впаки. ■

Розпродаж з 01.06.09 -
01.09.
Знижки – 30%

Київ – Лондон

РОЗПРОДАЖ
www.flyua.com

8 044 581 50 50 Ⓜ 566 МТС, КІЇВСТАР,
LIFE!, BEELINE

ЗАТ „Укроборонмобіль та ін”, Україна ДСЗ АД №720199 від 29.12.2001 / ЗАТ „ЛініяСтарт”, Україна ДСЗ №700903 від 12.01.2004
ТОВ „Астон”, Україна №ПРД АД №12373 від 17.11.2005 / ЗАТ „Укроборонреклама”, Україна №ПРД АД №120093 від 16.01.2006
МТС – зверніть увагу на пропуск початку дзвінка на місці телефону! Кіївстар – 1 грн за зовнішнє! Везде – 0.95 грн за зовнішнє.
Ліцензія №ДІР №368073 серія АВ від 29.02.2009 р.

МАУ

14:45:21

НОВИНИ 24 на добу
години

ФОТО: АНДРІЙ ЛОМАКІН

Україна- Трипілля- транзит

Літні етнофестивалі шукають виходу з кризи, їй не лише фінансової

АВТОР: Іван Лютій

Вони були почуті: старовинні тулембаси, gran cassa з похоронних оркестрів і піонерські барабани, приховані під канапами до часу Х. Ударна процесія прямувала каштановою алеєю вздовж Хрещатика, і дівчата в стилізованих трипільських костюмах вказували їй шлях. Цим етнобумом у День Києва нагадав про свою літню неминучість фестиваль екологів, етнологів і музикологів усієї України «Трипільське коло. Земля». Витівка знаменна — сезонний старт літніх імпрез на відкритому повітрі інакше, як гучним, не назвеш.

У Дніпродзержинську пройшов «Мамай-фест», протягом якого в міському Музеї історії слухали живого Мамаєвого нащадка Тараса Компаніченка, поки за вікнами урочистим маршем крокували козацькі загони. Найстаріший український рок-фестиваль «Тарас Бульба» в

Дубно (17—19 липня) з огляду на 200-річчя батька-класика готується максимально наблизити сценарій імпрези до літературного першоджерела. Так, на одному з інтернет-форумів висунули пропозицію символічного спалювання тих, хто наважиться вголос читати фінал із другої редакції повісті — про визвольну ходу московського православного царя. Нібито все гаразд і з ушануванням реальних історичних персонажів — мистецькі адепти батька Махна традиційно пиячитимуть на День Незалежності в Гуляйполі. Ініціатори ж полтавського Мазепи-фесту ублажатимуть своїх відданіших прихильників від липня аж до вересня.

НАКАЗАНО ВИЖИТИ

Попри притаманний організаторам подібних акцій оптимізм, дихання кризового року торкнулося й фестивальної галузі. Так, не відбудеться цього літа фест українського формату й альтернативної культури в селі Уніжівано-Франківської області. Його засновники скаржаться на емоційну перевтому та підкresлюють: якщо українські імпрези й надалі матимуть під собою не комерційну, а лише культурологічну основу, фестивальний рух може зайти в глухий кут.

Публіку, яка, за їхніми спостереженнями, всюди являє собою один і той самий контингент «шаровиків», вони теж не жалують, наводячи при-

Якщо українські імпрези й надалі матимуть під собою не комерційну, а лише культурологічну основу, фестивальний рух може зайти в глухий кут

клад сусідньої Росії, де відвідувачі готові платити за культурний відпочинок просто неба до \$60. Проте інший сенс життя Уніжа — спорудження «Кузні», сакрального центру молодіжного руху з очищенням навколо лишиної території та перебудовою колгоспних ферм на кемпінги — обіцяно продовжити. Вже місяць тому в селі над Дністром grimila чергова «мегаволонтерка» з сільгоспроботами, катанням на тракторі й різносторонніми мистецькими дискусіями на додачу. ■

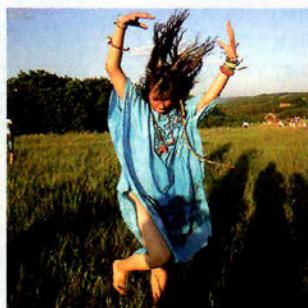
Схожі методи взяли на озброєння й очолюваний Олегом Скрипкою столичний фестиваль «Країна мрій». На громадському суботникові 16 травня діячам культури ціною надзувсьль вдалося розчистити від пластикового сміття скили Замкової гори. Сама імпреза на Співочому полі за браком коштів пройде у скороченому форматі: кобзарська й вечірня сцени, зелена та дитяча галавини, алея майстрів і майданчик українсько-японської дружби з каліграфічним написанням імен на рисовому папері функціонуватимуть 27 червня. Врахувавши брак місця в програмі, Скрипка відмовився від власного виступу, надавши право закривати «Країну мрій» віртуозному циганському оркестру Fanfara Shavale зі Східної Румунії.

ФЕСТИВАЛІ

VI МІЖНАРОДНИЙ ЕТНІЧНИЙ ФЕСТИВАЛЬ МРІЙ, СНІВ ТА МАРЕНЬ «КРАЇНА МРІЙ»
27 червня

Представляє традиційну культуру України та інших країн в умовах урбанізованого суспільства. Місце проведення – Київ, Співоче поле. Глядацький простір розділено на загальнодоступні пагорби та огорожену VIP-зону. Зазвичай, глядачі, які приходять у національних строях, до останньої потрапляють безкоштовно. Працюють книжковий ярмарок, алеї народних майстрів і дитячі майданчики; сцену розташовано попід стінами Києво-Печерської лаври.

ЕКОКУЛЬТУРНИЙ ЕТНОФЕСТИВАЛЬ «ТРИПІЛЬСЬКЕ КОЛО. ЗЕМЛЯ»
4–5 липня

Кожен фестивальний рік обирає тематику однієї зі стихій природи – Вода, Земля, Повітря й Вогонь. Завдання фестивалю: сприяння розвиткові туристичної інфраструктури Київської області в межах підготовки до Євро-2012, відродження й інтеграція в сучасний світ етнічних традицій, запровадження альтернативних способів організації відпочинку для сім'ї та молоді. Об'єднані оздоровчі, спортивні, музичні, екологічні, освітні та інші культурно-просвітницькі програми в стилі «етно».

МУЗИЧНИЙ БУЛЬЙОН

Гурт «Воплі Відоплясова» за два дні вирине на львівському рок-фестивалі Stare Misto. Що там катати – компенсація за пропущений на «Країні мрій» виступ команду Скрипки чекатиме достойна. 29 червня спека на тутешній сцені дозволимо фестивалю температурному режиму каліфорнійської Долини смерті: хедлайнером фесту погодився стати провокатор культурних скандалів, американський гурт Gogol Bordello.

Розслабитися також не дадуть фінська фолк-метал група Korpiklaani та наші «Гайдамаки» разом із MadHeads XL. Якщо всі співатимуть, як передбачено правилами, наживо та ще й по 1-2 годині, Stare Misto впритул наблизиться до заповітної мрії стати щорічним мега-рок-фестивалем у режимі

open-air із бюджетом \$200 тис. та аудиторією 100 тис. осіб.

А вже через місяць за 40 кілометрів від Львова в селі Свірж вибухне таке диво World Music, що згадки про нього ще довго відлунюватимуть у співах кобзарів і легендах нащадків Сашка Лірника. Туристів і спонсорів вже зараз приманюють розповідями про старовинний, 1482 року виготовлення замок, з майже версалським парком, готичним костелом, химерними скелями, залими сонцем полями та, звісно, щоранковим награванням чабанів.

Якщо серйозно, автори проекту, вочевидь, настільки захопилися його резонансністю, перспективністю та усілякою іншою інноваційністю, що включили до програми з 31 липня по 2 серпня майже весь пакет зірок, який

Червень–серпень 2009

МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ ЕТНІЧНОЇ МУЗИКИ ТА ЛЕНД-АРТУ «АРТ-ПОЛЕ 2009»
12–18 липня

Нова назва найдавнішого етноформу України – «Шешори». Цього року вперше відбудеться в 7-денному форматі. Відзначається розвинутими екологічними програмами, побудовою в реальному часі укріплень на відкритій місцевості та езотеричним розчиненням у пасторальному довкіллі. Місце дислокації останніх років – село Воробіївка Немирівського району Вінницької області. Добиратися маршрутами від Немирова або Вінниці. Є власне фестивальне містечко та гнучка система знижок.

ФЕСТИВАЛЬ КУЛЬТУР НАРОДІВ СВІТУ «СВІРЖ»
31 липня – 2 серпня

Проходитиме в селі Свірж Львівської області. Мета фестивалю – репрезентація музики, літератури, театрального й танцювального мистецтв, ремесел і кулінарії різних народів світу. Планується провести близько 60 концертних акцій на основній, рок- та фольклорні сценах. Діяти будуть літературні, танцювальні та гральні майданчики, проводитимуться численні майстер-класи. Функціонуватиме наметове містечко й паркінг. Від Львова їхати маршруткою до Перемишлян, звідти – автобусом до с. Свірж.

тільки під силу згадати середньостатистичному активістові фестивального руху. Ніно Катамадзе & Insight, «Піккардійська Терція», Енвер Ізмайлів, «Божичі», «Гуцул Каліпсо», Оркестр Янки Козир, Юркеш, Тарас Чубай і «Плач Єремії», ті ж «ВВ» і MadHeads XL, театр пластичних митецтв «Академія Руху» плюс ще два десятки гуртів з України та Європи танцюватимуть разом із простими смертними триденне аргентинське танго впереміш із хасидським нігуні- мом, де зупинитися можна лише за- для того, щоб узяти участь у семінарі з горлового алтайському співу.

ЗЕМЛЯ-ПОВІТРЯ

І коли після уроків горлового вокалу навколоїнні поля вкриються шаром живих нірванічних трупів, а Олег Скрипка знову почне збирати по- рожню тару, можна буде згадати, що 4 та 5 липня на Землі існував утрачений аналог раю — той самий анонсований барабанним боєм II фестиваль «Трипільське коло».

15 гектарів на пагорбах Ржищева Київської області в цей час оголосять зону музики й краси без наркотиків, тютюну та алкоголю. Загони зелених дружинників ловитимуть місцеву гопоту і робитимуть із неї кактуси. Інші відвідувачі за власним маршрутом блукатимуть у мережі міні-фестивалів: «Орелі», «Кобзарська Трійця», «Етнотолока», «Троллей», «Ритми життя», «Казкове місто». Або ж просто вправлятимуться в мистецтві лішення горщиків і спілкування з коровою, конем, козою, свинею та собакою — свійськими тваринами, котрих, як переконують історики, трипільці тримали в домашньому господарстві.

Й нарешті, остаточно добудувати систему чистого світу небайдужим із добрым серцем та чорними від землі руками 12 – 18 липня пропонує «Арт-поле» в селі Воробіївка — концептуальне перевтілення знаменитих Шешор. Зрушень у країй бік чимало: сім днів замість трохи; концентрація музичної програми за участю команд із Білорусі, Великої Британії, Польщі, Росії, Румунії, США, України, Франції та Чехії в останні два дні; нарешті, заповнення фестивального простору театральними виставами, лендартом і перформансами. Отже, купа варіантів знайти власний варіант взаємодії звуку, ідеї, образу й розчинитися в цій гармонії посеред галявини над Бугом. ■

ПЕРСОНАЛЬНЕ

Вудсток для бідних

Дощового літа 1993-го року ми з моїм колегою Німцем вибралися на рок-фестиваль у місті Дубно. Добиралися ми туди з Харкова електричками дні три, коли не більше. З грошима була повна яма. Ми на- віть не панкували, оськільки не могли собі цього фінансово дозволити. Проте дуже хотіли потрапити на цей фестиваль, адже тоді, як і тепер, фестивалі для українського меломана були чи не єдиною можливістю

не просто послухати музику, а відчути себе причетним до чогось мистецької повноцінного й суспільно затребуваного. Спробуйте-но зібрати повен стадіон прихильників національного музичного продукту на платний концерт. Шансі мізерні, якщо ви, звісно, не Михайло Поплавський. Натомість фестивалі створюють солодку ілюзію повнокровності культурного процесу, зокрема, за рахунок єднання з братами по зброй та подальшого хорового виконання неформатного музичного матеріалу.

Так сь, про моого колегу. Фінансові можливості не дозволили нам поселитися разом із більшістю приїжджих панків у місцевому дешевому готелі (чи це були місцеві дешеві гуртожитки? Зрештою, не так важливо — все одно фінансовий стан не дозволяв нам селитися ніде), тож для нас гостинно розчахнув свої двері дубенський залізничний вокзал. Спали ми в залі очікування на кріслах із високими більцями, вдень виходили на першу (і здається єдину, чи ні?) платформу й пили воду з-під крана (майже назва книги Фоззі). Потім ішли до фортеці слухати музику, а ввечері поверталися на нічліг — п'яні, зморені й щасливі.

Я зараз намагаюсь пригадати, як нам вдавалося щовечора напиватись, проте дивна річ — згадати цього не можу, хоча напевне пам'ятаю, що тверезими ми не поверталися. Далі були кілька годин цілком йогівського западання в сон у карколомних позах, періодичне прокідання від тріскучого голосу чергово по вокзалу й золоті вогні нічних потягів,

СЕРГІЙ ЖАДАН
письменник

що відходили в бік Львова. Подорож наша тривала вже кілька днів, і з усіх гігієнічних процедур ми не зневажали хіба що зачісуванням.

На другу ніч стало помітно, що решта пасажирів якось нас оминають, чи що. Спочатку ми вважали: це через те, що ми панки. Проте чим далі, тим більш чітко ставало зрозуміло — панки нас та-кож оминають. Річ була в шкарпетках моого колеги, які він вперто не хотів міняти. Зрештою, запитаю я

vas, на що він міг їх змінити? І тоді я запропонував випрати їх під згаданим вище краном на першій платформі. Так і зробили. А щоби на ранок бути у всеозброєнні, розвісили їх на деревах уздовж першої платформи. На ранок, прокинувшися і прийшовши до тями, колега Німець пішов на першу платформу за свіжовипраною, так би мовити, білизною. Повернувся він у повному розпачі. Виявилося, доки ми спали, шкарпетки хтось успішно потягнув. Я грішив на пасажирів московського фірмового, Німець звинувачував музикантів, котрі розіїхдялися із фестивалю. В будь-якому разі розпачу його не було меж. І лише пополудні, пригнічено походжаючи тінистою платформою, я раптом побачив їх у гілястому затінку — більш-менш випрані, так-сяк залятані, забуті нами зовсім не там, де ми їх шукали. Ну і чи варто говорити, що далі колега мій їх не скидав узагалі, що робило подорож нашу незабутньою, як, зрештою, і має бути.

До чого я веду. Можна скільки завгодно говорити про формат нинішніх українських фестивалів, про ленд-арт та боді-арт, про фейс-контроль і допінг-контроль, про відсутність туалетів та присутність кон'юнктури, проте, дорогі брати і сестри, що б там не було, слід пам'ятати: фестиваль — це, перш за все, та кількість драйву, совісті й адреналіну, які поміщаються в молодих серцях його відвідувачів, тому що обличчя фестивалю визначає перш за все публіка, а не зірки шоу-бізнесу чи напрямки музичного стилю. Музика тут взагалі ні до чого. Так само як і шкарпетки.

ШЛЯХОМ ТРАДИЦІЙ

Спільний арт-проект Олега Скрипки і Тетяни Міронової модернізував традиції українських світських зібрань

Зробивши популярними формати етновечорниць у народі, Олег Скрипка взявся за патріотичне виховання вітчизняного бомонду. Першою спробою поєднати сучасну світську вечірку з форматом міських вечорниць XIX сторіччя стало проведення заходу «Український високий стиль. Шляхетні вечорниці». До проекту долучилася київська галерея Тетяни Міронової. Тож музичну складову дійства доповнив доброочинний аукціон картин сучасних українських художників. Віктор Сидorenko, Олександр Животков, Владислав Шерешевський, Сергій Гай, Іван Пилипенко, Анатолій та Ганна Криволапі підтримали благодійну акцію, надавши свої роботи організаторам вечорниць. «Усі отримані кошти від продажу полотен ми передамо до Міжнародного благодійного фонду підтримки студентства та молодих учених України», – розповіла після завершення аукціону Тетяна Міронова. На її думку, шляхетність у сучасному розумінні – це не наявність аристократичного коріння, а спосіб мислення, який виявляється в прагненні постійного розвитку та само-вдосконалення.

Після доброочинних торгів гості «Шляхетних вечорниць» побачили ексклюзивний показ одягу дизайнерки Лілії Пустовіт, яка використала у своїх роботах барокові мотиви. А модельєр Людмила Нагорна зробила основний акцент на традиційному міському одязі українців XVIII–XIX сторіч. Дрес-код вечірки був відповідним: запрошенні мали прийти «в ошатних національних строях». Щоправда, цих умов дотрималися далеко не всі, хоча кожен намагався додати до власного образу щось етнічне, бодай невеличку прикрасу. Олег Скрипка, як завжди, виявив винахідливість, поєднавши цього вечора білу вишиванку з чорним метеликом. Частували гостей, серед яких був скульптор Олег Пінчук, режисер Олеся Санін і художній керівник кінофестивалю «Молодість» Андрій Халпахчі, французьким шампанським із українськими полуничними й черешнями.

Музична програма вечорниць була не менш вишуканою – Тарас Компаніченко та колектив старовинної музики «Хорея Ко-зацька» виконали епічні твори козацької доби й середньовічні канти, а Ніна Матвієнко в супроводі ансамблю Костянтина Чечені потішила публіку старовинним міським романсом. Олег Скрипка обрав власну лірику, зігравши камерний концерт під акомпанементом «Ле Гранд Оркестра». Музикант завершив свій виступ популярним французьким романсом Tombe La Neig та україномовним переспівом драматичної балади «Біда» нашого славного земляка, нащадка шляхетного козацького роду – Володимира Семеновича Висоцького.

«Такі заходи є актуальними. Глянцевість псевдоміського життя втомлює, і ми підсвідомо відчуваємо, що треба змінювати формат, щоб зустрітися з розумними людьми, подивитися гарні картини й послухати розкішну стародавню музику», – вважає Олег Скрипка, додаючи, що ідея «Шляхетних вечорниць» народилася в нього давно, але дотепер не було можливості її втілити. За словами Тетяни Міронової, вдалий початок серії вечірок у високому українському стилі сприятиме розвиткові подібних мультимистецьких імпрез. Власниця столичної галереї назначає, що об'єднати сучасних художників і громадських діячів – справа напрочуд актуальна, особливо задля подальшого просування вітчизняних традицій і культури на міжнародному рівні. Успішний «експорт» етно-дисковечорниць Олега Скрипки до європейських міст словна підтверджує слушність такого підходу.

Марія Коваль

НАВІГАТОР
Секс магістр

Андрей ДжедЖула™

ПЕРВЫЙ ПОЦЕЛУЙ™

8 років ГОЛА ПРАВДА про ЦЕ

Щр понеділка на радіо
для повнолітніх

2x годинний сеанс
починається ОПІВНОЧІ!

- ❖ Україна займає 1 місце в Європі за Захворюваннями на Снід та за кількістю вагітності серед неповнолітніх.
- ❖ Ми нагадаємо про безпечний секс, роскажемо як треба, коли спитати нема в кого. Ми дамо цінну пораду.
- ❖ За 8 років ми спілкувалися більш ніж з 3000 радіослухачів.
- ❖ Наш найдоросліший слухач в ефірі 76 років.
- ❖ 6 пар познайомилися у нас в ефірі, одружилися і народили 8 дітей.

CD

Книга живих

Уявіть собі звуки сопілки, дримби, ауди, ріжка і скрипки, майстерно вмонтовані у шпаринки поміж могутніми рифами хеві-металевих гітар і барабанів... Уявіть екзистенційні тексти про самотність душі поміж небесами та землею, про пошуки сенсу буття і безліч спроб ментально прорватися до сакральних цінностей з полону профанної дійсності. Усі 12 треків диска об'єднані багатозначним слівцем «Бардо». Це доводі специфічний стан людської душі у момент її розставання з тілом людини. Можливо, тибетська «Бардо Тьодол» («Книга мертвих») тут ніби притягнута за вуха, а втім, ці звуки музики генерує одна з найзагадковіших команд із Рівного «Мерва», яка тривалий час мала називу «Ейфорія», видавала альбоми, концерттувала, а в 2000-х змінила стиль і назуву. Саме слово «мерва» – діалектизм, означає густий туман або марево. Три роки тому гурт мало не переміг у відбірному турі міжнародного фестивалю The Global Battle of the Bands з програмою, яка багатьох вразила міксом української автентики і нью-металу. Той матеріал міг стати експортним товаром найвищого гатунку, не гіршим за продукцію «Гайдамаків» і «Перкалабі». В останні роки розрізнені пісні «Мерва» поступово перетворила на цілісне звукове полотно, подібне до роксюїти. У цьому допомагали зачлені до творення звукової алхімії музиканти «класики» і фольклористи. Щоб достаточно не занурювати слухача у сутінки «Бардо», хлопці завершили альбом своєрідним гімном життя – дотепними сороміцькими коломийками.

Олександр Євтушенко

Мерва. «Бардо». – Інша музика, 2009

КІНО

«Термінатор 4: Спасіння прийде» вважається четвертою частиною фантастичної кіноопеї, хоча діречніше назвати його франшизою, що не має жодного стосунку до дилогії Джеймса Кемерона. Від початку проекту було очевидно, що режисеру з дитячим псевдонімом МакДжі не вдається перевершити творця знакової для свого часу історії про кіборга-ббивцю. Джонатан

Мосту спробував використати розкручений «брэнд» ще в «Термінаторі 3: Повстання машин», де замість кіборга T-1000 з другої частини за Арнольдом Шварценеггером бігла залізна блондинка у червоному піджаку. Фільм провалився, тому МакДжі вирішив максимально дистанціюватися від попередньої сюжетної схеми і культового героя. Хоча камео актора таки у стрічці

Без кіборга в голові

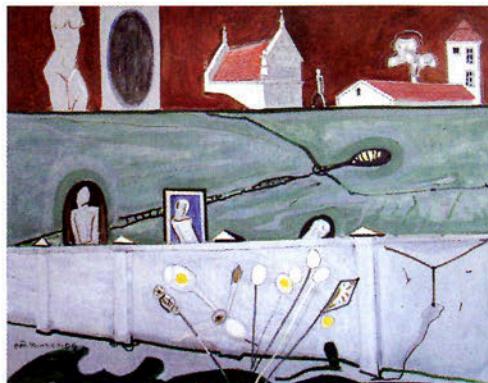
є – фігура підозріло омолодженого Шварца з'являється на екрані й стовбчище там кілька хвилин (у цей час глядачі в залі аплодують). Його появу у «Термінаторі 4» – лише реверанс перед фанатами, адже головний герой стрічки інший, колишній в'язень Маркус Райт (Сем Воррінгтон), перетворений після смерті на кіборга з людським серцем (мрію Залізного Лісоруба з країни Оз здійснено).

ВИСТАВКА

Крізь символи

Уродженець Донецької області художник Олег Мінько увійшов в історію сучасного українського мистецтва як представник львівської школи живопису. Саме з цим містом пов'язане формування його стилю та естетичних уподобань. Львівському інституту прикладного і декоративного мистецтва (нині – Львівська академія мистецтв) художник присвятив не один десяток років. Тут, на кафедрі художнього ткацтва, він навчався у 1960-х, а нині ось уже майже 20 років керує кафедрою художнього текстилю.

І хоча Мінько творчо реалізував себе саме як живописець, його твори все ж промовляють до глядача мовою декоративно-прикладного мистецтва. Здається, кожна його картина легко могла б перевтілитися у гобелен: чіткі контури, своєрідна передача світлотіні, площинність зображення й характерна символічність завжди присутні в

роботах майстра. Мінько демонструє тонке естетичне чуття: його образи легкі, а декоративність стримана. Ці прикмети і стали ключовими складовими авторського почерку, який синтезував два види мистецтва та завдяки якому полотна художника виглядають всякчас актуально.

До 24 червня

Галерея «Триптих»
(Київ, Андріївський узвіз, 34)

Ася Трошина

КНИГА

Феномен міста

«Прокинувшись» через десяток років у постапокаліптичному 2018-му, Маркус опиняється в епіцентрі війни між роботами Skynet і людьми-півстанцями, яких очолює дослій Джон Коннор (Крістіан Бейл). Далі сюжетні лінії завертаються у криві, й сценарій остаточно «мутує» у неправильно складений пазл. Брак якісної режисури і халтура сценаристів компенсуються спецефектами – тут фільму дорікнути нічим. На тлі пейзажів, ніби змальованих з комп'ютерної іграшки Followt, вибухають рештки будівель, стріляють роботи і люди, мчать напівріжаві автівки. Зміст «Термінатора 4» можна передати вигуками «дзинь, бах, бдрж, тараах». І цей лаконізм цілком відповідає атмосфері стрічки.

У кінотеатрах України з 4 червня

Наталія Петринська

ТЕАТР

Старість на радість

Вистава «Моя дорога Памела» за п'есою американського драматурга Джона Патріка переносить глядачів до старого будинку на околиці Нью-Йорка, де мешкає бабуся Памела Кронкі (Тетяна Стебловська). Одного дня в її спокійне життя вриваються хвойда Глорія (Наталія Філіпович) і репцидивіст Бред (Борис Георгієвський). Чи справді літня пані не згадується про істинні інтереси нових знайомих, чи радше не хоче про них знати, але вона з усією теплотою зустрічає друзів. У буфеті Памели завжди знайдуться підібрані біля китайського ресторану пакетики чаю, а в склянці з надписом «ацетон» для гостей зберігається добре витримана настоянка.

Разом зі своїм ватажком Солом Бозо (Олександр Безсмертний) злочинці замис-

лили оформити бабуню як працінницю своєї контори, застрахувати її на купу грошей і після «природної» смерті отримати готівку. Проте розчужлена ласкою Памели трійця невдовзі облишає свої наміри. Натомість її відданий товариш полісмен Джо Янкі (Ігор Портянко), навпаки, п'яніє від

погляду, репліку, що раптом вигульніла зі щоденника, і «розслідує» ситуацію до її логічного завершення. Не тільки документи, епістоляр чи художні твори тут мають сенс: для автора розвідки навіть твір зі шкільного зошита – це не просто учнівська

справа, а свідчення тогочасного способу мислення молодої людини в період її формування. Авторка «Лісової пісні» як прообраз геройні «Отчого дому» Євгенія Чиркови; київські витоки літературного бестіарію Ремізова; історія замовчування новаторського як для 1917 року роману Софії Федорченко «Народ на війні»; прототип кабаре «Прах» з булгаковською «Білої гвардією»; лекції Чуковського та поезії Вергінського... Петровський передусім розхитує стереотипи щодо своїх «персонажів», щоб крізь товщу часу сьогоднішній читач відчув живе серце Міста. І нагадує нам, що у справжній творчості випадковостей не буває, навіть якщо такими здаються, все ж вони є проявом єдиної ноосферної закономірності.

Галина Іваненко

можливості швидко розбагатіти й забуває і про службові обов'язки, і про людські стосунки.

Підкреслено жартівливий характер дійства від початку гарантую глядачам впевненість у хепі-енді. Але режисер Микола Яремків на слідуванні букві тексту не зупинився й підсилив сентиментальну складову, тож кримінальна комедія перетворилася на непретензійну мелодраму з відповідним бенефісійні ролі Стебловської акторським ансамблем. Ніби навмисне дібраним для демонстрації зміни творчих поколінь у колективі, який невдовзі має розміняти четвертий десяток.

Молодий театр
(Київ, вул. Прорізна, 17)

Юлія Верещага

Мирон Петровський
ГОРОДУ и МИРУ

Мирон Петровський.
Городу и миру. –
К.: Дух і Літера, 2009

ВИСТАВКА

КЛАСИКА

ЛІТЕРАТУРА

РОК

СЕКС І МІСТО

МІКС Проект «Ерос і сексуальність. Століття насиля, контролю та свободи» умістив художні розмисли на цю тему в діапазоні від еманципаційних змін у Відні на перетині XIX і XX сторіч, через «відсутність цього» в повоєнному СРСР до нинішньої урбаністичної розкішості. Над експозицією працювала міжнародна команда істориків, дизайнерів і письменників, тож культурологічне підґрунтя виставки вийшло на-прочуд міщним. У полі зору дослідників еротичного опинилися пертурбації, які потрясли статеве життя так званого цивілізованого людства й дозволили переписати правила й усунути застарілі табу. Іноді цей шлях набував такого радикального забарвлення, що, дивлячись на певні експонати, хочеться повернутися до того часу, коли джентльмен міг втратити свідомість, угледівши краечок черевичка своєї прекрасної леді.

14 червня – 18 жовтня

Центр міської історії
Центрально-Східної Європи
(Львів, вул. Богомольця, 6)

ПТАХОТЕРАПІЯ

Знаний галицький майстер мистецьких витоків Владко Кауфман гратиметься зі стихіями, зокрема, водою та повітрям. Почав із птахів, сполучивши зображення папуг, фазанів, павичів і лише авторові відомих пернатих із кресленнями, документами й давніми паперами. У другій частині проекту художник обіцяв опрацювати рибне царство.

До 21 червня

Галерея «Дзига»
(Львів, вул. Вірменська, 35)

ПЕРЕВІРКА «ВІСМ»

ДАТА Вечір, присвячений 75-річчю від дня народження композитора Віталія Губаренка, – одна з найбільш очікуваних подій філармонічного сезону, який добігає кінця. Губаренко, чио симфонічну творчість пропагували такі диригенти, як Натан Рахлін і Стефан Турчак, у житті добився чи не найважчого – підкорив ще й оперну та балетну сцени. Понад 20 музично-театральних творів автора – епоха української музичної історії (за одну тільки моновиставу «Ніжність» бралися понад 100 жіночих голосів). Концертне виконання опери-балету «Вій», свого часу близьку поставленого в Одеській опері, здійснять Симфонічний оркестр Національної філармонії на чолі з Ігорем Палкіним, камерний хор «Хрестатик» та плеядя солістів: тенори Олександр Востряков і Сергій Бортник, сопрано Ольга Чубарєва, мецо Ольга Табуліна та баритон Анатолій Юрченко.

15 червня, 19.00

Національна філармонія України
(Київ, Володимирський узвіз, 2)

ВІВАЛЬДІ

Концертний цикл «Великі імена» dirigent Роман Кофман, Київський камерний оркестр і камерний хор «Кредо» закінчать просто, ясно й зі смаком. Упродовж двох годин зі сцени Колонного залу імені Лисенка лунали концерти для скрипки з оркестром генія італійського бароко Антоніо Вівальді та його ж кантата «Гlorія».

13 червня, 19.00

Національна філармонія України
(Київ, Володимирський узвіз, 2)

ХРОНОС ПОРАЗКИ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ «Я всім кажу, що я космополіт, але уточнюю: український космополіт. Це означає, що я почиваю себе громадянином світу, а проте народився й виріс у цій країні, й тому маю до неї особливий сентимент», – каже Микола Рябчук. Публіцист, поет, прозаїк, перекладач, він досліджує проблеми становлення національної ідентичності й формування громадянського суспільства. Його роботи, перекладені кількома європейськими мовами, служать посібниками для всіх, хто вивчає Україну на Заході. Нову книжку: «Улюбленій пістолет пані Сімпсон: хроніка помаранчової поразки» склали написані для українських і зарубіжних часописів у 2005–2009 роках публістичні нариси. За словами автора, він додовинив «хронографічну» частину «концептуальною». Майже всі тексти писалися англійською мовою для іноземного читача й лише згодом з'являлися в автоперекладі.

15 червня, 18.00

Книгарня «Є»
(Київ, вул. Лисенка, 3)

СИЛА ЛОГОСУ

Львівський поет Юрко Кучеряй за освітою філософ, тому його тексти занурюють в інтелектуальну глибину «логосу». Впродовж останніх років він працює менеджером проектів «Дзиги» й модератором творчих зустрічей у літературній кав'яні «Кабінет». Однак це не заважає йому писати вірші, що підтверджує нова збірка «Пам'ять і місце».

16 червня, 18.00

Книгарня «Є»
(Київ, вул. Лисенка, 3)

КАНІКУЛИ

ІМПРЕЗА «У.Рок» – не з'їзд педагогів, а масштабна рок-подія, розрахована на творчість молодих гуртів. Умови участі вельми демократичні: окрім рок-формацій, на сцені можуть виступати адепти інших жанрів, зокрема, ска, фанку, реггі. Ініціював імпрезу білгород-дністровський гурт «Русичі», в основу репертуару якого покладено давні мелодії з елементами сучасних гармоній і ритмів. На фесті будуть організовані конкурси, Dj-паті на піску, спортивні змагання та файер-шоу. На головній сцені публіку розважатимуть одеська група «Барви», яка представить українськомовний музичний коктейль із нотками блузу, джазу й рок-н-ролу; львівська «Оратанія», що визначає власний стиль як позитив-рок; луганська група «Ріва Роччі» й запорізький колектив «МайжеКолір». Спеціальні гости: болгарська формація Mindown та гурт із Молдови Todo.

3 – 14 червня

Білгород-Дністровський,
затока Чорного моря

ДУХ МОЛОДІ

Концерт гуртів «Пропала грамота», «Кремль», «Йоко і самурай», «Перлина степу», зустрічі з письменниками, театральні виступи – це все в програмі молодіжного етнодуховного дійства «Обнова-фест 2009». І бонус для працелюбних: майстер-класи з ткацтва, вишивки, гончарства, різьбярства та кераміки.

14 червня, 12.00 – 23.00

Музей народної архітектури
та побуту (Чернівці,
вул. Світоводська, 2)

ДЖАЗ

ТЕАТР

ФЕСТИВЛЬ

ЧЕТВЕРО КРАЩИХ

КОНЦЕРТ Піаністка Анастасія Литвинюк, саксофоніст Юрій Яремчук, контрабасист Марк Токар і ударник Ігор Гнідин – імена-бренди, що не потребують зайвих слів не лише в рідному Львові, а й у межах України. І річ не лише в сотнях концертів, які вони переграли разом, поодинці та в складі різних міжнародних ансамблів. Усі вони є засновниками Львівського джазового клубу, де з лютого цього року місцеві музиканти нарешті отримали можливість збиратися разом, пити каву, слухати раритетні платівки й віддаватися майже гріховному джему – спільній імпровізації за законами клубу. Тому музика на філармонічному вечорі кварнету під назвою «Класика джазу» загрожує не обмежитися простором сценій й охопити весь зал. Незалежно від того, звучатимуть джазові стандарти або імпровізації з диким присмаком доде-каfonії.

16 червня, 19.00

Обласна філармонія
(Львів, вул. Чайковського, 7)

БАНДИ З ГЛІСРА

«Київські літні музичні вечори» презентують концерт диригентів-випускників Київського інституту музики ім. Р. Глєра. Відкритий державний іспит на джазове свято з біг-бенду факультету музичного мистецтва в центрі перетворять учні заслуженого діяча мистецтв України Олександра Шаповалу. Наприкінці – вручення дипломів і шампанське.

13 червня, 18.00

Літня естрада ЦПКВ
(Київ, біля Маріїнського палацу)

САМОТНІСТЬ

МОНОВИСТАВА Майстер розмовного жанру Євгеній Грішковець після 8-річного мовчання повертається на сцену. Вистава «+ 1» – це фірмова розповідь письменника, актора «самого собі режисера» про втрачений рай дитинства, в якій імітується схвилювана інтонація й спонтанне мовлення, хоча насправді над текстом драматург працював чотири роки. До вже звичних ремінісценцій на тему, як було гарно тоді і як не дуже тепер, Грішковець додав вивірену дозу абсурду – так, щоб, виходячи до глядача у скафаці, віжок псевдореалістичної оповіді все ж не втратити. Зі свіжих кунштюків – освідчення в любові до «родини» й реверанси в бік російського президента. Частина критиків розпізнала тут здорову іронію, натомість незгодні звинуватили автора в квасному патріотизмі. Й обидва табори погодилися, що спектакль вийшов про самотність.

19 червня, 19.00

Академічний драматичний театр ім. І. Франка (Київ, пл. Франка, 3)

СОРОЧИНЦІ

Відразу два ювілей напередодні закриття театрального сезону святкуватимуть у столичній опереті: 200-річчя Миколи Гоголя й 110-річчя засновника національної оперети Олексія Рябова. Прем'єри «Сорочинський ярмарок» – це вільний поетично-драматургічний варіант композитора та лібретистів, пройнятий неповторним гоголівським колоритом.

18 – 19 червня, 19.00

Театр оперети
(Київ, вул. В. Васильківська, 53/3)

ІЗ РОЗМАХОМ

КЛАСИКА Програма VI музичного фестивалю «Стравінський та Україна» відзначена столичним масштабом. Хедлайнерами імпрез стануть англійський театральний і кінорежисер Тоні Палмер та український диригент Ігор Блажков. Перший означить свою присутність демонстрацією в Театрі ляльок документального фільму «Десь на кордоні» (15 червня) та українською прем'єрою стрічки «Свідчення» (17 червня). Другий 16 червня з Національною капелою «Думка» представить хорову програму з «Весілячком» Стравінського, а наступного дня в Устилузі прочитає лекцію про композитора. 17 і 18 червня відповідно гратимуть музиків старовинних і сучасних майстрів польський органіст Лешек Вернер та український піаніст Йожеф Ермін.

15 – 21 червня, 11.00 – 19.30

Обласний театр ляльок
(Луцьк, вул. Кривий вал, 18)
Облмузздрамтеатр
(Луцьк, Театральний майдан, 2)
Музей-садиба Ігоря Стравінського (Устиуг, вул. Стравінського, 2а)

ПАРАД МАЕСТРО

Міжнародний фестиваль диригентів «Київ-2009» не поступиться попереднім. Разом із оркестром Ансамблю класичної музики ім. Аятошинського виступатимуть маestro Хорхе Луїс-Узкатегу (Венесуела), Тобіас Волкманн (Бразилія), Мерседес Діас (Іспанія), Арно Пер'є (Франція), Ендрю Коелер і Олександр Кан (США).

12 – 13 червня, 19.30

Національний будинок органної музики
(Київ, вул. В. Васильківська, 77)

КАЛЕНДАР ТИЖНЯ

СВЯТО ФРАНЦУЗЬКОЇ КНИЖКИ

Виставка-ярмарок перекладної літератури, опублікованої за підтримки програми «Сковорода», презентації нових книжок і театральні дійства.

12 червня, 10.00 – 17.00

Подвір'я 1-го академіческого Науково-мистецького музею (Київ, вул. Сквороди, 2)

«УКРАЇНСЬКА РЕЛІГІЙНА ПОЕЗІЯ»

У межах проекту – презентація збірок «Струни вічності» та «На лузі Господньому».

12 червня, 18.00. Книгарня «Є» (Київ, вул. Лисенка, 3)

З ДНЕМ НАРОДЖЕННЯ

До 12-річчя клубу «Пікассо» вечірка за участю українських гуртів «Мері» та Bald Brothers та гостей із Румунії Inna та Marius.

13 червня, 22.00. Клуб «Пікассо» (Львів, вул. Зелена, 88)

РОК-КОНЦЕРТ

Представницьке зібрання у складі Rever (technical trash), Ravenhate (trash speed metal), «Ренегат» (power metal) і «Лига» (hard&heavy).

13 червня, 19.00. «Альт-Кафе» (Дніпропетровськ, пр-т Героїв, 37а)

ІРПІНСЬКИЙ КІНОФЕСТИВАЛЬ

VII Міжнародний некомерційний фестиваль альтернативного кіно – документальні, ігрові та анімаційні фільми експериментального характеру.

13 – 14 червня. Будинок культури (Ірпінь, вул. III Інтернаціональна, 183)

«ПЕЧАТКИ»

Виставка картин Аркадія Насонова – дослідження «об'єктивної дійсності» живописними засобами та методом психodelічного реалізму.

15 червня – 9 липня. Галерея Yatlo (Одеса, вул. Ніжинська, 50)

«ЧОРНИМ ПО ЧОРНОМУ»

Твори сучасних академічних композиторів-авангардистів у виконанні піаніста Євгена Громова.

17 червня, 18.00. Музей російського мистецтва (Київ, вул. Терещенківська, 9)

OPENGUITARSHOW

Відкритий конкурс молодих гітаристів у форматі фестивалю.

18, 25 червня і 2 липня. Хмільний дім Роберта Домса (Львів, вул. Клепарівська, 18)

РЕТРОСПЕКТИВА

Виставка живопису вангогівського пересмішника Владислава Шерешевського – понад 60 полотен 1980 – 2009 років.

До 27 червня. Музей російського мистецтва (Київ, вул. Терещенківська, 9)

Солодка перемога

«Коронація слова-2009» відкрила нові горизонти для українських талантів

«Мене дивує ця дивна логіка Логушів», – скаламбурив на врученні цьогорічної «Коронації слова» видавець Іван Малкович, додавши: «Тільки мудрі люди знають, що солодшим за шоколад може бути лише слово». Справді, для українських літераторів перемога у цьому конкурсі означає нехай і не суцільне *dolche vita* у майбутньому, але однозначно привабливі речі: перспективи донести загалові власні тексти, відтак і розраховувати на популярність у читачів.

Уже дев'ять років поспіль голова правління ЗАТ «Крафт Фудз Україна» (шоколад «Корона») Юрій Логуш дає змогу переможцям конкурсу, твори яких згодом видають, екранизують або ставлять на сцені (за 2001–2008 роки надруковано понад 70 романів, поставлено чотири п'еси і знято чотири фільми), отримати також і грошові премії. «Ми хочемо бачити вітчизняну книжку в кожній домашній бібліотеці в Україні», – пояснює він свої прагнення. Умови участі у літературному змаганні незмінні: твір має бути написаний українською мовою і до конкурсу не друкуватися. Щоб уникнути звинувачень в упередженості експертів, авторам гарантується анонімність – справжнє ім'я письменника тримають у таємниці аж до церемонії нагородження. «У 2006-му я спромігся вибороти I та II премії в номінації «Романи», ставши подвійним лауреатом і створивши прецедент, що підтверджує: участь у конкурсі справді анонімна, а оцінки журі неупереджені. Оцінюються не імена учасників, а якість поданих на конкурс рукописів», – розповів Андрій Кокотюха, якого часто називають талісманом «Коронації слова».

Цьогорічні номінанти до таких жартів не вдавалися, тому дипломи та премії потрапляли по одній у руки. Найжаданішою відзначкою, як завжди, стала статуетка у вигляді золотого пера (робота відомого українського скульптора Ігоря Гречаника). Попри кризу, подружжя Логушів розширило

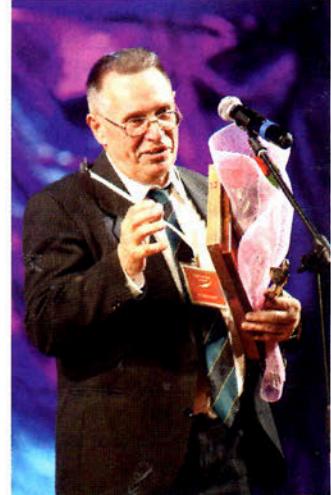
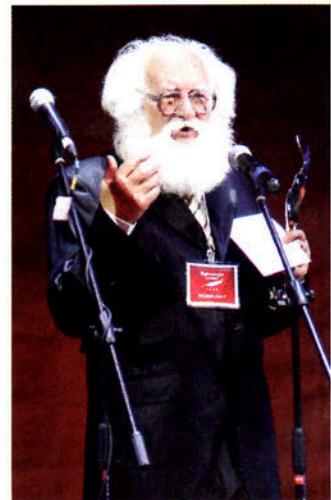
кількість номінацій, і з'явилася нова – «Пісенна лірика про любов». Керівник конкурсу «Коронація слова», професор НаУКМА Володимир Панченко зазначає, що ця номінація «зібрала велику кількість претендентів і потребувала детального обговорення, оскільки всі члени журі – яскраві творчі особистості, які мають різне уявлення про естетику сучасної пісні».

Найкращим пісенним ліриком журі визнало Тараса Антиповича (Київ) і його «Осінній кіберпанк». «Я шокований фактам, що є поетом-піснярем, – сказав зі сцени Тарас. – Я опублікував три книжки прози, і ходної премії мені за це не дали, а тут написав п'ятнадцять рядків – й одразу купа грошей». Першу премію у номінації «П'еси» за твір «Червона світка» присудили Гарольду Бодикіну (Сімферополь). Найкращим кіносценаристом визнали автора психологічного опусу «Фросина любов» ніжинця Віктора Абузярова.

Найпочесніша номінація «Романи» дісталася львів'янці Галині Бдовиченко, заступниці головного редактора газети «Високий Замок». Її другий роман «Замок Гербуртів» присвячений людям і вовкам. Ні, не загальновідомій тезі про те, що «людина людині – вовк», а справдешнім представникам сімейства *canis lupus*, які колись вважалися тотемними тваринами наших пращурів.

«Тішить те, що Схід і Захід разом», – підсумувала церемонію врученння Тетяна Логуш, маючи на увазі, що на конкурс потрапили безліч творів із різних куточків країни (лише в номінації «Романи» у фінал експерти відібрали 17 рукописів, а в номінації «Пісенна лірика про любов» надійшло близько 4 тис. листів з добірками віршів). Така кількість – яскравий показник того, що українці прагнуть і вміють писати, ім просто потрібно дати можливість реалізуватися. І це завдання компанія «Крафт Фудз Україна» виконує успішно.

Надія Колісніченко

КНИГАРНЯ

МІСЯЦЬ МИСТЕЦТВ У КНИГАРНІ «Є»!

ПРОТЯГОМ МІСЯЦЯ

(з 18 ТРАВНЯ до 18 ЧЕРВНЯ)

- ЗНИЖКА НА ВСІ АЛЬБОМИ 10%

та гарантована постійна знижка на всю продукцію

ПОДАРУЙТЕ БЛИЗЬКИМ
ЗУСТРІЧ ІЗ ПРЕКРАСНИМ!

У КНИГАРНІ «Є» - НАЙБІЛЬШИЙ АСОРТИМЕНТ:

- ХУДОЖНІХ АЛЬБОМІВ
- АЛЬБОМІВ З МИСТЕЦТВА
- ФОТОАЛЬБОМІВ
- ПРОФЕСІЙНИХ АЛЬБОМІВ з дизайну (Taschen, Phaidon)
- ВПЕРШЕ В УКРАЇНІ! ЛИШЕ У НАС – альбоми **KUNTH**

Книгарні «Є»:

м. Київ, вул. Лисенка, 3 м. «Золоті Ворота» тел.: +38 (044) 235 88 54

м. Івано-Франківськ, вул. Незалежності, 31 тел.: +38 (0342) 72 25 02

м. Володимир-Волинський, вул. Ковельська, 6 тел.: +38 (03342) 2 19 57

БІДНІСТЬ НЕ ПРИЧИНА

Ми дуже часто чуємо, що причина нинішньої зліденності нашої елітарної культури в економічній бідності. От, мовляв, колись прийдуть інші часи. Я особисто донедавна цей аргумент приймала без особливих застережень. Бідна держава — злідenna й занехаяна культура. І нічого не пороби. Але один єдиний факт із історії Німеччини може перевернути сприйняття проблеми. В іще зліденнішій Веймарській республіці, замучений репараціями та гіперінфляцією, в 1920-х кінематограф розвивався не менш бурхливо, аніж у Голлівуді, а берлінська кіностудія Universum Film AG була одним із центрів світового кіновиробництва. Ні, першопричина не в бідності. Точніше не в ній. ■

**ЖАННА
БЕЗП'ЯТЧУК****ТАНЯ
ОВЧАР****ЛІТНЄ БЕЗПРАВ'Я**

Держава дбає про дітей: радіє показникам народжуваності, розробляє програми з усиновлення, збільшує виплати та допомоги. Але держава ще й має забезпечувати оздоровлення, навчання. Натомість цього року багато дитячих садочків закриваються на все літо — немає коштів на утримання. Сюрприз батькам. Мовляв, попіклуйтесь про дитя, у вас для цього є унікальна можливість. І що робити батькам — іти з роботи чи брати дитину на роботу? Є, звісно, й бабусі, й дідуся, які теж мають дбати про онуків. Залишається хіба «подякувати» державі за турботу й піклування. ■

ЗАЧАРОВАНИЙ ІМПЕРІСЮ

Мандруючи світом, завжди натрапляєш на людей, котрі колись чкурунули з СРСР. Різних національностей, віку та професій. Вони вже міцно вкорінені у нове середовище. Та щось тягне їх один до одного, — збиваються в якісі химерні товариства, щоб згадувати піонерські гасла, першотравневі паради й пінг-понг упродовж робочого дня в рідних НДІ. Вони жваво обговорюють останні заяви Путіна-Медведєва і, зазираючи в очі, промовляють: «Ну, зачем ти про Україну? Ми же все браття!». У невеличкому іспанському містечку познайомилася з Айдин, яка народилася в казахському стійбищі Сас-Тюбе. «Приходь увечері, — запросила вона іспанською, — я приготую наш справжній російський борщ». ■

**ОЛЕНА
ЧЕКАН****ІГОР
КРУЧИК****ОФІРНА ТЕХНІКА**

«Банкомат завис», «Збій у мережі», «Вірус». Мовляв, отаке от наш комп'ютер лайно! Ці пояснення були чіткою ознакою проблем у банківській сфері: тільки-но на обрії виникає готівка, як техніка «псується». Але ж коли водій збиває пішохода, хіба несправний джип це відмазка? Нарешті, гривня зупинила падіння, й дивним чином перестали зависати банкомати. Ой ти, фінансовий клерку! Хочеш, щоб довіряли твоєму банкові — не тренди про несправні компи. Не ганьбися! Спробуй витягти з сейфа купюру і, всміхаючись, простягти клієнтові. Це його гроши, а ти заробляєш на тому, що вчасно їх відаєш. ■

МІЙ ДИВОВИЖНИЙ ТАТКО

Я завжди була відверта з татком, тому й кажу: «Тато, ти — фрік». Мій тато, хірург райлікарні, щодня оглядає до сотні хворих, двічі на тиждень має операційні дні, а інколи й ніч. Вертає додому ледь живий від утоми. «А сьогодні... Сьогодні був просто жахливий день! — скажеться мені татко по телефону. — Уявляєш, пацієнтів майже не було! Сидів у кабінеті як дурень, нікому не потрібний». Більшість моїх знайомих мріяли б опинитися в такій ситуації. Охоронці в нашій академії слухають музику з мобільних, фліртують зі співробітницями сусіднього відділення банку — така робота. Кажуть, крашої не буває: «Солдат спіл, служба ідьот!» Дивний чоловік мій татко, еге ж? ■

**ВАЛЕНТИНА
КУЗІК****АНДРІЙ
ЛАВРИК****КЛІЄНТСЬКЕ**

«Ta не в***уся, просто дай нам інше пиво», — попросив громадянин старшого шкільного віку. «Не буду, я вже тобі пробила «Оболонь», — була невблаганною продавщиця нічного гастроному. — Я зараз міліцію викличу!» — «Яка міліція? — зніяковів хлопчина. — Клієнт же ж завжди правий». — «А ти знаєш, хто я така?!» — звела брови дівчина. Питання було, швидше, риторичним, бо відповідь очевидна: герцогині не торгають пивом у гадюшнику. «А знаєш, хто я такий?!» — знайшовся клієнт. «Молоді люди, будь ласка, годі х***ми мірятися!» — сказав мужчина з черги. Його обслугила інша продавщиця, він сів у свій Lexus і поїхав геть. ■

Now topkapi palace
KUNDU-ANTALYA

Now kremlin palace
KUNDU-ANTALYA

Анекс Тур

**ANEX
TOUR**

Unlimited Sun

Море сонця

www.anextour.com.ua

центр обслуговування клієнтів

8 800 303 10 10

ліцензія Серія АВ № 020283 від 24.03.06

КАСКО по-новому. Захищає найцінніше.

Автострахування

Спеціальні умови договора КАСКО від страхової компанії «Кредо-Класик»:
 кожен покупець КАСКО з 1 червня 2009 року отримує в подарунок
 договір Добровільного страхування цивільної відповідальності та
 договір Страхування від нещасних випадків на транспорті*.

КАСКО «3 в 1»

Детальніше про умови та місце проведення акції
можна дізнатися за телефоном гарячої лінії 8 (800) 600-6000
вартистість даних — згідно з тарифами операторів.
Ліцензія Державної служби України № 760/024 від 07.08.2007 р.
Ліцензія Державної служби України № 760/080 від 07.08.2007 р.
Ліцензія Державної служби України № 360/080 від 07.08.2007 р.

Кредо-Класик
страхова компанія

Компанія групи UNIQA, Австрія

UNIQA
Group Austria

www.uniqa.ua

Телефон гарячої лінії: 8 (800) 600-6000 (дзвінки зі стаціонарних телефонів у межах України безкоштовні)

Вінниця: (0432) 55-44-70; Дніпропетровськ: (056) 744-17-33; Донецьк: (062) 305-23-12; Житомир: (0412) 41-84-74; Запоріжжя: (061) 289-73-65;
Івано-Франківськ: (0342) 50-55-74; Київ: (044) 279-74-07; Кіровоград: (0522) 22-62-70; Кременчук: (053) 663-20-31; Луганськ: (0642) 50-01-15; Луцьк:
(0332) 77-43-88; Львів: (032) 298-89-30; Миколаїв: (0512) 76-73-58; Одеса: (048) 723-05-50, 738-67-41; Полтава: (0532) 50-13-34; Рівне: (0362) 63-80-02;
Сімферополь: (0652) 59-00-62; Суми: (0542) 78-80-55; Тернопіль: (0352) 52-40-60; Ужгород: (0312) 61-35-93; Харків: (057) 752-32-40; Херсон:
(0552) 42-51-52; Хмельницький: (0382) 70-22-32; Черкаси: (0472) 32-09-93; Чернівці: (0372) 51-06-10; Чернігів: (0462) 60-41-48.